

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inšpektorat: Ljubljana, Prešer-
nova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ljubljana: Ljub-
ljana št. 11.842; Praha: číslo
78.180; Wien: št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Sodelovanje vseh iskrenih Jugoslovenov

Nova pomembna deklaracija kraljevske vlade — Popolna solidarnost vseh članov kabineta v izvajanju julijskega programa — Sodelovanje ne glede na prejšnjo strankarsko pripadnost

Beograd, 4. septembra. M. Danes od 11.30 do 13.30 se je vršila pod predsedstvom predsednika ministrskega sveta in notranjega ministra generala Petra Živkovića seja ministrskega sveta. Seje so se udeležili gg. ministri Uzunović, dr. Marinković, dr. Drinković, dr. Kumanudi, dr. Sršić, Maksimović, dr. Šibenik, dr. Švrliuga, inž. Radičević, Trifunović, Preka, dr. Neudorfer in dr. Svegel. Gg. ministri dr. Korošec, dr. Frangeš in Demetrović seji niso prisostvovali, ker so na potovanju odsotni iz Beograda.

Na seji so razpravljali o načrtu dela za nadaljnje izvajanje sklepov, sprejetih na seji ministrskega sveta dne 4.

julija 1930.

Poleg ostalega je bilo v zvezi s prej sprejetimi sklepi sklenjeno, da vsi člani kabineta javno izjavljajo:

da imajo samo en program, ki je izražen v manifestu Nj. Vel. kralja od 6. januarja 1929 in v deklaraciji vlade od 4. julija 1930. Oni se zato smatrajo za člane homogenega kabineta, uverjeni, da sta za pravilni razvoj narodnega in državnega življenja v bodočnosti izključena povratek in obnova nekdanjih strank. Izjavljajo, da so odločeni v bodočem političnem delu nastopiti samo na tej osnovi in skupno sodelovati brez ozira na svojo prejšnjo strankarsko pripadnost.

Manjšinski kongres in Panevropa

Izjava nemškega delegata o Briandovem načrtu — Udeležba zastopnikov narodnih manjšin iz Jugoslavije

Zeneva, 4. septembra. S. Šesti kongres narodnih manjšin se je danes baval z razgovori voditeljev Nemcev v Gornji Šleziji. Poslanec Ulitz je poudarjal v obširnem poročilu načelni pristaneč manjšin k ideji zveze evropskih držav. Načrti Brianda pa imajo po njegovem mnenju veliko vrzel, ker poznajo le države, ne pa narode kot take. Ako poudarja Briand v svojem memorandumu, da je čas ugoden, kaže s tem optimizem, ki glede na gotove dogodke morda ni utemeljen. Ako se v nekaterih državah sinata vprašanje priključitve narodnostnega ozemlja z matersko zemljo za povod vojni, govori to proti načelom enakopravnosti narodov. Dokler bodo obstajale skupine držav, ki imajo jasno naperjeno ost proti

drugim državam, se more reči, da državniški Evrope se niso preželi z duhom novega časa. Pot, po katerem se sedaj stopa, se ne vodi do cilja, ki mora biti mir Evrope na podlagi mira med evropskimi narodi.

Zeneva, 4. septembra. S. Predsednik kongresa nacionalnih manjšin dr. Vilfan je na današnji plenarni seji sporočil, da so jugoslovanske oblasti zastopnikom nemških in madžarskih manjšin dale potne liste za udeležbo na kongresu. Jugoslovanska vlada noče preprečiti udeležbe članov na ženevskem zborovanju. Namesto dr. Stefana Krafca, ki je obolen, je prisel dr. Grassel. Zal se mora računati s tem, da delegati madžarskih manjšin Jugoslavije ne bodo pravočasno prispeli na kongres.

Vojaške zveze med Rusijo in Nemčijo

Poljski tisk zahteva zaradi afere nemškega letalca Amllingerja posredovanje Društva narodov

Varšava, 4. septembra. AA. »Gazeta Poljska« opozarja v svojem članku pod naslovom »Za kulisami sovjetske zveze na odkritju« na sili smrti nemškega letalca Amllingerja v Rusiji in samomora njegove žene. List ugotavlja, da je zveza med Nemčijo in sovjetsko Rusijo, ki je v vojaškem pogledu jako intimna, potrjena z nepobitnimi dejstvi. Pri tem opozarja na odkritje nemškega socialističnega poslanca Kinklerja, ki jih je objavil »Vorwärts« že 1. 1928., ter na odkritja sovjetskega tednika »Gogonjak«, ki dokazujejo, da predstavlja Reichswehr vojni kader armado treh milijonov mož.

Varšava, 4. septembra. AA. List »Ilustrovani Kurir Kodziency« piše o aferi Amllingerja, da ima značaj mednarodnega škandala in da bi se moralo o njej razpravljati pred Društvom narodov. Sklicujoč se na

odkritje pariškega »Journala«, naglašajo, da je bil Amllinger delegiran od nemških vojaških oblasti, da v sovjetski Rusiji organizira skupno vojaško delovanje med sovjeti in Nemčijo. Navedeni članki ter nekateri nemški listi, med njimi celo glasilo nemškega državnega kanclerja »Germania«, ugotavljajo, da je delal Amllinger po navodilih, ki mu jih je dal šef nemške državne brambre. List »Kurir Kodziency« nadalje ugotavlja, da je afera Amllinger demaskirala nemško oboroževanje, ki je naperjeno proti Poljski. Razen tega je afera odkrila tudi to, da obstoji tajno sodelovanje med nemškimi vojaškimi oblastmi in sovjetsko vojsko. »Kurir Kodziency« smatra, da je treba to afero glede na to, da je v Nemčiji ukinjena mednarodna kontrolna komisija, postaviti na dnevni red sedanje skupščine Društva narodov.

Costes in Bellonte na poletu za novim rekordom

Davi ob 6.55 sta francoska letalca odletela iz Newyorka v 1200 milj oddaljeni Dallas

Newyork, 4. septembra. AA. Letalca Costes in Bellonte sta ob 6.55 jutraj ameriškega časa odletela v prekrasnem vremenu v Dallas v državi Texas. Gre za nagrado 5000 funtov Sterlingov, ki jo je podelil polkovnik Easterwood za letalca, ki brez pristanka preleti 1200 milj dolgo razdaljo iz Newyorka v Dallas.

Newyork, 4. septembra. AA. Francoska letalca Costes in Bellonte sta bila večer sprejeta v občinski hiši, kjer je bilo njima na čast izrečenih mnogo govorov. Med njimi so najpomembnejši govoril newyorškega župana Walkerja in obeh francoskih letalcev. Velikanska množica ljudi je napolnila vse ulice, po katerih sta šla le-

talca, in ju burno pozdravljala.

Pariz, 4. septembra. AA. Francoski zunanji minister Briand je sprejel ameriškega veleposlanika v Parizu Edgela, ki mu je prišel uradno izreči najtoplejšo čestitke ameriške vlade za slavni polet Costesa in Bellonte čez Atlantik.

Pariz, 4. septembra. AA. Letalec Costes bo odlikovan s trakom komanderja Legije časti, Bellonte pa z rozeto oficirja Legije časti. Oba letalca dobivata neprestano nove brzojavke s čestitkami. Med drugimi so jima čestitali predsednik pariškega občinskega sveta, minister trgovske mornarice, britski minister za zrakoplovstvo, vdovi Colija in Nurgesserja, asturski princ, rouenski in havreski župan.

Oborožena vstaja v Indiji

Upor indijskih kmetov v Islampurju — Ponesrečena pogajanja z Gandhijem

Pooma, 4. septembra. AA. Kmetje v Islampurju v satarskem okraju so priredili v poslednjem času velike manifestacije proti indijski vladi in vsem osebam, ki imajo v rokah administracijo. Vlastne oblasti mislijo, da nameravajo prebivalci v Islampurju ustanoviti svoje lastne oblasti. Zato je vlada odredila vse potrebne ukrepe, da ne bodo mogli kršiti zakonov. Gibanju prebivalstva v Islampurju se je priključilo okoli 4000 oseb. Vlada je odposlala v Islampur potrebna vojaška ojačenja; začetek operacij bo jutri.

Islampur leži na zapadni meji države Kholapur. Prebivalci države Kholapur prihajajo oboroženo z različnim orožjem Islampurcem na pomoč. Utaborili so se v obsevnih hribih.

Bombay, 4. septembra. AA. Pogajanja za mir v Indiji, ki so se vodila z Gandhijem, so se razbila.

London, 4. septembra. AA. S severno-zapadne meje Indije poročajo, da je 17 Afridov, ki so pripadali obsejnu redarstvu v Kiriju, pobegnili z orožjem in mu-

nicijo v terek preko meje. Sodijo, da so jih prišla afganska oblastva in da jih bodo internirala v Kandaharju.

Japonski princ Toguko pri papežu

Rim, 4. septembra. AA. Predsednik italijanske vlade je sprejel v palači Venezia japonskega princa Toguko. Japonski princ je predsednik parlamenta. Po tem obisku se je napotil v Vatikan, kjer ga je sprejel papež.

Ameriško zlato za Francijo

Cherbourg, 4. septembra. AA. Parnik »Evropa« je iz Newyorka pripeljal za 90 milijonov frankov zlata, namenjenega za Pariz.

Katastrofa španskega letala

Pariz, 4. septembra. AA. Havas poroča iz Elafrola na španskem, da je tam neko vojaško letalo padlo v plamenih na zemljo in se razbilo. Tri osebe, ki so bile v letalu, je pri tem doletela smrt.

SODBA BO RAZGLAŠENA ŽE JUTRI

Pospešena razprava v Trstu — Vrši se sedaj dopoldne in popoldne — Sinoči je bilo zasliševanje obtožencev končano in so prišle na vrsto že priče

Trst, 4. septembra. S. Današnja razprava proti jugoslovenskim obtožencem se je pričela že ob 9. dopoldne in se po triurnem opoldanskem odmoru nadaljevala tudi popoldne. Danes so bili zaslišani vsi obtoženci, ki niso prišli na vrsto že včeraj. Se enkrat je bil zaslišan Ferdinand Bidovec, katerega zasliševanje se je vršilo že včeraj. Danes je šlo predvsem za očitke, da je sodeloval v zaroti, ki je hotela izvršiti atentat na jugoslovanski konzulat v Trstu in ga podtakniti fašistom. Zarotniki so baje hoteli istočasno pogrniti v zrak neko italijansko šolo. V onih dneh so se izvršile prve aretacije. Zaradi tega je Marušič Bidovcu naročil, naj spravi do eksplozije tretjo bombo, ki jo je dobil od Valenčiča, pred policijsko direkcijo, ako bi Marušič padel v roke policije.

Dalje je bil zaslišan

Fran Marušič.

24 let stari trgovski pomočnik iz Trsta. Brani ga odvetnik Chersich. Marušič je izmed obtožencev najbolj obremenjen kot duševni voditelj tržaške zarotniške skupine ter organizator vseh akcij, ki jih je izvršila ta skupina. Včeraj je, kakor zatrjujejo današnji listi, poslal državnemu tožitelju pismo, v katerem razkriva priprave za atentat na Mussolinija. Marušič je manjšše postave, čokat, lepo obločen, skrbno počesanih las in brez kravate. Na vprašanja predsednika odgovarja precej tiho in gestikulira z rokami ter neprestano podkrepljuje svoje odgovore z živahnimi kretnjami. Njegov izgled je vse prej podobno pohlevnemu človeku kakor voditelju kake teroristične skupine.

Na vprašanje predsednika, da li je odobraval nasilno akcijo, je odgovoril, da je bil vedno proti takemu postopanju ter da je ponovno miril Špangerja, ki je bil najbolj radikalno navdahnjen. Duševni oče borbene akcije pa da je bil Bidovec, ki je znal najbolj pripravljati načrte. Priznal je, da je bil od leta 1928. član organizacije, ni pa bil nikoli njen voditelj. Špangerja je spoznal po vstopu v organizacijo 1. 1928. Predstavljen mu je bil kot eden najboljših borcev za slovensko stvar in voditelj protifašističnega pokreta. Štoko je spoznal šele kasneje. Tržaška skupina je operirala na ozemlju med Bazovico in Katinari.

Dinamitno bombo, ki je bila namenjena za atentat na fašistični list, je skril v nekem prostoru ameriško-italijanske banke, kjer je bil nastavljen.

Marušič je baje dalje priznal, da je bil takoj naklonjen tajni zvezi Slovanov, ker je bil odkritosrčen slovan-skega mišljenja. Tudi danes misli in se čuti Slovana. Teroristični aktovi pa ni odobraval. Šele v zadnjih mesecih se je dal prepričati o njihovi potrebi. Dobavitelj orožja je bil Valenčič. Orožje so spravljali na žagi, kjer je bil Valenčič prokurist.

Predsednik je nato vprašal, kako se je nameraval izvršiti atentat na Mussolinija, kakor je Marušič odgovoril, da so hoteli spraviti v karserijo predsednikovega avtomobila dinamitno bombo. Tajna organizacija je obstajala iz posameznih celic. Povelja so prihajala od Rejca, ki je živel v inozemstvu. Tudi Ludvig Španger je bil član tajne organizacije. On je informiral obtoženko Franciskinijevo o atentatu na »Pololo di Trieste«.

Predsednik je nato pripomnil, da je bil Španger sploh eden najnasilnejših članov organizacije. On je bil informator med Gorico in Trstom.

Naslednji obtoženci

Ki so bili zaslišani, niso izpovedali ničesar bistveno novega. Deloma so priznavali navedbe obtožnice, deloma jih zanikali. Vsi so poudarjali, da je njihova borba imela predvsem namen omejiti italijansko raznarodovalno akcijo ter ohraniti med narodom jugoslovanski duh ter slovanstvo zavest. Ni pa si stavila kakih nasilnih reakcij za cilje ter se je zadovoljila s kulturnim delom in razširjanjem slovenskih knjig in listov. Šele v zadnjem času je prevladalo v organizaciji prepričanje, da ni mogoče uporabljati proti italijanizaciji samo kulturnega orožja in da bo potreba poseči po odločilnejših sredstvih. Vendar pa so te čine izvrševali le posamezni člani na svojo roko brez vsake povelja vodstva organizacije.

Obtoženec Karol Rupelj je ponovil izjave, ki jih je dal pred preiskovalnim sodnikom glede svoje udeležbe na akcijah tajne organizacije. Ivan Obad je s Štoko in Rupeljem sodeloval pri požigu ljudske šole v Zgoniku. Mario Zahar je deloval v Borštu, kjer bi se mo-

ral ubiti občinski stražnik Kuret. Nikolaj Kosmač, prijatelj Zaharja, je sodeloval s tem.

Na popoldanski razpravi,

ki je trajala do 8. zvečer, so bili zaslišani še preostali obtoženci, kot zadnji Fran Valenčič. Vsi razen Valenčiča igrajo v tem procesu le postransko vlogo. V glavnem gre za atentat na »Pololo di Trieste«, dočim so imenovani obtoženi zgolj zaradi direktnega ali indirektnega sodelovanja pri raznih požigih ter pri podpiranju špijonažnega delovanja glavnih obtožencev. Valenčič spada k glavnim obtožencem, ker je izdelal in skrival bombe, ki so jih uporabili pri atentatih. Skrival jih je pri žagi podjetja, pri katerem je bil uslužben. Pozneje jih je dogovorno dal na razpolago Marušiču, Bidovcu in Milošu, ki so vodili akcijo v Trstu.

Takoj nato se je pričelo

Zasliševanje prič.

Prvi je bil zaslišan oče ubitega novinarja Nerija, nato pa ostali trije uslužbenci »Popola di Trieste«, ki so bili pri atentatu ranjeni. Bistveno niso izpovedali nič novega. Vedeli so le to, kar so slišali govoriti in kar se je odigralo po atentatu. Sledilo je zasliševanje vojaških strokovnjakov, ki so podali svoje mnenje o učinkovitosti eksploziv, ki so jih uporabljali za bombe in o učinku bomb.

S tem je bila današnja razprava zaključena. Nadaljevala se bo jutri dopoldne ob 9. Jutri bodo zaslišane še ostale priče, večinoma policijski organi, karabinieri ter policijska prefekta iz Trsta in Gorice. Njihove izpovedi so bolj formalnega značaja, ker se nanašajo samo na to, kar so izvedeli od konfidentov. Zasliševanje prič bo končano jutri dopoldne, popoldne pa bodo pričeli govoriti državni pravdniki in zagovorniki, ki bodo imeli le kratke govore, tako da bo proces jutri že definitivno zaključen. Sodba bo izrečena v soboto zjutraj ob 8. uri.

Slovaški listi o procesu

Bratislava, 4. septembra. M. Tukajšnji »Slovenski Dennik« objavlja o tržaškem

procesu daljši članek, v katerem pravi med drugim:

»Odnosaji med Jugoslavijo in Italijo so se po zaslugi beograjske vlade v zadnji dobi razvijali tako, da ni bilo nobene prilike za kak spor. Celo strašna nesreča na Jadranskem morju, pri kateri bi se bil skoro potopil največji jugoslovanski parnik »Kardordje«, ni povzročila v Jugoslaviji ogorčenja, dasiravno je bilo za to povoda več kot dovolj. Zunanja politika beograjskega ministrstva se je znala izogniti v zadnji dobi raznim nevarnostim, ki bi mogle dovesti do novih sporov. Predobro vemo, da Italija tega ne bi storila. Beograd ve, kaj mu je storiti, da ne nasede fašističnemu režimu, ki neprestano poskuša speljati Jugoslavijo na led.

Dne 1. septembra pa se je pričel v Trstu pred izrednim tribunalom proces proti 18 Jugoslovenom, ki so obtoženi zaradi zločinov proti varnosti države. Za 7 obtožencev predlaga sodišče smrtno kazen. Ta najnovejša gonja proti Jugoslovenom v Italiji, kjer že davno nimajo več nikakih pravic, kakor jih imajo druge narodne manjšine v drugih evropskih državah, izkazuje vztrajnost jugoslovanskega prebivalstva. Ti mladi ljudje niso mogli storiti vseh onih zločinov, katerih jih dolže. Večina teh mladeničev je komaj zapustila šolo, mnogi izmed njih so postavljeni pred sodišče samo zaradi tega, ker so čitali in širili jugoslovanske knjige.

Proces v Trstu bo izzval ogorčenje v vsej kulturni Evropi. Če človek čita fašistične liste o tem, kar se pripravljajo v Trstu, si je takoj na jasno, da se pripravljajo v resnici velik zločin. Fašisti hočejo docela iztrebiti Jugoslovane v Italiji. Evropa pa bo tudi spoznala, da je bil ta proces Rimu potreben. Toda Rim se mora zavdati, da bo tako končal, kakor je začel. Mi se ne vtkamo v notranje zadeve Italije, toda naša dolžnost je, da apeliramo na ves kulturni svet, naj zabrani in onemogoči ta strašni justični umor v masi, ki se pripravljajo z vso naglico v Trstu nad pripadniki jugoslovanskega naroda. Če bi kulturna Evropa, ki se čisto vmešava v manj važne zadeve, na vse to molčala, bo dala s tem le dokaz svoje slabosti pred Italijo, kjer je streljanje, obešanje in zapiranje nedolžnih ljudi postal dogodek, brez katerega ne mine niti en dan.

Uspešno delo za zdravstveno povzdigo vardarske banovine

Minister Preka o svojem inspekcijskem potovanju — Priznanje uspešnemu in koristnemu delu zdravstvenih ustanov — Razveseljivo sodelovanje prebivalstva

Beograd, 4. septembra. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje gospod Nikola Preka se je vrnil s svojega inspekcijskega potovanja po vardarski banovini in je o tem poročevalcu agenciji Avale izjavil:

»Posetil sem doslej domala vse ustanove dodeljenega mi resora v teh lepih krajih naše domovine. Zre prejem mnogo proučeval domača in tuja poročila o delovanju zlasti higijskih ustanov. Kot resni minister sem se hotel na mestu seznaniti z njihovim delom.

Priznati vam moram, da je delovanje higijskih ustanov napravilo name izredno lep vtis. Povsod sem videl lepo delovanje in navdušenje tako pri zdravnikih kakor pri ostalem osebju. Higijske ustanove so postale v vardarski banovini zares prav kulturno središče za obče koristi in so pokazale čudovite uspehe. Zastopniki oblasti in vojaštva so mi izrazili svojo zahvalo za delo teh ustanov. Povsod sem prišel tudi v stik z narodom, ki je izražal

svojo hvaležnost in priznanje. Nenavaden vtis je name napravila udeležba prebivalstva pri tem zdravstvenem delovanju. V vseh krajih, kamor sem prišel, sem opazil žive želje, da se čim več dela v tej smeri. Dobil sem mnogo prošenj za gradnje vseh dovolov in izvršitev asanacij. Dal sem ustanovam potrebna navodila, da se ta dela izvedejo. Prebivalstvu te ustanove čim dalje bolj koristijo in je dozdaj iskal v teh ustanovah pomoči in nasvetov že več stotisoč ljudi.

Pri tej priliki smatram za svojo dolžnost, da izrečem priznanje vsem, ki so pomagali pri ustanavljanju teh ustanov in ki v njih delujejo. Za dovršitev državne boi-
nice v Skoplju so že v načelu odobrili krediti, z državnim podporo pa se zgrade tri sreske bolnice. Bolništemu vprašanju bomo posvetili posebno veliko pažnjo, vendar že zdaj opažamo v mnogih bolnišnicah pomemben napredek, zlasti tam, kjer opravljajo bolnišniško službo usmiljeno sestre.

Pravilniki o kontroli sadja in hmelja

Beograd, 4. septembra. AA. Včeraj popoldne je bila v ministrstvu za trgovino in industrijo, oddelek za kontrolo izvoza, konferenca pod predsedstvom načelnika tega oddelka dr. Steinmetza-Sorodolskega. Konferenca so se udeležili referenti ministrstva za trgovino in industrijo in ministrstva za kmetijstvo ter zastopniki Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, glavnega združnega saveza, društva izvoznikov, trgovskih zbornic iz Beograda, Zagreba, Sarajeva in Novega Sada.

Na konferenci je bilo sprejeto besedilo novega pravilnika o kontroli kvaliteta svežega grozdja, ki ga je izdelalo ministrstvo za trgovino. Razen tega so na konferenci razpravljali tudi o novem pravilniku o kontroli suhih sliv in surovih sliv za mezo. Tudi ta pravilnik je bil z neznatnimi izpremembami sprejet.

Konferenca je naposled sklenila, da izdela ministrstvo za trgovino in industrijo končno besedilo pravilnika o suhih slivah in mezi, pravilnika o svežem sadju in o hmelju in da skliče v toku tega meseca konferenco za razpravljanje o besedilih teh pravilnikov.

Konferenca Rdečega križa balkanskih držav

Beograd, 4. septembra. AA. 30. septembra in 1. oktobra t. l. bo v Beogradu regionalna konferenca društev Rdečega križa iz balkanskih držav. Te konference se udeležijo Rdečega križa iz Albanije, Bolgarije, Rumunije, Grčije in Rdečega polmesca iz Turčije. Na konferenci bo poročal o splošni organizaciji Rdečega križa glavni tajnik društva dr. Ljuba Popović, o pomoči Rdečega križa dr. Jovan Nenadović, predsednik oblastnega odbora v Novem Sadu; o higijeni Vasa Lazarević, član glavnega odbora; o razvoju poklica babic v poslednjih 20 letih dr. Zarko Ruvidić; o pomladku Rdečega križa njegova predsednica Leposava Petković.

Ta konferenca društev Rdečega križa iz balkanskih držav je pripravljani sestanek za 14. veliki kongres vseh društev Rdečega križa, ki bo od 6. do 11. oktobra t. l. v Bruslju.

Odlikovanje

Beograd, 4. septembra. P. Z redom sv. Save III. stopnje je odlikovan upokojeni tehnični inšpektor v Ljubljani g. Ivan Šbrizaj.

Šesti kongres manjšin

Ni brez namena in pomena, da se vrši kongres evropskih manjšin v Ženevi tik pred plenarnim zasedanjem Društva narodov. Vprašanja o katerih razpravlja kongres, se neposredno tičejo tudi Društva narodov, dasi se jih to previdno izogiba, kar se le da. Dosedanji kongresi manjšin so dokazali solidnost organizacije narodnih manjšin, znane pod imenom »Kongres manjšin«, in visoko dvignili njen ugled v mednarodnem svetu. Posrečilo se jim je zainteresirati merodajne evropske politike za ta važni problem, ki je danes na dnevnem redu skoro vseh drugih mednarodnih organizacij. Tudi projektirana Panevropa je brez poprežnje zadovoljive rešitve manjšinskega vprašanja nemogoča.

Lanski kongres manjšin je napravil važen sklep, da vse na kongresu zastopane manjšine letos predložijo izčrpana poročila o svojem pravem in dejanskem položaju, kakor je nastal in se razvil po vojni na temelju mirovnih pogodb. Ta material, ki je že šel v tisk, je sedaj zbran v celoti. Delo bo velike vrednosti, ker bodo podatki avtentični in bo omogočen objektivni pregled stanja narodnih manjšin v evropskih državah.

Zanimiva bo na sedanjem kongresu tudi debata o »Načrtu statuta za manjšine«, ki ga je izdelal belgijski princ Rohan, ki se že več let bavi z manjšinskimi vprašanji. V aprilu letošnjega leta je princ Rohan povabil k sebi v posveto predstavnike večin in manjšin iz Nemčije, Avstrije, Rumunije, Čehoslovaške in Madžarske. Rezultat teh posvetovanj je bil zgoraj omenjeni načrt, ki podrobno določa, kakšne pravice naj bi se dale narodnim manjšinam.

Principi, na katerih si Rohan zamišlja ureditev manjšinskega vprašanja, se bistveno razlikujejo od onih, ki jih zastopa kongres in ki so v glavnem naslednji:

1. Ustvaritev mednarodne pravne za-

vesti, ki pripozna, da so gotove življenjske pravice manjšin (ozir. narodnih skupin) nekaj naravnopravnega.

2. Priznanje, da so te naravne pravice del mednarodnega prava.

3. Izvajanje veljavnega mednarodnega prava.

Z drugo besedo rečeno: kongresi manjšin streme za stabilizacijo splošnega manjšinskega prava in za rešitvijo manjšinskega vprašanja po splošnih pravnih načelih. Načrt princa Rohana pa predlaga ureditev potom mednarodnih pogodb, ki naj jih sklenejo med seboj zainteresirane države.

Ce vzamemo konkreten slučaj, bi se po predlogu princa Rohana dalo rešiti vprašanje slovenske manjšine v Avstriji in nemške v Jugoslaviji potom medsebojne pogodbe, ki bi jo sklenili obe državi in s katero bi se obvezali, da bosta po Rohanovem »statutu« postopali z manjšino. V »statutu« so podrobno navedena določila o šolstvu, o rabi jezika in javnem življenju itd.

Kongresi zastopajo torej principijelno rešitev manjšinskega vprašanja, princ Rohan in njegova skupina pa predlagata praktično rešitev od slučaja do slučaja. Jugoslovenom je v veliko zadoščenje, da na kongresih manjšin aktivno in vodilno sodelujemo na rešitvi tega važnega problema. Naš slovenski rojak dr. Wilfan, ki je že več let stalen predsednik kongresa manjšin kot organizacije in kot zborovanj. S svojim temeljitim poznavanjem manjšinskega vprašanja, z objektivnim postopanjem in z neumorno delavnostjo si je pridobil veliko mednarodno avtoriteto, ki je tudi za ves naš narod neprecenljive vrednosti. Tudi sedanjemu, šestemu kongresu v Ženevi predseduje dr. Wilfan in vsi smo žnjim z iskreno željo, da bi njegova prizadevanja rodila čim več uspeha.

Prihod inozemskih delegacij

Včeraj sta prispeli delegaciji češkoslovaške in rumunske armade — Zbrane so tudi delegacije vseh naših polkov — Praznično razpoloženje v Beogradu

Beograd, 4. septembra. pr. Dasiravno nas ločita od velikih vojaških in nacionalnih svečanosti ob priliki izročitve novih polkovnih zastav še dva dni, je prestolnica že vsa v prazničnem razpoloženju in obeležju. Se predno je mestna občina izdala poziv, so bile že vse hiše v državnih jugoslovenskih zastavah. Pogled na ulice živo spominja na nepozabne vsesokolske dni, samo da opažajo sedaj namestu rdečih sokolskih straž vojaške uniforme. Poleg zastopstev vseh vojaških enot in vseh višjih poveljstev je prišlo v Beograd tudi že na tisoče rezervnih oficirjev, ki se bodo udeležili pomembne vojaške slavnosti. Razen tega so prispeli v Beograd tudi že deputacije raznih nacionalnih organizacij iz vse države, tako da so hoteli in prenočišča že vsa zasedena. Tekom današnjega dne je prišlo tudi že mnogo članov banskih svetov, ki se bodo prvič, odkar obstaja ta institucija, zbrali v Beogradu.

Z veliko svečanostjo so bile sprejete deputacije prijateljskih armad, ki so tokom današnjega dne prispeli v Beograd. Prva je prišla češkoslovaška delegacija pod vodstvom načelnika glavnega generalnega štaba generala Sirovega, opoldne pa rumunska delegacija pod vodstvom generala Dragomira Dimitrua. Obe delegaciji sta bili na kolodvoru slovesno sprejeti z vojaško godbo. Navzok je bil tudi minister vojne general Hadžić. Na hotelih, kjer sta delegaciji nastanjeni, so izobesene češko-

slovaške odnosno rumunske državne zastave, pred hoteli pa je postavljena častna straža.

Z jutranjim vlakom so prispeli tudi delegacije ljubljanskih, celjskih in mariborskih polkov s komandantom dravске divizije generalom Tripkovičem na čelu. Na kolodvoru jih je sprejela vojaška godba, nakar so delegacije odkorakale skozi mesto, povsod burno akklamirane, v določene ubikacije.

Ker so se danes zbrale v Beogradu že delegacije vseh polkov, se je vršila dopoldne ob 11. generalna izkušnja za sobotno veliko paradu. Vežbi je prisostvoval osebno minister vojne in morarice general Hadžić z mnogimi drugimi odličniki. Kljub temu, da so bili posamezni oddelki od dolgega potovanja utrujeni, so vežbe sijajno uspeli. Posebno pozornost so vzbujali poleg drugih oddelkov, ki prvič nastopajo javno, tudi ljubljanski kolejarji. S tem so priprave za sobotno svečanost v glavnem zaključene. Jutri se bodo čete odpočile, da bodo v soboto lahko nastopile čile in sveže.

Zupanstvo beogradske občine je danes izdalo na meščanstvo oklic, v katerem poziva prebivalstvo prestolnice, naj v proslavo velikega dogodka, ko bodo zamenjane s slavo ovenčane srbske polkovne zastave, simboli trpljenja in zmage, za nove jugoslovenske, razobesi zastave in tudi pri tej priliki dokaže svojo znano gostoljubnost.

mesta. Drage goste sta sprejela in pozdravila na kolodvoru v imenu velesejmske uprave in mestne občine gg. Šebenik in Richter, ki sta jim razdelila številne brošure »Bela Ljubljana« in »Ljubljana s slikami in opisom«. Za pozdrav se je zahvalil g. dr. Trstenjak.

S kolodvoru so se gostje, ki so bili očarani nad lepoto bele Ljubljane, podali v Delavski zbornik, kjer jim je bilo prirejeno kosilo. Po kosilu so si takoj začeli ogledovati mesto. Najprej so napravili mal izlet na Grad, potem pa v šiško, kjer so si ogledali Centralno vinarno. Po večerji, ki jim je bila prirejena zopet v Delavski zbornici, so se gostje porazdelili po raznih prenočiščih, v gluhonemcih, nekaj pa jih je vzelo privatna stanovanja.

Jutri bodo Apačani nadaljevali ogled Ljubljane. Med drugim bodo posetili mestno klavnico, muzej in Zbornico za TOI. Popoldne med 2. in 3. uro pa bodo prišli na velesejme in si ogledali gozdarsko in lovsko razstavo. Goste spremljata dva uradnika kr. banske uprave. V soboto bodo Apačani zopet zapustili Ljubljano; nekateri se bodo vrnili domov, drugi pa bodo nadaljevali potovanje po dravski banovini, in sicer se bodo podali najprej na Bled.

Poslanik dr. Pitamic se vrača v Ameriko

Beograd, 4. septembra. p. Naš poslanik v Washingtonu, bivši profesor ljubljanske univerze dr. Leonid Pitamic, ki se je mudil tri mesece na dopustu v domovini, je včeraj prispel v Beograd, kjer je bil danes sprejet v avdijenci pri Nj. Vel. kralju. Nocoj odpotuje skupno z našo ženevsko delegacijo iz Beograda v Marseille, kjer se bo vkrcal za Ameriko, kamor se vrača na svoje službeno mesto.

Podrobnosti o incidentu pri Postojni

Poročila beograjskih in tržaških listov — Ustreljeni neznanec je bil postojnski rojak Josip Kukec

Beograd, 4. septembra. »Politika« poroča iz Trsta nove podrobnosti o incidentu na jugoslovensko-italijanski meji. Neposredno po dogodku se je odpeljal neki italijanski finančni stražnik s kolesom alarmirat v Postojno. Iz bližnje šume sta bila oddana na tega finančnega stražnika dva strela. Iz Postojne so prispeli karabinjerji in fašistični miličniki ter takoj preiskali usmrčenega napadalca. Iz dokumentov, najdenih pri njem so ugotovili, da se piše usmrčeni Josip Kukec iz Postojne, vodja tamošnjih Orjunašev. Italijanska oblastva so lazi razpisala na Kukcovo glavo 20.000 lir. Trdi se, da so našli v njegovem žepu posobne vojaške mape in razne dokumente, ki so zelo važni za varnost države. Poleg orožja in listin so našli tudi kompas in živila, s katerimi bi se mogel hraniti Kukec v šumi več dni.

Beograd, 4. septembra. »Politika« poroča iz Trsta:

»Snoči so se razširile po mestu vesti o krvavem incidentu med miličniki in slovenskimi omladinici. Ni se takoj doznalo, kje je pravzaprav prišlo do incidenta, zato so bile razširjene o tem najrazličnejše verzije. Nekateri so trdili, da gre za spopad v Istri, drugi, da gre za dogodek pri Cerovici, in šele kasneje je pojasnilo službeno obvestilo, da se je pripetil incident nedaleč od Postojne pri Slivnici. Naravno je, da so prikazali fašistični krogi ta incident kot novo epizodo v terorističnih akcijah, za katere obtožujejo Jugoslovence iz Julijske Benečije.

Danes je bilo izdano o tem naslednje italijansko službeno poročilo: Včeraj ob 12. je prišlo do spopada pri Slivnici med

patrolo narodne milice in dvema Orjunašema. V patroli so bili miličniki Giovanni Duš, Romano Mojze in Giovanni Caminada. Poslednja dva miličnika sta bila predvčeršnjem odposlana za ojačenje temu oddelku miličnikov. Miličnik Mojze je ubit, miličnik Caminada pa težko ranjen v prsa iz strelnega orožja. Miličnik Duš je razorožil in usmrtil enega od obeh Orjunašev, dočim je drugemu uspelo pobegniti v gozd. Orjunaša sta bila oborožena vsak z dvema revolverjema in z bodeli. Pri usmrčenem Orjunašu so našli daljnogled, topografsko karto in neke spise. Organizirano je bilo zasledovanje begunca. Orjunaša sta šla z italijanskega teritorija v namenu prekoračiti skrivoma državno mejo. Ranjenega miličnika Caminada so prepeljali v tržaško vojaško bolnico.

»Piccolo« poroča, da se je pripetil incident na koti 581, na kateri so stražili trije miličniki. Ko sta bila dva miličnika pod malim sotorom, je odšel Mojze proti nekemu grmu. Iz neposredne bližine nekaj metrov je padel proti njemu revolverski strel. Duš je star bojevnik in se je s puško v roki približeval napadalcu. Videl je, kako napadalec beži in pri tem strelišča. Pogodil je Mojzeja, ki je mrtev obležal v grmu, dočim je bil miličnik Caminada ranjen v prsa. Dušu je uspelo približati se napadalcu, dočim je drugi napadalec pobegnil. Med miličnikom in Orjunašem je nastalo ruvanje, v katerem je Duš napadalca usmrtil, a je bil pri tej priliki tudi sam ranjen v desno roko. Napadalec je miličniku med obrambo odgriznil velik kos mesa. Na tem malem bojišču so, naglašajo »Piccolo«, pokazali fašistični miličniki svojo italijansko hrabrost.

Odhod naše delegacije v Ženevo

Sinoči je zun. minister dr. Marinković s svojim spremstvom odpotoval v Ženevo — Konferenca med Briandom in Hendersonom

Beograd, 4. septembra. AA. Nocoj ob 18.30 je odpotoval v Ženevo na skupščino Društva narodov minister za zunanje zadeve dr. Vojta Marinković s svojo sopogo. Dr. Marinković bo šel našega odposlanstva na tej skupščini. Ministra spremljajo dr. Ivan Perne, šef odseka v ministru za zunanje zadeve in glavni tajnik našega odposlanstva, M. Gavrilović, tajnik ministristva za zunanje zadeve, in Kosta Pavlović, tajnik šefa našega odposlanstva.

Beograd, 4. septembra. AA. Dr. Ilija Šumenković, kraljevski poslanik v Bernu in naš stalni delegat pri Društvu narodov,

je izročil 27. avgusta t. l. tajništvo Društva narodov ratifikacijske listine o protokolu, ki z njim pristajajo Zedinjene države severne Amerike na protokol o podpisu statuta stalnega mednarodnega sodišča, ki je bil podpisan v Ženevi 14. septembra 1929.

Pariz, 4. septembra. AA. Francoski zunanji minister Briand je sprejel na Quai d'Orsay angleškega zunanjega ministra Hendersona, ki se je na potu v Ženevo ustavil v Parizu. Zvečer je Henderson nadaljeval svojo pot v Ženevo.

Lep sprejem naših letalcev — zmagovalcev

Včeraj so se vrnili naši letalci, ki so se udeležili tekem Male antante V Zagrebu in Novem Sadu so jih svečano sprejeli

Zagreb, 4. septembra. Č. Danes ob 11.20 se je zbrala na borongajskem aerodromu velika množica zagrebskega meščanstva ter zastopnikov oblastev in korporacij, da pozdravijo zmagovalce jugoslovenske vojaške letalce, ki se vračajo s tekmovalni Male antante in Poljske, v domovino. Ko je priletela skupina vojaških letal iznad Zagrebačke gore, so avijoni lepo po vrsti pristali, na kar je stopil vodja naših letalcev kapetan Novak ob sviranju državne himne in navdušenem pozdravljanju zagrebljanov k zastopnikom banovine, vojaškega oblastva in mestne občine, ki so mu čestitali na doseženem uspehu. Po pozdravu je bil prirejen našim zmagovalnim letalcem v Gradskem podrumu svečan obred, na katerem je imel slavnosten govor predsednik Aerokluba v Zagrebu industrijec Sessler, ki je naslovil zdravico Nj. Vel. kralju. V imenu naših letalcev mu je odgovoril kapetan Novak. Po banketu so člani zagrebskega Aerokluba sprejeli vojaške letalce na letišče, od koder so ob 14.20 startali proti Novemu Sadu. Od tam poletje jutri v Beograd, kjer se bodo udeležili velikih vojaških svečanosti 6. septembra.

Novi Sad, 4. septembra. AA. Jugoslovenski letalci, ki so sodelovali na letalskih tekmah držav Male antante in Poljske, so krenili na svojih letalih iz Zagreba ob 14.54. V Novi Sad so prispeli ob 15.45. Na novosadskem letališču so tekmovalce sprejeli podban župnanske banovine g. Nikolić, predsednik občine s člani občinskega odbora, zastopniki vojaških oblastev, člani Aerokluba iz Beograda in mnogi meščani. Prvi se je spustil na tla kapetan Šintić, ki je bil deležen kot prvi zmagovalac na teh tekmah posebno viharnega sprejema. General Dokić je z iskrenimi besedami čestital jugoslovenskim letalcem, da so si priborili prva mesta. General Mitrović pa je tekmovalcem čestital k njihovi krasni vojaški zmagi. Množica je našim zmagovalcem prilažila neprestane ovacije in se divila njihovim divnim akrobacijam, ki so jih izvajali v zraku. Ves čas je svirala vojaška godba. Komandant letalskega polka je priredil zmagovalcem na čast večerjo.

Silen orkan v Zapadni Indiji

Vihar opustošil mesto Santo Domingo na Haitiju — 300 oseb ubitih, 900 ranjenih

Newyork, 4. septembra. AA. Po poročilu observatorija v Havani je neurje, ki je divjalo nad Domingom, povzročilo ogromno škodo. Vihar, ki je razdejal mesto Santo Domingo, je zahteval 900 človeških žrtv. Postaja za brezžično telegrafijo kakor tudi večina poslopij v mestu je popolnoma razdejanih.

Newyork, 4. septembra g. Skupina centralnoameriških otokov je včeraj zelo trpela zaradi silnega viharja. Posebno je bil opustošen otok Haiti, predvsem pa mesto Santo Domingo. Materijalna škoda se doslej še ne more preценiti, je pa velikanska. Natančne podrobnosti o katastrofi v San Domingu še niso znane, ker so prekinjene vse telefonske in brezžične zveze. Po zadnjih vesteh je imel vihar na uro hitrost 150 milj. Vihar je z več hiš odnesel strehe ter jih porušil. Celi gozdovi so bili uničeni. Tudi kabel v Havano je prekinjen. Število žrtv se ceni najmanj na 40. Obstoji nevarnost, da bo vihar dosegel tudi Kubo. Ves ladijski promet je ustavljen. Ogrožen je zlasti Santiago de Cuba. Med prebivalstvom je nastala velika panika.

Newyork, 4. septembra g. Po dosedaj še nepotrjenih vesteh je bilo pri katastrofi v San Domingu 300 oseb ubitih, 900 pa jih je ranjenih.

Ogenj na Ježici

Ježica, 4. septembra. Danes popoldne ob pol 16. je izbruhnil ogenj v šupi Ivana Avblja na Ježici v bližini Šole. Kljub temu, da so sosedje takoj prihiteli zraven, so plameni zajeli poleg stoječe s slamo krit hlev, pod in staro hišo mizarja Ivana Štefija.

Ker je bil požar tik osnovne šole, je bila nevarnost, da se vname najprej drvarnica, ki je ravno napolnjena z drvi in nato bi zdviljal ognjeni element še na poslopje. Da se ni to zgodilo, se je zahvaliti mirnemu vremenu in hitri pomoči gasilnega društva iz Ježice in Stožic. Drvarnico je varoval šol. upravitelj Germek, ki je z vrtno cevjo vodovoda brizgal vodo na njo. Prav dobro je delala motorka gasilnega društva iz Stožic.

Pogorelica sta bila nizko zavarovana.

Jesenski velesejem

Poset naše jesenske velesejmske pridelitve je bil tudi včeraj zelo zadovoljiv. Med včeršnjimi odličnimi zunanji posestniki je omeniti konzula Mehike v Beogradu dr. Rodolpha Vögelja, ki se je o gozdarskih in kovski razstavi in o njeni vzorni organizaciji izrazil zelo laskavo in pohvalno. Posebno se je zanimal za parjeno bukovino, ki jo Mehika potrebuje za uvoz (interesanti se lahko obrnejo neposredno na njegov beograjski naslov).

Kupčjsko poslovanje je na velesejmu prišlo že v polni tek. Zaključke zaznamuje naša pohistvena stroka, večje zaključke pa je zabeležiti tudi v raznih strojih za obdelovanje lesa, v avtomatskih tehnicah, v gnetilnih strojih za testo in ostalih strojih za pekarnice, v najrazličnejših kmetijskih strojih, v kmetijskem orodju in v domačih izdelkih kovinske industrije. Nadalje je živahno zanimanje in mnogo interesov za patentirani stranski jermenik, ki ga izdelujejo Strojne tovarne in livarne.

Naši Ribičniki živahno prodajajo svojo suho robo, zlasti ljubke miniaturne izdelke suhe robe, za katere so se javili večji interesi iz Julijske Benečije. S tem v zvezi moramo omeniti tudi našo specijalno teto med računimi in lesnimi izdelki, namreč zobotrebe, ki jih izvažamo v Češko slovaško, Italijo, Nemčijo, Avstrijo in Švico. Visoko se je povzpelo tudi naše sirarstvo, kar se lahko vsakdo prepriča na velesejmu. Gorenjski polementalec in »chalete« se že tako približujeta originalnim izdelkom, da smo na naš domaći sir lahko ponosni. Za naš sir se zanimajo volvodinski trgovci. Pozornost pa vzbujajo na velesejmu tudi krasni pietarski izdelki in ostali izdelki naše obrti, razstavljeni na razstavni Uradi za pospeševanje obrti. Tu vidimo tudi prve domače izdelke patron za sobno slikarstvo, ki po okusu in kvaliteti dosega družje inozemske izdelke.

Občinstvo, ki si hoče temeljito ogledati razstavo, opozarjamo, da se vrši vsak dan ob pol 5. uri obhod po gozdarski razstavi, ob pol 6. uri pa po lovski razstavi pod vodstvom strokovnjaka. (Zbirališče pred vhomod v paviljon »Me« odnosno pred srednjim vhomod paviljona »G«.

Iz davčne službe

Beograd, 4. septembra AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja sta postavljena na predlog ministra financ po potrebi službe za davčnega inspektorja v II/1 v Celju Janako Stanić iz Brežic, za davčnega kontrolorja v II/2 v Brežicah Karlo Grah iz Celja.

Nesreča pri delu

Gor. Radgona, 4. septembra. Težko se je ponesrečil Alojzij Kampuš, posestnik in bivši gostilničar v Gor. Radgoni. Polno naloznemu vozu sena so kos lesa pri uvozu varno zdrcala po lesenem pragu in senska lestva je zadela ob strani se nahajajočega Alojza Kampuša v hrbet ter ga stisnila tako močno, da mu je zlomilo dve rebri, stisnilo prsni koš in ranilo pljuca. Stanje ponesrečenca, ki se nahaja v zdravniški oskrbi doma, je kritično in je malo upanja, da okreva. Pri skladjanju lesa na kolodvoru so se v minulem tednu ponesrečili in sicer v četrtak Alojz Fridau, v petek Anton Gmulec ter v soboto Jancz Mazuhelli, vsi iz Gor. Radgone. Značilno je, da so vsi trije zadobili enake poškodbe in sicer so jim težki leseni hlodi zdrobili palce na desnih nogah. Nesreče so se pripetile nave dne dni vsakokrat ob istem času proti poldnev. Vse te poškodbe so lažja znančaja ter se nahajajo ponesrečenci v zdravniški oskrbi doma.

Z ročico po glavi

Leskovec, 3. septembra. Včeraj popoldne se je v Leskovcu dogodil primer, ki je povzročil mnogo govoric in komentarjev. V delavnici kolarskega mojstra Franca Bračuna sta se sporekla zaradi lesa mojster in njegov pastorek Romih. Med prekanjem je v zaburjenosti pastorek grabil ročico in udaril očima tako nesrečno po glavi, da je mož padel in ga je takoj obšla kri, ki se je pocedila iz široke rane na čelu.

Po storjenem dejanju je Romih sedel na kolo in se odpeljal. Ranjencu so požitrovalno nudili prvo pomoč bližnji sosedje, ki so tudi poskrbeli, da je bil takoj prepeljan v krško bolnico.

Hmelj

Začec, 4. septembra k. Končni izid obiranja je povsod, zlasti pa na Češkem pokazal, da je zares prvovrstno zeleno blago zelo redko. To dejstvo je začelo vplivati tudi na naše tržišče. Včeraj in danes se vrši ostro nakupovanje predvsem zelenega blaga, ki ga je letos nad tri četrtine savijskega pridelka. Cene so 7 do 8.5 Din za kg, tendenca pa je čvrsta. Priporočati je, da hmeljarji pobašejo hmelj narahlo s pokrovom, da ohrani hmelj lepo barvo, ki je sedaj silno merodajna za ceno.

Zatec, 4. septembra h. Nakupi so se danes na deželi vršili po cenah 425—525 Kč. Le ena partija 150 bal hmelja prvovrstne kakovosti je bila prodana po 650 Kč. Na nürnbergski trg so v tem tednu pripeljali 550 bal; promet je znašal 160 bal. Hmelj se plačuje po 50 do 80 mark.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za petek: Precej jasno, slabo vreme, morda majhen porast oblazinosti, zmerno toplo. — Situacija včerajšnja dne: V glavnem brez večjih sprememb. Večji del kontinenta pokriva še vedno antiklon. Depresija vlada samo visoko nad Finsko. Prisk se je znatno povečal samo v centralnih krajih in v južnem primorju, sicer pa je v splošnem padel za 0.1 do 2 mm. Gibal se je med 764 in 768 mm. Jutranje temperature so splošno padle za 1 do 4 stopinj C, samo v primorju so ostale večinoma nespremenjene. Gibale so se temperature od 10 do 19 stopinj C v zaledju, v primorju pa med 20 in 22 stopinjami. Nebo je bilo včeraj precej oblačno, ponekod tudi megleno, sicer pa jasno. Vetri so bili slabi, v primorju severni in severovzhodni, drugod severozapadni, v zaledju južni ali pa iz zapadnega kvadranta. Morje je bilo mirno ali slabo valovito. Temperatura morja je znašala v Splitu včeraj ob 7. jutraj 22 stopinj C.

Dunajska vremenska napoved za petek: Po hladni noči in jutranji megli podnevi večina solnčno in mirno vreme.

Pogreb dr. Vladana Djordjevića

Beograd, 4. septembra. Danes je bil na svečan način pokopan bivši srbski ministrijski predsednik dr. Vladan Djordjević. Pred saborno cerkvijo se je poslovil od pokojnika v imenu vlade pomočnik zunanje ministrice dr. Lujo Bakotić, nakar so govorili še zastopniki raznih kulturnih organizacij. Nato so člani vlade z ministrijskim predsednikom na čelu prenesli krsto na mrtvaški voz. Ob grobu je častna četa oddala častno salvo.

G. Bolha pri ministru socialne politike

Beograd, 4. septembra. p. Vodja deputacije westfalskih izseljencev, ki se mudi v Beogradu, g. Pavel Bolha, je bil danes sprejet od ministra socialne politike g. Nikole Preke, kateremu je še enkrat podrobno obrazložil vse želje in potrebe naših izseljencev v zapadni Evropi. G. minister je obljubil vso svojo podporo ter bo poskrbel da bodo upravičene želje, ki jih je pojasnil gospod Bolha, čimprej uresničene, da bi se kar najbolj olajšal položaj naših ljudi, ki si morajo v tujini služiti kruh.

Apačani v Ljubljani

Ljubljana, 4. avgusta. Na pobudo sreskega načelnika g. dr. Alojzija Trstenjaka iz Ljutomerja je organizirala podružnica Kmetijske družbe v Apačah pod vodstvom agilnega načelnika g. Pajdaša za danes poset Ljubljane, predvsem gospodarske in lovске razstave. — Zbralo se je okrog 90 Apačanov obojega spola, ki so prispeli ob 13.46 z osebnim vlakom v Ljubljano. Med njimi so v pretežni večini Nemci, ki še niso videli našega

Naši kraji in ljudje

Zadnja pot
Marije Drašlerjeve

včeraj ob 4. popoldne v Borovnici je naj-
bolje pričala o velikem ugledu in zaslugah
blage pokojnice. Mnogoštevilno so jo spre-
mili domači in okoliški Sokoli ter rojaki,
priatelji in znanci iz raznih krajev. Pevci
so peli v cerkvi in na grobu, katerega so
oktili mnogi venci. Marija Drašlerjeva bo
trajno ostala v častnem spominu.

Spomini izza pol stoletja

Ob 70letnici Srečka Majcena.

Maribor, 4. septembra.

Kdo izmed starejših tovaršev ga ne
pozna? Cela vrsta letnikov mariborskega
učiteljskega od 1875 dalje se še rada spom-
inja, kako nas je v tistih letih zastopal
ljeno v družbi svojega tovariša iz gim-
nazijških let, pokojnega dr. Ivana Dečka
bodril in nas navduševal za vse lepo in
blago. Srečko je bil takrat prav za prav

naš učitelj slovenščine. Pravilno se je na
lanskem učiteljskem sestanku (polstolet-
nica mature abiturientov iz 1879) izrazil
neki tovariš, da je bil Srečko Majcen sre-
dišče, okrog katerega smo se radi zbirali,
se pogovarjali, učili in kratkočasili. Z dr.
Dečkom sta nam poskrbela tednik »Slo-
venski dijak«, ki sicer ni izhajal v tiskar-
ni, a smo ga tem raje čitali skrivaj. Usta-
novil je 1877 dijaško društvo »Slovenski
zborček«, nekako udeleženo vseh mari-
borskih in ljubljanskih in sicer samo
izobrazbe v materinščini, ki smo jo v šoli
tako zelo pogrešali. V tem »Zborčeku«
smo čuli raznovrstna predavanja, govore,
literarne pomenke in slično, da smo do-
polnili česar nam glede materinščine na-
ša pripravnica takrat ni nudila.

Kdo se ne spominja slavnostnih veče-
rov: Prešernovega, Vodnikovih in dru-
gih! To so res bile ure polne iz bogate
najlepših duševnih učinkov, in za vse to
nam je poskrbel Srečko.

Po maturi 1879 je dobil Srečko Majcen
učiteljsko mesto v Ormožu; v vsem okra-
ju so se takrat dali namestiti tudi njegovi
tovariši France Setine, Ivo Tomažič in
France Rakuša. Nadarjenost teh mladih
so odnotti tovariši kmalu spoznali in ne
glede na mlada leta že 1881 izvolil Sreč-
ka za predsednika Ormoškega učiteljske-
ga društva, ki ga je vodil imenovani do
svoje premestitve v mariborski okraj.
Tu je nato deloval na osnovnih šolah Bre-
zula, Radvanje in Lehen na Pohorju, in
zadnjem mestu celih 26 let. Lehen mu je
postal druga domačija. Danes je Lehen
znan po odličnem narodnem mišljenju svoj-
jih občanov, po njihovem iskrenem, vse-
stem, vzlednem domoljubju. Velika zaslu-
ga za vse to pripada Srečku. Ljudstvo se
ga s spoštovanjem spominja, saj je bil
pravi narodni učitelj. Izven šole je delo-
val kot občinski tajnik, odbornik, svetova-
lec in v vojnem času tudi kot občinski upra-
vitelj. Pred odhodom iz Lehna ga je pri-
jatelj opozoril, da ga hoče občina imeno-
vati za častnega občana in ga priporočiti
v odlikovanje, kar pa je skromni Srečko
hvaležno odklonil. Vse svoje otroke je
spravil na pošteno in ugledno življenjsko
pot: štiri hčerke so absolvirale učiteljske,
sin pa je znan zdravnik, specialist kirur-
gije.

Zdaj je jubilar čislal član krožka upo-
kojenega učiteljskega, bivajočega v Maribo-
ru, ki je že večkrat presenetil s kako
mično pesmijo, resno in šaljivo, v povzdi-
go družabnosti. Še na mnoga, zdrava in
srečna leta, dragi naš jubilar Srečko, na
veselje tvojih zvestih tovaršev in na srečo
tvojih dragih!

Važna nova prometna zveza

Rimske toplice, 4. septembra.

Pred mesecem je »Jutro« poročalo o no-
vi cesti, ki jo nameravajo zgraditi v teku
treh let vseskozi od Trbovelj pa do Celja
in dalje potem v Savinjsko dolino. Dose-
daj cesta je bila izredno ozka in zato
za večji in težji promet jako neprimerna.
Dočim prejšnja leta niso vozili nikakšni
avtomobili preko Breznega na Hrastnik in
Trbovlje, so se v zadnjih letih poskušali
že tudi tod. Pred leti je cesto okrajni
zastop precej izboljšal, da je bila uporaba
na vsaj za lažji promet. V to svrhu so ta-
krat tudi popravili ali postavili nove mo-
stove.

Novo cesto so pričeli urejati na Brez-
nem nekoliko višje od posestnika Poto-
karja. Razširili so traso do 5 m in bo ce-
sta po sredini v skupni širini 4 m učvršče-

na z močnim gramozom. Istočasno pa je
druga partija pričela že tudi z merjenjem
ceste od Breznega do Šmarjete in so v ta
namen že vse potrebno pripravili; krenili
pa niso zaenkrat po glavni cesti do Celja,
ampak so merjenje nadaljevali proti po-
stajališču Rimske toplice, to je preko no-
vega lesenega mostu, ki ga nameravajo iz-
popolniti in dograditi. Ta novo preureje-
na cesta bo vodila vseskozi do Jurklostra
preko Gračnice in do Planine pri Sevnici.
Vse posle je prevzela banska uprava, ki
je namestila svoje inženjerje.

O gradnji novega mostu, ki nam ga je
led pred dobrim letom odnesel, je »Ju-
tro« takisto poročalo. Takrat so dogradili
le dvojne mostnih kobil, nanje pa naložili
zaradi pomanjkanja sredstev samo smre-
kove trame, kar naj bi ljudstvu omogočilo
le pešhod, ne pa prevažanje z vozili. Most
se je v teku leta toliko izboljšal, da se že
pod težo enega samega človeka šibi. Tudi
mostna ograja že preprečuje in se lomijo
tramovi drug za drugim, tako da resno
grozijo nesreče. Vendar se je most ob zad-
nji povodnji še močno upiral sunkom na-
rasle vode, pač zato, ker ima dobre beto-
nirane štiri podstavke.

Ko so lansko jesen pod vodstvom go-
spoda Dvořaka, progovnega mojstra v
Rimskih toplicah, zgradili dvojne mostnih
opor, so potem delo začelo zaradi neza-
dostnih sredstev opustiti in se je podala
deputacija zastopnikov za gradnjo mostu
k banki upravi ter jo prosila pomoči. Prvi
uspehi se javljajo zdaj. Tudi gradnjo mo-
stu je prevzela banska uprava, ker se ga
bo poslužila v zvezi s cesto do Šmarje
do Jurklostra in do Planine pri Sevnici.

Na več mestih je cesta še izredno ozka,
zato jo mislijo povsod, če bo le mogoče,
razširiti vsaj do 4 m če ne 5 m in doseči
tako v gradnji enotno širokost. Pri tem
bodo morali odkupiti velike dele obcest-
nih parcel, takisto pa bodo morali lastni-
ki obcestnih delov v Šmarjeti odstopiti
svoja zemljišča, kolikor bo potrebno, da
bo križišče zavzemalo določeno širino
20 m na vsako stran. Most bo popolnoma
prenovljen. Delavci so že pridno na delu
in vršijo pod vodstvom inženjerjev pripra-
ve za glavno delo, s katerim bodo pričeli
takoj prihodnjo pomlad.

S tem, da bodo razširili cesto in z njo
vred tudi zboljšali sedanji most, bo vzpo-
stavljen važen cestni promet Šmarjete z
Gračnico in Jurklostrom, kjer je velika
tovarna podjetnikov in lesna industrija.
Težko naloženim vozovom in tudi drugim
vozilom se ne bo več treba posluževati
ceste preko Ogeč, izognili se bodo veli-
kim in strnim klancem. Lep nov korak za
zboljšanje važne prometne zveze.

Mati rešila življenje svojemu otroku

Hrastnik, 4. septembra.

Vasica Sava s cerkvijo sv. Miklavža le-
ži na desnem bregu reke Save nasproti na-
še železniške postaje. Nekoč so bili v va-
si trije posestniki, sedaj pa poseduje vsa
tri posestva blaginjak TPD v Ljubljani
g. Guera. Posedstvo in stanovanja ima
v najemu hrastniška steklarina, ki je odda-
la stanovanja poduradnikom in delavcem.
Tu naseljene družine imajo dosti otrok,
ki se vsak dan igrajo po tratih in na
obrežju Save.

Tako so se v ponedeljek popoldne igrali
na vsakem obrežju trije dečki steklarske-
ga delavca Emeršiča. Med tekanjem je
najmlajšemu bratcu Milanu spodrsnilo na
vlažni skali. Otrok je bil naenkrat v vodi,
ki je tam globoka do dva metra. Valovi
so odnesli petletnega Milana, starejša
brata pa sta klicala na pomoč. Nesrečo
je opazila tudi savska brodnica. Milanova
mati, ki stanuje v Vodopivčevi hiši, se je
doma ravno preoblačila, ker je bila name-
njena v trgovino po živež, ko je začela
obupne klice na pomoč. Takoj je planila
iz hiše ter na eni nogi bosa, na drugi pa
obuta v nogavice brez čevljev in na pol
oblečena zdirljala po strmih skalnatem
bregu proti vodi. Med tekom je padla, a
tako je zopet vstala in se zagnala v vodo.
Bredla je umazano reko do prs več metrov
proti sredini struge. Tedaj so vatovi deč-
ka zopet dvignili na površje in z zadnjimi
napori se je mati zagnala naprej in zgra-
bila otroka za obleko. Srečno je prebredla
z njim do brega, kjer pa se je zgrudila od
strahu in napora.

Takoj so prihiteli sosede, ki so ji od-
vzeli gotove smrti rešenega otroka ter tu-
di njo spravili na noge. Ves prizor so opa-
zovali tudi potniki s perona postaje, ki
pa niso mogli pomagati ne materi ne otro-
ku. Ob srečni rešitvi so vsi občudovali ju-
naško mater. Ko je rešeni Milan izbruhal
umazano vodo, se je čez pol ure že zopet
igral, sicer ne več ob Savi, temveč na trati
pred hišo.

Dvoje hudih nesreč

Jesenice, 4. septembra.

Prebivalstvo lepe gorenjske vasiče Zi-
ronovice je zelo razburila težka nesreča, ki
se je pripetila v sredo ob pol 5. popoldne
25-letni Jožefi Legatovi, soprogu tovarni-
skega delavca na Javorniku Lovra Legata.
stanujočega v Žirovnici št. 7.

Zakonca Legat sta kot po navadi re-
zala na svojem gospodarskem poslopuju
slamo s slamoreznicjo, ki je prirejena na
električni pogon. Tega dela sta bila oba
zelo dobro vajena, osebno pa mlada žena,
ki je opravljala to delo že nešteto krat.

Ko sta to pot opravljala zopet to delo,
sta slučajno prekinila z rezanjem slame,
ker sta imela druge male opravke. Žena
je šla po svojem, mož pa si je dal opravka
tudi druge. Čez kratek čas se je žena vr-
nila k slamoreznicji, da bi jo mož to opa-
zil ter je jela tlačiti z rokami slamo v
slamoreznicjo med robe in rezila. Mož pa
je v dobrem mnenju, da je že čas, da se
zopet začne z rezanjem slame, ne da bi
pogledal, kje je žena, odprl električni tok,
da spravi slamoreznicjo v pogon.

Strasen krik žene pa je moža vrgel na-
zaj, kajti ubogi ženi so zobje potegnili ro-
ko med rezila. Narezali so ji desno roko
14-krat, tako da so po 2 cm dolgi koščki
roke padali na tla pod stroj. K sreči je
imel mož še toliko prisotnosti duha, da je
zaprl električni tok in s tem rešil ubogi
ženi življenje. Roka je popolnoma odreza-
na precej nad desnim komolcem. Koliko
je pri tem uboga žena prestala, ako se
pomisli, da ji je rezilo 14-krat zaporedno

ma odrezalo roko in to pri njeni polni
zavesti! Pozvan je bil takoj zdravnik g. dr.
Viljem Schwab z Jesenice, ki je prispel z
avtomobilom g. Rojsa na lice mesta, nudil
nesrečni ženi prvo pomoč ter jo dal pre-
peljati v bolnico bratovske skladišnice na
Javorniku. Gospa Legatova se je ves čas
držala neverjetno junaško, bila ves čas pri
popolni zavesti, ni dobila tudi nikake vro-
čice ter je izven vsake življenske nevar-
nosti. Ta huda nesreča se je bliskoma raz-
nesla po bližnjih vaseh, kjer vse sočustvu-
je z nesrečnima zakoncema, ki sta bila po-
ročena šele nekaj mesecev in sta se zelo
dobro razumela.

Druga nesreča pa se je pripetila v noči
od ponedeljka na torek, ko so neki jeseni-
ški veseljaki napravili s kolesi izlet na
Hrušico, odkoder so v pozni noči odbrzeli s
kolesi zopet na Javornik, kjer so se v neki
gostilni prav dobro zabavali.

Proti jutru so se napotili proti domu.
Pri tem je tovarniški delavec Pavel Zejn
na Senožeti na neumljiv način tako ne-
srečno zavozil v kup obcestnega gramozu,
da mu je glava obitčala v njem in so ga
nezvestnega potegnili in prenesli v bolni-
nico bratovske skladišnice, kjer je šele na-
slednji dan popoldne prišel zopet k zave-
sti. Pri padcu je dobil zelo težke poškodbe
po vsej levi strani obraza ter trpi zelo
hude bolečine, ki mu jih prizadeva pesek,
ki je obitčal v ranah.

Pri prehajanju, hripi, vnetju v vratu,
oteklih mandljah, živčnih bolečinah, trgan-
ju v udih storite dobro, če poskrbite za
vsakdanje izražanje črevesa s tem, da
popijete pol čaše naravne »Franz Josefo-
ve« grenčice. Po sodbah univerzitetnih
klinik se odlikuje »Franz Josefova« voda
zaradi sigurnega učinka pri prijetni upo-
rabi. »Franz Josefova« grenčica se dobi
v vseh lekarnah, drogerijah in specerij-
skih trgovinah.

K elektrifikaciji Kočevja

Kočevje, 4. septembra.

Vprašanje elektrifikacije kočevskega
sreza zlasti kočevskega mesta je še vedno
odprto. Poročali smo že, da obstajajo gle-
de elektrifikacije tri možnosti, ki jih je
omenil kočevski župan g. Maks Kostanje-
vec na nedavni občinski seji: da se Koč-
evje in kočevski srez naslonita na Trbo-
veljsko premogokopno družbo, ki ima no-
vo zgrajeno in močno elektrarno na koč-
evskem rudniku; ali da se kočevska mest-
na elektrarna preuredi in izboljša, ali pa,
da se počaka toliko časa, dokler ne bo iz-
veden veliki elektrifikacijski načrt drav-
ske banovine.

Ker je elektrifikacija zlasti mesta Koč-
evja nujna, ker je dosednji električni tok
istostopen in zelo neprimaden in ker so
se letos izčrpale tudi že vse pomožne po-
nilne baterije, mora priti do hitre odločit-
ve.

Kakor se čuje bo elektrifikacijski načrt
dravske banovine izveden do kočevskega
sreza že v teku petih let. Da bi se v tem
času naslonili na kako izven banovinske
uprave lažje elektrarno, se nam bi zdelo
neumestno, ker bi morala mestna občina
nedvomno skleniti z dotičnim podjetjem
dolgoročno pogodbo. Mestna občina naj
bi torej za enkrat dala napolniti izpra-
njene baterije, kar bi gotovo zadostovalo
dotlej, da bo izvedena elektrifikacija drav-
ske banovine do kočevskega sreza.

Divje svinje povzročajo veliko škodo

Kočevje, 4. septembra.

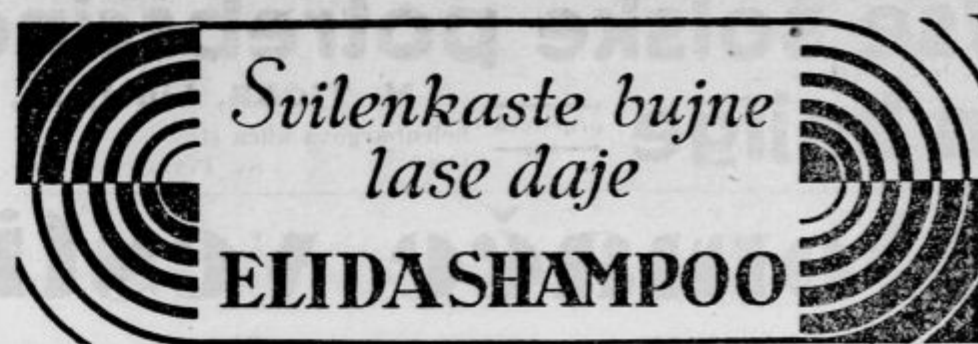
Ponovno smo že poročali, da so se na
Kočevskem razmnožili v zadnjih dveh letih
divji divji preširi v taki meri, da ogražajo
resno vsakoletne prideleke prebivalstva.
Kmetje iz okolice občin Mozelj in Nem-
ska loka se zlasti letos močno pritožujejo
jo nad merjaci, ki jim delajo na polju ve-
liko škodo. Njive so čisto razrite, dočim
je uničena vsa koruza, izpodkopani in uni-
čen krompir, pesa in zelje. Zupanosti obeh
občin sta se obrnili na kočevsko sresko
načelnost s prošnjo, da bi se začelo s si-
stematičnim pokončevanjem divjih svinj.
Sresko načelnost je odredilo, da mora
vsak lovski zakupnik, v smislu predpisov,
pod katerimi mu je bil lov v zakup od-
dan, v roku osmih dni odrediti pogon na
divje preširke v svojem lastnem revirju, ka-
kor tudi v sosednjih revirjih. Kdor ne bi
napravil pogona, bo kaznovan s tem, da
se mu odvzame lovski pravica, ki se bo
oddala tistemu, ki bo hajko izpeljal. Pri
pogonih na divje preširke mora seveda so-
delovati sleherna vas v teh dveh občinah
s tem, da do dovoljno število gonjačev.

Upamo, da se bo ta nadloga, ki prav
resno ogroža našega že itak siromašnega
kočevskega kmeta, dala, če že ne popolno-
ma iztrebiti, vsaj omiliti. Divje svinje se
plodijo hitro in v velikem številu, zato bi
vsaka zapoznelost močno škodovala koč-
evskemu prebivalstvu.

Iz metropole Šaleške doline

Šoštanj, 3. septembra.

Gradnja vodovoda za mesto Šoštanj na-
glo napreduje. Rezervoar je že dograjen
in tudi polovico cevi je že položeno. Tako
bomo kmalu rešeni prestani in z raznimi
bacili napolnjene Pake. Lani pričete stav-
be gg. dr. Koruna, Perovca, Večnika in
drugih so dogotovljene ter so se lastnik
in najemniki deloma že naselili v udobna
stanovanja. Stavbno sezono pa hočejo iz-
rabiti, da spravijo pod streho svoje stavbe
še gg. Gorogranc, Skaza in Šmihelska po-
sojilnica, ki je za svojo palačo kupila v

mestu precej drago stavbišče ter že dova-
ža gradbeni material. Govorice, zakaj se
posojilnica preseli iz krasnih prostorov
Slomškovega doma, pravijo, da je spor
med odborom nastal zato, ker hočejo v
teh prostorih urediti gostilno, odvisno so
že nasclili neko gostilničarko, ki pa začes-
no prodaja le brezalkoholne napoje. Drugi
trdijo, da je to finančno vprašanje in da
nameravajo v Slomškovem domu ustano-
viti novo posojilnico. Za nas je glavno,
da poleg Slomškovega doma pridobimo v
mestu še eno palačo. Koliko pa bo tako
postopanje prineslo v »državstvo« blago-
slova, bo pokazala bodočnost.

Letos je več meščanov na novo pre-
barvalo in prepletkalo svoje hiše, nekate-
ri so jih celo okrasili z raznimi prizidki in
vrtinimi ograjami, le vrt nasproti osnovne
šole še nima ograje. Upamo, da bo mesto
nolepševalno društvo tudi tu posredova-
lo, da se ta prostor ogradi in olepša, ka-
kor je s svojim posredovanjem doseglo, da
je izginilo lesno ležišče pred hotelom »Ju-
goslavijo«. Polno je še dela, za katero se
bo to društvo moralo poboriti. Za tujski
promet in prevoz je precej skrbljivo. Na
kolodvoru stoji cela vrsta avtomobilov po-
leg avtobusa, ki vozi na Topolšico. Pa tu-
di drugače je za prevoz raznih izletnikov
dovolj skrbljivo; poleg redno dvakrat
dnevno vozečih avtobusov Šoštanj-Drav-
ograd in Šoštanj-Celje je na razpolago še
24 sedežni avtobus g. Kozlevčarja, ki bo vo-
zil na progi Šoštanj-Smartno ob Paki in je
tudi za razne izlete in božja pota na raz-
polago.

Planinskod ruštvo postavlja na lepem
zelenem Smrekovcu večjo kočjo, za kar so
vsa dela že v teku, da bo drugo leto do-
grajena in nato dobro oskrbovana. Lepši
prostor, kakor pri tej koči, je za smučar-
ski sport težko najti. Pa tudi drugi turisti
bodo poleti in pozimi prišli na svoj račun
in se v tem krasnem, svežem ozračju na-
užili naravnih krasot z izleti k izviru Li-
bije, sv. Križu, v Bele vode in k Razpo-
dovski Zijački, v kateri so kapniki in za-
nimivosti iz pradednih časov. Seveda je

tudi lepa zveza po vrhovih v Solčavske pla-
nine. Do tedaj, da bo kočja dogotovljena,
pa najde vsakdo gostoljubno zavetje pri
veleposestniku Mazeju (Zgornjem Berlož-
niku), ki je za kočjo odstopil svet planin-
skemu društvu. Med potjo iz Šoštanja na
Smrekovec pa sta tudi dva planinska ho-
tela s sobami: Ratajc in Zak. Do Zaka se
celo lahko pelješ z avtom, kar je gotovo
zelo ugodno.

Kdor pride v Šoštanj poleti ali pozimi,
bo našel vendarle dovolj zabave. Imamo
stalno kino, a Sokol stavi nov gledališki
oder, ki bo nudil vse potrebne kulise tudi
za največje igre. Redke bodo pozimi nede-
lje brez veselice. Vsa društva se priprav-
ljajo za svoje prireditve. I nu, — prire-
jajo se celo take veselice, ki spominjajo na sta-
re čase, ker se tudi malo nemško pokram-
lja in zapoje... Imamo godbo na pihala.
Sokol pa svoj salonski orlester.

Naša resna društva skrbijo s samaritan-
skim delom za obrambo inetja in življe-
nja bližnjega. Krasna je bila pred tednom
okrožna vaja gasilskih društev Šaleške do-
line, pri kateri je nastopilo 124 gasilcev s
treimi motornimi in dvema ročnima brizgal-
nima ter enim hidrantom. Lepo je bilo vi-
diti, kako je iz 10 cevi brizgala voda čez
enonadstropni Zadrčni dom in na bližnje
sosedne hiše. Plezalci so reševali v »smrti-
ni nevarnosti se nahajajoče ljudi. Pri tem
smo opazili nekaj novega: celo z maskami
proti plinam so opravljali ta posel. Vaja
se je vršila v najlepšem redu brez hrupa,
po vaji pa je bila volitev okrožnega načel-
nika, blagajnika in tajnika in se je skle-
nilo, da vsa društva skupno priredijo vrt-
no veselico dne 14. t. m. na vrtu hotelu
»Union«. Treba je, da gasilce s svojim
obiskom podpremo v njihovem požrtvo-
valnem delu. Ta dan pa se bo dopoldno
vršil tudi večji obrtniški zbor, na kate-
rega so povabljeni razni obrtniški referen-
ti, ki bodo razpravljali o perečih vpraša-
njih: zakaj propada obrtništvo, o socialni
oskrbi obrtnikov, o davkih in o njih olaj-
šavah ter o vseh perečih zadevah šušmar-
stva. Zborovanju želimo mnogo uspeha!

Ob 4, 1/8 in 1/10

Govoreči film

Nesmrtni potepuh

Izven sporeda: 1. Foxov zvočni
tedenski žurnal in zvočna
groteska »Poročna koračnica«!

Predprodaja vstopnic dnevno od 11.
do pol 13. ure.

„Elitni kino Matica“
Telefon 2124

Tragična smrt posestnika

Poljčane, 4. septembra.

V torek proti večeru se je razširila po
vasi vest, da se je nekdo v gozdu nad
Poljčanami obesil, toda še tisti večer pa
je ugotovilo, da je bil nesrečen, ki je
tako žalostno sklenil svoje življenje, po-
sestnik in sodar, nad petdesetletni Alojz
Lešnik, ki ima lično hišo z lepim posest-
vom v Beli pri Poljčanah.

Že dopoldne je odšel z doma v bližnji
Zalokarjev gozd, kjer je bil oskrbnik, po
listje. Ko je prišel se enkrat domov,
je odšel po kratkem odmoru drugič v
gozd z istim namenom. Drugič se ni tako
naglo vrnil, vendar domači tej okoliščini
niso pripisovali nikakih zlih posledic, mi-
sleč pač, da se je gospodar med potjo kje
ustavil in tako zakasnil. Ker ga pa le pre-
dolg ni bilo — začelo se je že mrčiti —
so ga odšli iskat. Sin, ki mu je bilo znano,
kje se je oče mudil z delom, je šel naprej.
Iskal ga je in klical, vendar o očetu ni
bilo ne duha ne sluha. Pač pa je kmalu
nato zagledal med listjem očetevo čevljo
in nedaleč proč tudi njegov klubok. —
Gotovo ne bo daleč tudi oče, si je mislil.
In ko se ozre malo naokoli, tedaj... vidi
na bližnji bukvi viseti moža, v katerem
prepozna — svojega očeta. S težavo si je
zbral toliko moči, da je odseknil vejo, ven-
dar je bila vsaka pomoč zaman.

Takoj so ga spravili domov in položili
na mrtvaški oder. In drugi dan so žalost-
no zapeli zvonovi, naznanjajoč, da je šel
v večnost mož — postenjak po nesrečnem
naključju, ker se mu je omračil um.

Pokojnik je bil čislal in pameten mož
in ni nikoli nagibal k samomorilnim na-
menom. Zapušča devetdesetletno mater,
zeno in dva že odrasla otroka. Z neuto-
lažljivo družino, ki jo je tako nepriča-
kovano zadel ta težki udarec, žaluje vsa
soseska.

Na mejo!

(Izjava).

V »Jutru« od 3. septembra t. l. je v od-
delku »Naši kraji in ljudje« izšlo pod na-
sovom »Na mejo v Gornjo Radgono in v
St. Ilj«, vabilo na udeležbo pri narodnih
slavnostih dne 7. septembra v Gor. Rad-
goni in 8. septembra v Sentilju v Slov. gor.
Da ne bo nesporazumljenja, izjavljam, da
je podpis župne uprave SKJ v Mariboru
veljal le za Gor. Radgono, ne pa za Sentilj.
Odbor, ki pripravja proslavo 20letnice ta-
mošnjega Slovenskega doma, namreč ni
smatral za potrebno, da povabi k sodelo-
vanju tudi tamkajšnje Sokolsko društvo,
in radi tega se Sokolstvo noče vsiljevati
tam, kjer ga — briskirajo. Sicer pa je pri-
pravljani odbor šentiljski s svojim bri-
skiranjem Sokolstvu le ugodil, kajti Sokol-
stvo ima v svojem lastnem delokrogu
opravka dovolj in mu ni naloga, delati ko-
murkoli štafazo. V ostalem še tole: 20let-
nica šentiljskega doma itak ni drugega ne-
go dobro maskirana konkurenčna priredi-
tev I. javnemu nastopu Sokolskega društva
v Sentilju dne 14. septembra t. l., katerega
nam je društvo prijavilo že takoj po beo-
grajskih zletnih dneh začetkom julija, do-
čim je pripravljani odbor, ki domače So-
kolstvo briskira, — saj vemo, kako je
stvar, zlasti še v Šentilju! — objavil svoje
poveze z vabili šele mnogo pozneje. Zato
bo pohitelo Sokolstvo in niemu naklonje-
no občinstvo v Sentilju v Slov. gor. dne 14.
septembra v kolikor mogoče velikem šte-
vilu!

Dr. M. Kovačič,

starosta župne uprave SKJ.

Beli zobje

olepšajo vsak obraz. Često že zadostuje samo enkratno čiščenje z prijetno
osvežujočo Chlorodont-pasto, da se doseže lep sijaj slonovine tudi na
stranih zob, ako se uporablja posebno izdelano ščetkico za zobe.
Ostanki jedi, ki ostajajo med zobmi ter povzročajo radi gnilobe neprijeten
duh ust, odstranjujejo se najtemeljitejša s Chlorodont ščetko. Tuba Din.
8.—, velika tuba Din. 13.—, četkica za zube Din. 20.—, Leo-Werke A.-G.,
Generalno zastopstvo za Jugoslavijo: Tvorice Zlatorog, Maribor. 9

Vse šolske potrebščine in knjige

M. TIČAR, Ljubljana,

Šelenburgova ulica št. 1.
11868 Sv. Petra cesta št. 26.

Domače vesti

* **Premestitev v šolski službi.** Suplent državne tehnične srednje šole v Ljubljani Janez Jeršek je premješčen v državno tekstilno šolo v Leskovcu.

* **Napredovanje v sodni službi.** Napredoval je za eno skupino pisarniški ravnatelj (ne kanclist, kakor smo pomotoma poročali) okroglega sodišča v Mariboru gosp. Jakob Podlesnik.

* **Izpremembe v železniški službi.** Postavljeni so: za uradnika II/3 prometnik Hrovatin Franc, Škofja Loka; za zvezničnika II/3 tovorni sprevodnik Dmrošek Anton, Ljubljana glav. kol.; kretnik Pieteršek Jožef, Tezno; tovorni sprevodnik Mačeli Francišek, Zidani most; premikač Pavlin Franc, Zidani most; kretnik Žnidaršič Martin, Zidani most; tovorni sprevodnik Jernejčič Franc, Rakek; tovorni sprevodnik Greifoner Franc, Zidani most; nakladnik Selič Adolf, Zidani most; skladiščni deseter Židek Franc, Maribor glav. kol.; tovorni sprevodnik Mehle Alojzij, Ljubljana glav. kol.; progovni čuvaj Štukeš Josip, progovna sekcija Ljubljana gor. dol. proga; progovni čuvaj Blažina Stefan, progovna sekcija Novo mesto; premikač Drev Franc, Ljubljana glav. kol.; kurjač Jurč Viktor, kurilnica Maribor; kretnik Jančič Martin, Velenje; kretnik Verščaj Franc, Mirna; za služitelja II. skupine pisarniški sluga Stelcer Francišek, Maribor glav. kol. Upokojeni pa so zvezničniki II/3 Čepun Jakob, progovni čuvaj, progovna sekcija Ljubljana glav. proga; Gerdina Lovro, progovni čuvaj, progovna sekcija Ljubljana glav. proga; Jernejčič Anton, progovni čuvaj, progovna sekcija Zidani most; Stieglitz Peter, progovni čuvaj, progovna sekcija Maribor glav. proga; Šajher Franc, progovni čuvaj, progovna sekcija Maribor glav. proga in Vogrinec Ivan, progovni čuvaj, progovna sekcija Zidani most.

* **Izpremembe v uredništvu »Kmetovalca«.** Uredništvo »Kmetovalca«, organa Kmetijske družbe, je zaradi boleznih odločil kmetijski svetnik g. Viljem Rohrman. Kakor čujemo, bosta list urejevala odselil gg. inž. Lah in Kafo.

* **Službeni list kr. banske uprave Dravske banovine** objavila v 23. številki: naredbo o številu in vrsti oddelkov v državnih bolnicah; pravilnik o natančnejših določilih za izvrševanje zakona o nadzorstvu nad živilimi; zakon o brezplačni in znižani vožnji na železnicah in ladiah v državni eksploataciji ter pravilnik o terenskem delu tehniških uslužbencev gozdarske stroke.

* **Angleška eskadra v Splitu.** Del angleške flotile, ki poseti naš Jadran, prispe danes v splitsko pristanišče, med drugimi orjaški dreadnought »Royal Oak«, ki ostane v Splitu do 15. t. m. Šest razdiralcev, ki prispejo istočasno v Split, pa ostane v tamkajšnjem pristanišču do 2. oktobra.

* **Banovinska davščina na zgradarino proste hiše.** Kr. banska uprava Dravske banovine nam je poslala naslednje pojasnilo: V 204. številki »Jutra« (od 3. t. m.) je med novicami »Iz Celja« pod naslovom »Banovinska davščina na nove hiše« priobčena v izveščku tuuradna okrožnica od 16. avgusta. Ta naslov je pa napačen in utegne dovesti javnost v zmotu. Z banovinsko davščino namreč niso prizadete nove zgradbe, ki so po čl. 37. zakona o neposrednih davkih začasno proste državnega hišnega davka (zgradarine), marveč se plačuje banovinska davščina le od hiš, ki služijo kmetovalcem in njih kmetijskim delavcem za prebivanje, pa so po čl. 32. točki 15. zakona o neposrednih davkih proste državnega hišnega davka.

* **Ciril Metodova skupščina** bo 8. t. m. v Ribnici. Odhod vlaka iz Ljubljane ob 7.15 jutraj, povratek iz Ribnice ob 6. zvečer, prihod v Ljubljano ob 9. zvečer. Kdor se želi udeležiti skupnega obeda (20 Din), naj takoj javi CM podružnici v Ribnici po dopisnici.

* **Redna glavna skupščina Jugoslovenskega šumarskega združenja** bo v dneh 6. do 9. t. m. v Ljubljani. V soboto 6. t. m. ob 10. odnosno 11. bo imela podružnica Ljubljana odoborno sejo in redni obem zbor v dvorani Delavske zbornice (ne v dvorani magistratne posvetovalnice) in ob 16. istotam pa glavna uprava svojo sejo. V nedeljo 7. t. m. ob 10. bo v dvorani Kazine svečana otvoritev glavne skupščine in predavanje g. inž. Luppe o gozdh in lovu v Siamu. V ponedeljek si bodo zborovalci ogledali šumarsko-lovske razstave in v torek 9. t. m. bo izlet s koleso k Kamniški korporaciji v Kamniško Bistrico. Sumarjem, predstavnikom zelene stroke iz naše prostrane države, ki bodo te dni obiskali belo Ljubljano, ključno iskreno »Dobro nam došli«.

* **Propaganda za naše kraje v inozemskem tisku.** Lektorica angleškega jezika na ljubljanski univerzi ga. prof. Fanny Copelandova je objavila v »Jugoslaviji«, glasilu Srbov, Hrvatov in Slovencev v Chicagu, z dne 26. julija t. l. članek z naslovom »The most ancient mountains of Yugoslavia. The Pohorje near Maribor«. Sestavek govori o našem Pohorju in opisuje krasoto njegove prirode ter prijaznost njegovih prebivalcev.

* **Rojaki v Argentini.** Slovensko prosvetno društvo v Buenos Airesu je preloilo od uprave Dravske banovine v Ljubljani znatno število novih knjig, ki so čitateljem na razpolago. Knjižnica Prosvetnega društva se bo, kakor poroča tankajšnji »Slovenski tednik«, na novo preuredila in si bo vsak član lahko izbral, kar mu ugaia. — Tednik »Hrvatska Sloga«, ki že 5. leto izhaja v Buenos Airesu, je svoj dosednji naslov izpremenil v »Jugoslavijo«. »Daje-mo listu«, izjavlja uredništvo, »ime naše

mlade, močne, velike i mile domovine. Mi ništa drugo ne činimo, nego sledimo jedino mišljenju naših pretplatnika i prijatelja, razpoloženje i mišljenje, koje danas vlada u našem starom kraju.«

* **Kongres delegatov za mednarodno pravo.** V Newyoru se bo letos vrši kongres delegatov Udruženja za mednarodno pravo, katerega se udeležijo približno 200 pravnikov iz vsega sveta. Med drugim se bo na kongresu razpravljalo tudi o vprašanju mednarodnega kodeksa o zrakoplovstvu.

* **Poroka hrvatske grofice z bavarskim princem.** V katoliški kapeli v Berchtesgadamu se je poročil bivši bavarski nasledni princ Albreht s Hrvatico, groficom Marijo Draškovičevno, hčerko grofa Dionizija Draškoviča, ki je umrl leta 1909.

* **Nalezljive bolezni v Dravski banovini.** V dobi od 15. do 21. avgusta je bilo zdravstvenemu inspektoratu prijavljenih 247 obolevanj za nalezljivimi boleznimi, in sicer: za davico 66, za dušiljivim kašljem 55, za škriatinko 52, za tifuznimi boleznimi 32, za grižo 22, za šenom 12, za krčevito odrenelostjo 4, za nalezljivim vnetjem možganov 2, za ošpicami in za vnetjem priušesne slinovke po 1 bolnik.

* **Sokolska svečanost v Kotorib.** V proslavo rojstnega dne Nj. Visočanstva prestolonaslednika Petra, prvega starešine Sokola kraljevine Jugoslavije, priredi sokolsko društvo v Kotoribi 7. septembra prvi javni nastop vseh novooznanjenih sokolskih društev iz Medmurja. Tega dne bodo medmurski Sokoli, stražarji na eni izmed najobčutljivejših točk naših meja, položili obračun o svojem delu v teku šestih mesecev, odkar obstoje, obenem pa bodo pozvali v svoje vrste in na skupno delo za dobrobit vasi, naroda in države vse, ki so naši, toda še ne hodijo z nami po istem potu. Pridite, bratska srca! Obiščite 7. septembra kos naše njive, ki sta jo skozi stoletja orala in sejala naš plug in naša dlan za tuje gospodarje in tuje žitnice! Pridite in z nami z ramo ob ramo potrdite, da nihče več na svetu nima pravice do nas!

* **Abiturientom II. državne gimnazije v Ljubljani iz leta 1905.** naznanjam, da je zaradi beograjskih svečanosti praznovanje 25-letnice mature, ki je bilo odrejeno na 7. in 8. t. m., preloženo na soboto zvečer 20. in nedeljo 21. t. m. Dr. Vrtičnik Alojzij.

* **Smrtna kosa.** Te dni je v starosti 75 let preminula po Savinjski dolini znana in priljubljena žena ga. Helena Oberskajlova, bišna posestnica v Ojstriški vasi pri Sv. Jurju ob Taboru. Pokojnico, domačinko iz hiše Divjakovih, so ob veliki udeležbi globoko užaloženih sorodnikov, prijateljev in znancev pokopali v ponedeljek dopoldne na domačem pokopališču. Blaga mati zapušča hčer edinko. — V ljubljanski bolnici je umrl knjigovodnemu mojstru g. Stanetu Feldsteinu na Vidovdanski cesti 6-letni sinček Cvetko. Pogreb bo danes ob pol 2. iz mrtvašnice splošne bolnice. — Pokojnikoma blag spomin, žalujočim naše sožalje.

* **Dijaški dom v Kočevju** ima kot internat srednješolske omladine še nekaj prostih mest. Celoletna oskrba 6750 Din. Gojenci morajo biti dijaki kočevske državne realne gimnazije. Ta mora ob zakonitih pogojih sprejeti dijake iz srezov Čabar in Kočevje, iz drugih srezov pa po svojem prostem preudarku v okviru razpoložljivega prostora. Interesentje naj se pravočasno javijo na Dijaški dom, Kočevje.

* **Razpis Ferkovih dijaških ustanov.** Kuratorji razpisuje za šolsko leto 1930/31 deset ustanov za mariborske srednješolce po 700 Din in devet za visokošolce po 1500 Din. Pravico do njih imajo v prvi vrsti sorodniki obeh zapustnikov (Feliks in Pavline Ferk), nato revni in nadarjeni dijaki in dijanjine, ki so rojeni in pristojni v rojstnem okolišu zapustnikovem (Sv. Barbara v Slov. gor.), nadalje iz štetnartškega in končno iz mariborskega okraja. Pri enakih pogojih imajo dosedanjim stipe-disti prednost. Opremljene prošnje naj se pošljejo do 15. t. m. na Posojilnico v Mariboru.

* **Poročilo o kraljevem posetu šumarske razstave** je treba popraviti v toliko, da pri oddelku Obedska bara ni bil kralju predstavljen g. inž. Stojič, temveč direktor g. Emil Benič iz Sremske Mitrovice.

* **Namesto brzojavnih pozdravov na Ciril Metodovo skupščino v Ribnici** naj se pošlje družbi kak dar po poštni nakaznici ali položnici.

* **Igra narave.** Iz Gornje Radgone nam je prijatelj našega lista poslal cvetočo vajo, ki jo je utrgal v sadonosniku ge. Leskovec v Počah za jablecne, ki je sicer polna sadu. Tam pri Ljutomeru so po novno dozorele jagode in nam je eno poslal na ogled sinček pokojnega g. Toneta Čeha Milan iz Ljutomeru. V Rožni dolini pri Ljubljani na nekem vrtu ponovno cvete vinska trta. Cvet pa gotovo ne bo dozorel, ker v ljubljanski okolici, žal, še prvo grozde ne dozori rado.

* **Določila za nagradno tekmovanje harmonikarjev.** V ponedeljek 8. t. m. se bo vršilo ob priliki šumarske in lovske razstave na ljubljanskem velesejmu nagradno tekmovanje harmonikarjev, in sicer od 9. do pol 13. in od pol 15. do 19. ure. Tekmovanja se lahko udeležijo vsak harmonikar iz Jugoslavije, pri čemer pa smejo harmonikarji, ki se preživljajo izključno z godbo, izdelovalci in trgovci harmonik, njih nastavitelji in sorodniki tekmovati samo v posebni skupini IV. in ne prejmejo nikakih nagrad, temveč samo diplome. Prijavniki rok le sicer že potekel, vendar se v izjemnih primerih lahko prijavi sodelovanje do dneva tekmovanja. V prijavi mora te-

kmovalce navesti poleg imena, poklica in točnega naslova, v kateri kategoriji in skupini želi tekmovati. Sestavljene so naslednje skupine. Prva skupina: diatonična harmonika; a) lažja kategorija za začetnike, b) težja kategorija za dovršene igralce; druga skupina: kromatična harmonika; a) za začetnike, b) za dovršene igralce; tretja skupina: mladinsko tekmovanje (za tekmovalce do 12 let na poljubni harmoniki); četrta skupina: za tekmovalce profesionalce in proizvajalce, trgovce harmonik, njihove nastavitelje in sivoce.

* **Splitka občina prodala svoje pogrebno podjetje.** Mestna občina splitska je svoje pogrebno podjetje prodala g. Josipu Turku iz Ljubljane. Gospod Turk bo, kakor poročajo, izpolnil podjetje z nabavo novega inventarja in z avto-furgonom.

* **Pomoč novorojenčku in dojenčku.** Delavska zbornica je prejela od banske uprave Dravske banovine za svojo javno knjižnico 50 izvodov knjige z gornjim naslovom. Knjiga je zelo poučna in zanimiva ter nujno potrebna, da se seznanijo z njeno vsebino zlasti delavske družine.

* **Zdravje.** Prejeli smo dvojno številko revije »Zdravje« za julij in avgust z naslednjim zanimivim vsebino. Stanovaje politi: dr. S. Ivič; Otroška tuberkuloza in njeno zdravljenje; dr. Karl Petrič; Nekaj o higijeni mleka; inženjer F. Gorič; Kontrola mleka v Ameriki; dr. V. Kocjančič; Pazi na snago; Nekaj dobrih naukov za poltje; M. Vrtičnik; Iz zapiskov gospoda Potrebe; nadalje Glasnik higijenskih ustanov v dravski banovini, Zdravstvena posvetovalnica in Drobšč. List, ki ga slovenskim rodbinom toplo priporočamo, izhaja enkrat na mesec. Letna naročnina znaša 80 Din. Naroča se v Higijenskem zavodu v Ljubljani, Zaloška cesta 2.

* **Najdena mamutova kost.** Pri oranju njive sta zadela Milutin Mijatović in Pavle Vuksanović, kmetovalca iz Petrovca, s plugom ob ogromno okamenelo kost. Stokovnjaki zatrjujejo, da je to mamutova kost. Izročena bo Narodnemu muzeju v Beogradu. Zanimivo je, da to ogromno kost našli v globokini komaj 30 centimetrov.

* **Obilen lov tunov.** V Bakarcu pri Kraljevcu so v noči od torika na sredo vlovili približno dva tisoč tunov. Vsak komad tehta približno 10 kilogramov, kar znaša skupno okroglo 20.000 kilogramov. Na debelo se tuni prodajajo po 10.50 Din za kilogram, v prodaji na drobno pa po 20 Din. Večji del tunovine se je prodal v Italijo.

* **Ivan Selan neudeležen pri kamniški ponarejevalski aferi.** Prejeli smo: Širom Gorenske poznani Ivan Selan, posestnik v Suhadolah pri Komendi, glede katerega je bil sredi julija na podlagi nekih indicij od sodišča odrejen preiskovalni pripor, je bil po sklepu okroglega sodišča v Celju z dne 21. avgusta izpuščen na svobodo, ker se je izkazalo, da v kamniški ponarejevalski aferi ni prizadet. Ivan Selan izjavlja, da bo odslej proti vsakomur, ki ga bo osebno ali pismeno nadlegoval z nepoštenimi, protizakonitimi prošnjami, takoj brez obzira nastopil z ovadbo. V poštene namene pa je po možnosti rade volje vsakemu na uslugo.

* **Sod piva eksplodiral.** Iz Petrinje so predvčerajšnjim pripeljali v zagrebško zakladno bolnico gostilničarja Milorada Borjevića, ki se je ponesrečil na renavdan način. Ko je nastavljal sod piva, je sod eksplodiral in Borjevića hudo poškodoval na glavi.

* **Zagrebški zdravnik dr. Gotlieb obsojen.** Sodni stol v Zagrebu je obsodil dr. Antona Gotlieba, bivšega šefa kirurškega oddelka zakladne bolnice v Zagrebu zaradi razžaljenja in obrekovanja, storjenega dr. Bogdanu Stojiću, zdravniku kirurškega oddelka iste bolnice, na petnajst dni zaporu.

* **Zločinec za tri dinarje.** V okolici Travnika v Bosni je bil izvršen surov zločin na

ZNATNO ZNIŽANE CENE

V blagoslovljenem stanju
jemlje vsaka mati jutraj in popoldne v mleku

OVOMALTINE

ki vsebuje mnogo vitaminov in ima veliko hranilno vrednost.

Velika škatla Din 56, srednja škatla Din 32, mala škatla Din 16.

Tajna modre in preudarne dame

kateri se vse divi v družbi, je dnevna intimna toaleta z vonjavo in zanesljivo negujočo ISLA izplakovalno soljo (Isa Spülsalz), proizvod soline Bad Ischl. Dnevna uporaba tega sredstva Vam nudi siguren občutek popolne negovanosti. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Za Jugoslavijo: Paracelsus K. D. Zagreb 8. 287-3

Sokol Moste

priredi v nedeljo dne 7. septembra VRTNO VESELO z godbo, plesom in drugimi točkami.

Zaprteje — lenivost črev je vzrok mnogim boleznim. 2—3 ARTIN-dražje, vzete na večer, omogočajo drugo jutro lahko, normalno in iztrebljenje. Dobivajo se v vseh lekarnah za ceno 8 Din škatla, 290/10

desetletni deklici Mariji Valentinovi. Deklica je bila v vrču ponesla mleko v Travniki, kjer ga je prodala za 3 dinarje. Utrujena od dolge poti je deklica na povratku zaspala blizu globokega prepada. Mimo je prišel 19-letni Ante Brdar, ki je deklici vzel izkupček za mleko, potem pa jo sunil v prepad, kjer je obležala s hudimi poškodbami. Zločinec je pbegnil. Iščejo ga orožniki.

* **Ciganske tolpe v Bački.** Iz Kule nam pišejo: V Bački, v veliki planjavi tam med Donavo in Tiso, kjer ni videti ne hribečka ne gozdovja, niti malega grmovja, so se v zadnjih tednih pojavile ciganske tolpe, ki kradejo in ropajo, kar jim pride pod roke. V vseh javnih lokalih se sliši samo razgovorjanje o ciganih, kako je treba biti oprezen pred njimi in kako se je treba braniti. Za skrivališče služijo ciganskim razbojnikom velikanski kompleksi koruznih njiv, kjer se skrivajo, da jih zasledujoče žandamerijske patrulje ne morejo najti. V zadnjih 14 dneh so ciganske tolpe pridno na delu. Prvotno so se pojavili v apatinskem srezu ob Donavi, potem v bečejskem srezu ob Tisi in sedaj so priromali v sredino Bačke v kulski srez. V noči od 25. na 26. avgusta je zasledila patrulja 4 moške, od katerih je eden imel karabinko. Patrulja je zahtevala od njih legitimacije. Namesto legitimiranja se je razvila borba. Cigani so napadli stražo s sekirami in naposled pobegnili. Dne 26. avgusta so 4 moški udrli v stanovanje trgovca Kleina v Bačkem Gradištu ob Tisi ter mu pobrali denar in druge reči. Drugi dan pa so pol kilometra od Bačkega Gradišta odpeljali nekemu kmetu konja, voz in druge predmete. Dne 28. avgusta so vdrl v stanovanje trgovca Ecksteina v sredi mesta Kule, zvezali njega, ženo in sina, zamašili jim usta in nato vse, kar so našli, pokradli in odnesli. Patrulja je tolopo po odhodu zapazila in zasledovala. Cigani so odgovarjali z ognjem, nakar je policija streljala, a k nesreči nobenega ranila. Cigani so pobegnili in se skrili v temno noč. Sicer pa še ni 14 dni preteklo, odkar je orožništvo iz Srbobera pri zasledovanju ustrelilo cigana, ki je streljal na žandamerijo in hotel pobegniti. Oblastva so pridno na delu, da polove roparske cigane. Dokler pa ne bo prišlo ojačenje orožništva, bo policiji težko ukrotiti drzne cigane, med katerimi so gotovo tudi posamezni domačini.

* **Danes je izšla nova številka »Romanas«.** V trafikah po 2 Din. Četrtna naročnina 20 Din.

* **Obledela obleke barva v različnih barvah in plisir tovarna Josip Reich.**

* **Izžubilo se je kompletno rezervno kolo avtomobila na progi Jesenje—Ljubljana.** Pošten najditelj naj vrne kolo proti nagradi v tovarni Chabesso v Spodnji Šiški, da obvaruje šoferja občutne škode.

* **Pouk na Ant. Rud. Legatovem enoletnem trgovskem tečaju v Mariboru** se je začel in ker so nekatera mesta prosta, se še vršijo vpisovanja. Maribor, Vrazova ulica 4.

Iz Ljubljane

— **Rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra** 6. t. m. se proslavi po vsej državi na svečan način. V ta namen bo 6. t. m. ob 10. v tukajšnji stolni cerkvi sv. Nikolaja pontifikalna maša, po kateri se bodo opravile svečane molitve. V pravoslavni kapeli bo istega dne slovesno blagodarjenje ob 9. v evangelski cerkvi pa ob 10. Slovesne službe božje se udeležijo vsi državni in samoupravnih uradi po svojih zastopnikih. Na državnih in samoupravnih poslopijih bodo razobešene državne trobojnice. Med službo božjo bo pred stolnico in pravoslavno kapelo postavljena častna četa, zvečer istega dne pa se bo vršila bakljada z vojaško godbo.

— **Nova zastava Triglavskega polka prispe v Ljubljano v torek.** V torek 9. t. m. ob 10.6 se vrne v Ljubljano odred 40. pehotnega polka triglavskega z novo polkovno zastavo. Na prostoru pred glavnim kolodvorom se bo vršil svečan sprejem zastave ob prisostvovanju vseh trup ljubljanske garnizije.

— **Iz gledališča.** V soboto 6. t. m. se bo pela Safranek-Kavčičeva opera »Hasanaginica«. Izredno močna drama je dobila v Safranekovo odličnega komponista, ki je srečno združil besedilo z glasbo. V »Hasanaginici« so zaposlene naše najbolje moči. Ta predstava bo slavnostna v proslavo rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. Začetek točno ob 20. — V soboto 6. t. m. bo priobčen v našem listu razpis gledališkega abonmaja. V razpisu bo naveden dramski in operni repertoar bodoče sezone, ki se začne 1. oktobra. Poleg tega pa bodo navedene tudi cene posameznim ložam in sedežem za abonente kakor tudi za one, ki uživajo uradniški popust. Abonenti se bodo sprejemali od 9. t. m. dalje v dramskem gledališču.

— **Umetniška šola »Probud«** v Ljubljani. Deseto šolsko leto se prične 15. t. m. Vpisovanje in posamezne oddelke in tečaj je bo 10., 11. in 12. t. m. v sobi 6. priščišja, desno, od 18. do 20. na tehnični srednji šoli (dohod iz Gorupove ulice 10 čez dvorišče). Pouk na tej šoli je večern od 18. do 20. Sprejemajo se v to šolo vsi, ki se zanimajo za umetnost in domačo obrt, neglede na predizobrazbo in poklic. Šola nudi začetnikom kakor tudi že šolanim popolno strokovno naobrazbo ter jih pripravlja za nadaljnje šolanje. Da proslavlja umetniška šola »Probud« s tem šolskim letom svojo prvo desetletnico, je dokaz, da je znala z marljivim delom in z lastno inicijativo obdržati pri življenju to edino in prvo privatno umetniško šolo. Število vsakoletnih vpisanih učencev pa dokazuje potrebo te šole in neomejeno zaupanje javnosti. Letošnji program je naslednji: A) oddelek za figuralno risanje. B) oddelek za dekorativno risanje in narodno ornametiko, C) javna risarska šola, pouk ob nedeljah od 9.—12. ure tudi za obrtnike, D) slikanje po naravi, E) grafika, F) fotografija, G) mala plastika, H) kiparstvo, I) slikanje na tkanino, J) opisna geometrija in perspektiva. K) usnjerez. Na razglasni deski umetniške šole »Pro-

Pozor!

osnovne, meščanske in srednje dobiš v najnovejših izdajah v

Knjigarni Tiskovne Zadruga

v Ljubljani, Prešernova ul. 54 in njeni podružnici v Mariboru. Aleksandrova c. 13

buda« v Ljubljani, v vestibulu tehniške srednje šole, so razvidne podrobnosti. Najboljše informacije o šoli daje vodja šole profesor Sever Anton.

— **Za izravnavanje poti v tivolskem parku** se bo uporabil gramoz, ki se bo nakopal na Gosposvetski cesti pri gradbi temeljev za tratične ceste železnice. Računa se, da se bo nakopalo iz ceste okrog 10.000 kubičnih metrov gramozu.

— **JVU, sekcija Dravske banovine,** priredi strokovno zborovanje v nedeljo 7. t. m. z začetkom ob 9. dopoldne v prostoru državnega veterinarskega bakteriološkega zavoda v Ljubljani, Lipičeva 2.

— **V vodo je skočila.** Valerija Š., 45 let stara žena kleparskega pomočnika, stanujoča v mestni baraki ob Izanski cesti, je včeraj dopoldne ob mestnem kopališču skočila v Ljubljano. To so zapazili sosede, ki so obupano zvezli iz vode in obvestili o dogodku reševalno postajo, ki je nesrečnico odpeljala v bolnico.

— **Neroden obisk v stanovanju.** Zasebnica Barbara Kavčičeva v Društveni ulici v Mostah je ugotovila, da ji je zmanjkalo iz podstrešne sobice v Mostah 310 Din gotovine. Kavčičeva je navedla policiji, da je tat najbrž neki delavec, ki je bil te dni pri njej na obisku in ki si je ves čas sumljivo ogledoval sobo in dohod. Policija je odredila zasledovanje omenjenega delavca, ki pa jo je neznanu kam popihlal.

— **Okradena v tujem stanovanju.** Zasebnica Marjeta Otrinova iz Grahovega se je mudila te dni po opravih v Ljubljani. V mestu jo je zatekla noč, zaradi česar se je odločila, da se poda na obisk k neki znanici v Zg. Šiško, da tam tudi prenoči. Odsja je res k njej, v teku naslednjega dopoldneva pa je ugotovila, da ji je že ponoči ali šele pozneje zmanjkalo iz torbice 300 Din gotovine. Otrinova je zadevo prijavila policiji.

— **Hud pijanec.** Na Vidovdanski cesti je nastal prednočnim velik hrup. Pred Turkovim hlevom se je pojavil 38-letni delavec France Zagar, doma iz Iške vasi, ki se klati po Ljubljani in je brez stalnega bivališča in seveda tudi brez stalnega služka. Zagar je bil hudo vinen. V takem stanju je pograbil gnojne vile ter divjal po ulici gor in dol, čes, da bo vse poklal in pobil. Ljudje so bežali pred njim in se skrivali v temo. Naposled je prišlo tja več stražnikov, ki so Francetu odvzeli vile in ga odvedli v zapor. Zagar je v svoji domišljiji, da se za vsa boji, ker je tako silno močan, zelo nevaren in je v pijanosti res v stanu izvršiti kak zločin. Na policiji so ga včeraj jutraj obsodili na 8 dni policijskega zaporu, po ponovnem takem nastopu pa na trajen izgon iz Ljubljane.

— **Slaba vest.** Od svojih staršev na Grajski planoti je te dni pobegnila 13-letna Tereza K. Omenjeno je pretekli teden zalotila policija in jo začasno aretirala kot nevarno tatlico. Tereza K. je namreč v družbi svoje tovarišice 13-letne Helence prodajala v mestu male slike, pri čemer sta obe našli priliko za tatvine. Nakradli sta mnogo najrazličnejšega blaga, ki sta ga spravljali doma. Med drugim sta odnesli Milki Rožičevi v Gorupovi ulici zlato uro in zapestnico. Obe deklici sta bili kot mladoletni po zaslišanju seveda izpuščeni na prosto, nakar pa je Tereza K. od doma pobegnila najbrž kam na deželo.

— **Izžubljen** je bil včeraj v Tivoliju stativ za fotografski aparat. Najditelj dobi 50 Din nagrade, ako odda stojalce v upravi »Jutra«, Knafljeva ulica 5.

Iz Celja

— **Sestanek slovenskih dijakov celjske gimnazije** bo z že objavljenim poredom v dneh 6. in 7. t. m. v Celju. Za sestanek vlada veliko zanimanje, ker se prvič snidejo celjski dijaki izza časa svetovne vojne. Vabljenih je 125 bivših dijakov, od katerih pride večina že v soboto zvečer v Celje na pozdravni večer v Celjskem domu ob 20. Sv. maša za pokojne gg. profesorje in tovariše bo v nedeljo ob 9. v župni cerkvi in ne kot prvotno javljeno, ob 8. uri. Po maši bo takoj odhod na okoliško pokopališče na grob pokojnega profesorja Suhača. Na svidenje!

— **Tujski promet v avgustu.** V Celju je prenočilo v preteklem mesecu skupno 1426 tujcev, ki se dele po narodni pripadnosti takole: 1081 Jugoslovenov, 150 Avstrijcev, 50 Čehoslovakov, 43 Italijanov, 40 Nemcev, 12 Madžarov, 11 Francozov, 7 Rusov, 4 Američani, 3 Grki, po 2 Svicarji in Nizozemci in po 1 Anglež, Rumun, Šved,

Naznanjam, da OTVORIM dne 6. septembra 1930

Zobni atelje na Bledu

GRAJSKA CESTA 182

BRUCKNER LAMBERT

12806

Belgijec in Poljak. Po poklicu pa se dele tuji na: 436 trgovskih potnikov, 263 delavcev, 146 uradnikov, 136 dijakov, 96 obrtnikov, 81 industrijcev, 53 odvetnikov in 36 zdravnikov, dočim je bilo 179 oseb brez poklica.

e— Upokojeno učitelstvo iz Celja in okolice se bo sestalo v soboto 6. t. m. ob 16. v Celjskem domu.

e— Smrtna kosa. V celjski javni bolnici sta umrli 2-letna posestnikova hči Ljudmila Mihečeva iz okolice Sv. Jurja ob južni železnici in 54-letna prevzivalnica Frančiška Strajnska iz Riharčevca. V Zavodni je umrl 84-letni občinski revež Franc Župnik. Za davico sta umrli v javni bolnici 10-letna Leopoldina Jančičeva, solarica iz Koprivnice, in pa 3-letna Stefanija Jančičeva, hčerka cestarja iz Mišjeva dolja pri Jurklostru.

e— Zanimiv dokaz hvalečnosti. Zdravniku tukajšnje javne bolnice g. dr. Flajsu je prinesel v znak hvalečnosti za njegovo skrb neki pacient mladega letošnjega divjega petelina, ki se nahaja začasno v kletki na bolniškem vrtu. Petelin je darovalec vseh na jugoslovensko-avstrijski meji pod Dravo.

e— Požar v bližini Vojnika. V sredo zvečer je nenadoma iz neznanega vzroka nastal požar v hiši posestnika Kramarška na Petelinjku pri Vojniku. Goreti je prišla hiša, v kateri je imel Kramaršek nastanjen najemnik. Na mesto požara so urno in prvi prispeli gasilci iz Gaberja s svojo avtomobilsko brigado. V nekaj minutah so bile napeljene cevi kakih 140 m navzgor v breg in brigada je pričela z uspešnim delovanjem. Pozneje so prispeli na pogorišče tudi gasilci iz Vojnika in škofje vasi, ki so bili brez potrebnega orodja. Med gašenjem so gasilci nenadoma odkrili pod tramovjem velikansko kopico emajlirane posode in večjo množico različnih delov celovitega avtomobila. Kljub velikim nevarnostim in neprestanim eksplozijam pa gasilci niso odnehali v svojem smaritem delu, dokler ni bila vsaka nevarnost odstranjena in ogenj pogasjen. Gasilci iz Gaberja zaslužijo za svojo junaštvo in požrtvovalnost javno priznanje in zahvalo.

e— Otrok pod avtomobilom. V sredo popoldne je peljala zasebnica Jožefa Kunstkeva iz Ločnice ročni voziček po glavni cesti iz Celja proti Petrovcem. Z njo so šli nekaj časa tudi trije dečki v starosti 6 do 10 let. Kunstkeva je peljala voziček pravilno po desni strani ceste. Tik znanega Butevevega mostu pred Samčevim gostilno pa je dohitel Kunstkevo in njeno mlado spremljevalko šofer Rudolf Lorger iz Maribora s svojim avtomobilom. Pa je s hupom znak, da jo bo z leve strani prelétel. V trenutku, ko je avtomobil zavozljal na levo stran, je pa Kunstkeva, ki je razumela avtomobilov signal tako, da se mora izogniti z desne na levo stran ceste, pihnila z vozičkom na levo stran. Otročci so ji sledili in je avtomobil zadel z blatnikom 6-letnega posestnikovega sina Karla Kneza z Lave v glavo in ga vrzel v tla. Otrok je obledel v prahu s pretresenimi možgani. Šofer je nemudoma obrnil avtomobil in odpeljal mladega ponesrečenca v javno bolnico. Knez ima tudi več ran na glavi in pod desnimi kolonom.

e— Roparski napad pri belem dnevu. V nedeljo popoldne je šla 23-letna blagajničarka celjske trgovske trdnice Wogge v Prešernovi ulici Avrelia Bedračeva po cesti, vodeči za Confidentijev gostilno v Zavodni ob Voglajni proti železniški progi. Za roko je vodila 4-letno hčerko svoje sestre. Nenadoma je pristopil k njej iz za živje meje mlajši možki, ki ji je z levico zatisnil usta, z desnico pa jo držal za vrat. Bedračeva je zaradi strahu padla na tla, nakar ji je napadalec segel v nedrja, hoteč ji iztrgati njeno zlato ovratno verižico. V tem trenutku pa se je pojavila na pozorišču napada družba, obstoječa iz neznane starejših dame in dveh gospodov. Napadalec je pustil svojo žrtev in pričel bežati, gospoda pa sta mu sledila, da bi ga prijela in izročila policiji. Dama pa je med tem pomagala napadeni na nož, ki jo tlačila. Nato se je tudi dama odpravila in se ni več vrnila k Bedračevi. Policija pravi dotično damo in oba gospoda, ki sta zasledovala napadalca, naj javijo svoj naslov, oziroma se zgledajo na predstojništvo celjske mestne policije, ker bo le na podlagi njihovih izpovedb mogoče zasledovati zločinskega napadalca. Napadenka ne ve drugega povedati, kakor da je bil napadalec star okrog 24 let, srednje postave, oblečen pa je bil v kmečko obleko.

Iz Maribora

a— Someščani! Drevi, ob 6.30, na predvečer rojstnega dne Nj. Visočanstva prestolonaslednika Petra ter na predvečer zamenjave polkovnih zastav naše vojske, se bo vršila po mestnih ulicah v znak radosti mestnega prebivalstva patrijična povorka. Letošnji rojstni dan prestolonaslednika Petra bo za našo državo zgodovinskega pomena, ker dobijo vsi naši jugoslovenski polki nove zastave, pod katerimi se bodo odslej borili za svojo domovino. — V torek 9. t. m. prispe v vlakom ob 11.36 iz Beograda v Maribor zastava našega domačega mariborskega polka ter se bo na kolodvoru vršil svečan sprejem nove zastave. Poslim vse prebivalstvo mesta Maribora, da v znak svojega veselja nad temi slovesnimi dogodki okraši domove z zastavami ter da se v čim večjem številu udeležijo povorke v petek zvečer ter slavnostnega sprejema zastave v torek dopoldne. — V nedeljo 7. t. m. se bo v Mariboru vršil tudi kongres jugoslovenskega delavstva, katerega se udeležijo delegati iz vse Jugoslavije, Čehoslovaki in tudi westfalski Slovenci. Vabim prebival-

stvo, da obdrži svoje hiše tudi pri tej priliki okrašene z zastavami. — Načelnik Dr. Juvan.

a— Odhod vojaške deputacije iz Maribora v Beograd. Včeraj popoldne s vlakom ob pol 2. je odpotovala v Beograd poleg rezervnih častnikov tudi 30-članska deputacija tukajšnjega 45. pešpolka pod vodstvom komandanta polka g. polkovnika Dolenca, da prevzame tam in prepelje v Maribor novo polkovno zastavo. Vrne se, kakor smo že javili, v torek 9. t. m. ob 11.30.

a— V Gornjo Radgono! Kdor se namerava v nedeljo 7. t. m. udeležiti izleta na sokolsko slavnost v Gornjo Radgono, naj s prijavo ne odlašajo na nedeljo, ko ni več mogoče dobiti nobenega avta. Vožnja v osebnem avtu 45 Din za osebo tja in nazaj, v tovrstnem 35 Din. Predplačnikom bodo sedeži zagotovljeni. Stojišča bodo izključena. Prijave se sprejemajo v pisarni: Nar. Odbrane v Nar. domu vsak dan od 18. do 20. ure. Odhod iz Maribora izpred Nar. doma točno ob 12., prihod v Gornjo Radgono krog 14. ure. Odhod iz Gornje Radgone ob 20. uri oziroma po volji izletnikov tudi pozneje brez doplačila.

a— Trgovci in obrtniki prosimo, naj izvolijo zapreti danes 5. t. m. svoja obratvališča izjemoma že ob 18. uri, da morejo tudi oni in njihovi nameščenci sodelovati v patrijični manifestaciji, ki prične ob 18. uri 30 minut. — Sreski odbor Narodne Odbrane.

a— Ubojni svet mestne občine je imel te dni svojo sejo, na kateri je razdelil več podpor. Za prihodnji proračun mestne občine je med drugim določil naslednje postavke: za drva 342 mestnim ubožcem 25.650, podporo sirotam 99.360, za obleko in čevlje ubožim otrokom 57.500, za oskrbo 100 otrok v mladinskem domu 142.065, za mestno ubožnico 142.499, za ubožnico v Melju 45.240, za počitniško kolonijo na Pohorju 50.200, in za starostne podpore 40.000 Din.

a— Občina Tezno za novo meščansko šolo v Mariboru. Na zadnji seji občinskega odbora v Teznu se je razpravljalo tudi o višini prispevka občine za zgradbo meščanske šole na desnem bregu Drave. Soglasno je bil sprejet sklep, da se občina zaveže plačati sorazmerni del za zgradbo in vzdrževanje šole. Pripadajoči zneski za pr. mezne občine naj bi se določili na skupni seji mestne in okoliških občin. Kot pooblaščenega delegata občine Tezno sta bila določena podžupan Sabeder in učitelj Luknar.

a— Nacionalnim društvom in javnosti Maribora. V nedeljo 7. t. m. bo imelo nacionalno delavstvo Jugoslavije svoj kongres v našem mestu. Vabimo vsa nacionalna društva in občinstvo, da se v velikem številu udeležijo sprejemu gostov, ki pridejo z vlakom ob 9.30 uri na glavni kolodvor. Sprejema se udeležijo tudi zborna »Dava«. Po sprejemu bo sprejel »Kozli Maribor do Narodnega doma. Kar je nacionalnega v Mariboru, mora k sprejemu in v spreved. Pokazimo našemu delavcu da simpatiziramo z njim. Tudi na kongres, katerega začetek bo ob 10. uri v Narodnem domu, mora vse, kar čuti nacionalno. Naš delavec bo ta dan izpregovoril resno besedo o svojem nacionalnem delu in o tutežni do naši mladi državi. Kongresa se udeležijo tudi Srbi, Hrvati in Danusi. Pridite! Pokazimo bratom, da so dobro došli med nami! Nedelja 7. t. m. naj bo posvečena nacionalnemu delavstvu Jugoslavije.

Mariborčani!

Vse šolske knjige in šolske potrebščine

kupujte

V K N J I G A R N I

TISKOVNE ZADRUGE

ALEKSANDROVA CESTA STEV. 13

a— Cvetiča jablana v jeseni. Na vrtu železničarja Ledineka v Teznu se je razcvetela v drugič mlada jablana. To baže obeta lepo in dolgo jesen.

a— Proces proti železničarjem, ki so osumljeni komunizma, se prične danes ob pol 9. pri okrožnem sodišču na št. 53. Razprava bo trajala najbrž pozaj v noč, ker je še za popoldne vabilenih okrog 30 prič. Mogoče pa se bo vršila še tudi v sredo. Med vabilnimi pričami se nahajajo tudi voditelji bivšega političnega udejstvovanja v Mariboru, na katere se sklicuje zlasti obdolženi Andrej Čanček, bivši mariborski občinski svetnik in poslanec oblastne skupščine. Kot prič pa sta vabljena tudi predstojnik mestne policije in vodje železniške policije.

a— Mala avtobusna nezgoda. V sredo krog popoldne se je mestnemu avtobusu na ogalu Tattenbahove in Kopališke ulice zlomila desna zadnja os. Avtobus se je prevrnil, vseh 6 potnikov pa je odneslo zdravo kožo.

a— Ubežnik. Železniški delavec Josip Jerič iz Wolfove ulice je v sredo prijavil na policijo, da mu je 2. t. m. zbežal od doma 16-letni sin Jože neznan kam. Zvečer je še prenočil pri sorodnikih, včeraj zjutraj pa brez sledu izginil. — Mizarski

pomočnik Ivan Stola iz Slovenske ulice pa je — tudi včeraj — prijavil, da je že pred mesecem dni, 1. avg., izginila neznan kam njegova 36-letna žena Helena.

EMIL PERC

KONCESIJONIRANI ZOBOTEHNIK

si usoja naznaniti, da je OTVORIL svoj ZOBNI ATELJE v Mariboru

Tattenbachova ulica št. 18
II. NADSTROPJE. 12612

a— Včerajšnja policijska kronika ni imela zaznamovati nobene aretacije, pač pa 20 prijav in 4 poročila. Žel, upokojenec Peter Pernat iz Trstenjakove ulice je prijavil, da ga je pred nekaj dnevi nasamaril neki slepar, ki se mu je predstavil za kmeta Ivana Jaga iz Sp. Dupleke in mu ponudil v nakup 5000 kg jabolk. Pernat je dal neznanec 50 Din are in dogovorila sta se, da se bosta našla pri Balonu in od tam skupno odšla na kmetov dom. Toda Pernat je pri Balonu zamenjan čakal na neznanca. V sredo pa ga je zapazil v Tattenbahovi ulici in ga hotel dobiti v roke, toda neznanec mu je zbežal proti železniškemu mostu. Slepar je star 35–40 let. — Ključavničar Stefan Erah iz Magdalenske ulice 53 pa se je v torek zvečer zapletel na Glavnem trgu v vrvi, ki so jih razpenjali, ko so pripravljali za akrobatski nastop prof. Strohschneiderja. Vračal se je na kolesu krog 19. iz Koroške ceste čez Glavni trg proti domu. V mraku ni videl vrvi in se je zaletel vanje, padel ter se ranil na glavi in levem kolenu. Tudi si je raztrgal hlače. Zalučeva postopek proti krivicam in odškodnino.

a— Zbolišna hrana v javni kuhinji na Slomškovem trgu 6. v A-razredu opoldne in zvečer 8.30 Din, v B-razredu 12.30 Din, v C-razredu 14.30 Din. Pričajte se!

Iz Kranja

r— V proslavo rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika Petra priredi Sokolsko društvo Kranj, s sodelovanjem novoustanovljenega Sokolskega društva Naklo 6. t. m. ob 20. javni telovadni nastop pred poslopjem Narodnega doma. Po nastopu zabavni večer v telovadnici, kjer bo tudi telovadba v primeru slabega vremena. Naslednji dan, 7. t. m. ob 15. bo javni telovadni nastop Sokolskega društva Strazisce na lastnem telovadišču pred Sokolskim domom v Straziscu. Vabljeni!

r— Začetek poslovanja dečjega dispanzerja v Kranju. Poslovanje dečjega dispanzerja s posvetovalnico za matere in dojenčke v Kranju (Glavni trg, Štempiharjeva hiša, I. nadstropje) se prične v četrtek 11. t. m. ob 14. V delokrog dečjega dispanzerja v Kranju spadajo občine Kranj, Predoslje, Strazisce, Hrastje, Naklo, Sv. Jošt in Senčur. Dečji dispanzer vrši dvojno delo: 1.) Zdravi v polikliniki ambulantno brezplačno vse bolne dojenčke in malo deco predšolske dobe, za katere ni nihče obvezan ali za katere obvezanec ne more trpeti stroškov za potrebno ambulantno preiskavo in zdravljenje (torej s. ročno deco). Začetek ordinacije v dečji polikliniki v četrtek 11. t. m. ob 14. uri. Nadanje se bodo vršile v početku te ordinacije vsak torek od pol. 11. do pol. 12. ure (kasneje od pol. 8. do pol. 12. ure) in v četrtek od 14. do 18. ure. 2.) Dispanzer vodi posvetovalnico za matere in dojenčke, kjer se sprejemajo ambulantno le zdravi dojenčki in mala deca z materami brez razlike materialnega in socialnega stanja (torej vsa brezplačno) zaradi nadzorstva, nege, prehrane, razvoja in splošnozdravstvenega stanja dece kakor tudi zaradi socialnih in higijskih nasvetov za vzgojo dece. V posvetovalnici za matere in dojenčke se ne sprejemajo bolni otroci in v njej se ne vrši zdravljenje. Pričetek ordinacij v posvetovalnici bo v petek 12. t. m. ob 14. in nadalje vsak petek od 14.—18. ure.

r— Čudne razmere. Pri nas obstajajo dolge o zaposlitvi inozemcev, in sicer dovoljujejo zaposlitev specialnih strokovnjakov, kakršnih pri nas še nimamo. In tudi ti naj bi imeli nalogo, da v najkrajšem času izvečajo domače moči v svoji stroki. Glede na to bi bilo pričakovati, da se inozemci, ki jih zaposluje naša industrija, po svojem večletnem bivanju pri nas že pripravljajo na svoj odhod. Pa ni tako. Namestu da bi se njih število manjšalo, prihajajo še vedno novi. Pa kake strokovnjaki! V zadnjih dneh je ena od prvih večjih tovarn v Kranju nastavila inozemca kot knjigovodjo! Ali ni pri nas nikakih pisarniških moči? Ali nima Jugoslavija nikogar, ki bi bil zmožen tega posla? Mislim, da knjigovodja, blagajnik, skladščik itd. niso tako specialni poklici, da bi zahtevali namestitev inozemskih strokovnjakov, pa če bi bila tovarna še tako velika in za naše razmere nova.

Z Jesenice

a— Velike športne prireditve. V dneh 7. in 8. t. m. priredi SK »Bratstvo« skupno s športnim odsekom jeseniške »Svobode« športni dan, ki naj nazorno pokaže velik razmah športnega življenja na Jesenicah. Da bo program športnega dneva tem zanimivejši, je pripravljali odbor povabil še po en klub iz Ljubljane in Beljaka. V nedeljo 7. t. m. ob 9. dopoldne bo propagandna medklubska kolesarska tekma: 5 krat okoli Jesenic na 14 km. Po dirki bo spreved vseh športnikov z godbo na čelu po glavnih jeseniških ulicah. Zastopane bodo v sprevedu vse panoge športa, ki se ta čas goje na Jesenicah. Popoldne bodo na sokolskem letnem telovadišču v Kurji vasi velike nogometne tekme. Vršila se bo borba za pokal, ki ga poklanja odbor za prireditve športnega dne zmagovavcem. Kot prvi pari nastopijo: ob 15. SK »Grafikac

Emil Jannings

v prvem govorečem »Ufa« velefilmu

SINJI ANGEL

Pride! Pr.de! Pride!

Elitni kino Matica

največji umetnik filma
na svetu in svojem

iz Ljubljane: SK »Svoboda« Jesenice, ob 17. »Vilacher SV« iz Beljaka: SK »Bratstvo« Jesenice. Zvečer bo v vseh prostori Delavskega doma na Savi velika športna veselica. Sodeloval bo prvovrstni jazz-band z Jesenic. V ponedeljek 8. t. m. ob 10. dopoldne hazenska tekma med jeseniškimi družinami »Svobode« in »Bratstva« Popoldne se nadaljujejo nogometna tekmovalja za pokal. Ob 15. nastopita porazenca, ob 17. pa zmagovalca prvega dneva. Po končanih nogometnih tekmah bo svečana predaja pokala zmagovalcu v nogometu ter zmagovalcu, ki je dosegel na kolesarski dirki prvo mesto. Občinstvo se prosi, da si nabavi vstopnice za prireditve, ki se dobijo v predprodaji in ki stanejo za vse navedene prireditve razen veselice po Din 15.

Iz Litije

i— Cerkveni tat. V litijski cerkvi je nekdo ukradel iznad oltarja pozlačen križ, ki je vreden okrog 1000 Din. Tatvina je prijavljena orožnikom. Za storilec se ni sledu.

Iz Kočevja

kč— Minister dr. Korošec v Kočevju. V ponedeljek dopoldne je prispel v naše mesto s svojim avtomobilom minister za gozdove in rudnike g. dr. Anton Korošec. Ustavil se je v Kočevju le pol ure. Sprejel je deputacijo mestne občine, ki ga je prosila pomoči za najetje desetmilijskega posojila, ki ga občina potrebuje za sanacijo Mestne hranilnice. Minister je obljubil svojo pomoč. Okoli 10. je dr. Korošec nadaljeval pot proti Liki, kamor je odšel na inspekcijsko potovanje.

kč— Deputacija dijaškega doma v Beograd. Te dni odputuje v Beograd deputacija kočevskega dijaškega doma, ki bo ponesla s seboj diplome častnih članov g. minist. predsedniku generalu Živkoviču, prosvetnemu ministru Maksimoviču in podpredsedniku vlade, ministru brez portfelja Uzunoviču. V deputaciji so predsednik dijaškega doma dr. Iv. Sajovic, gimnazijški ravnatelj Anton Bugar in prof. Nace Noštar.

kč— Za dijaški sejem. Ze dolgo se je opazala nujna potreba po dijaškem sejmu. Naša gimnazija šteje sedaj preko 300 učenec, ki so po večini sinovi uradniških družin. Naravno je, da je uradniku danes težko kupovati nove knjige, zlasti še, če študirata v šoli kar dva ali celo trije. Zato bi bilo potrebno, da se tak dijaški sejem uvede v dnevih vpisovanja, za kar bi morali dijak sami skrbeti. Prostor, ki bi bil za to najbolj prikladen, bi bil pred domom slepih ali takoj za gradom. Seem naj bi se uvedel že letos.

kč— Smrtna kosa. V Gorenjih pri Stari cerkvi je umrl 20 letni Franc Sprajcar, v Pugaljih 75 letni Franc Samide, v Črnem potoku Marija Jakčeva in v Občicah Ivan Gril.

kč— Najdeno okostje. V Auerspergovem gozdu blizu vasi Podsten je našel neki drvar človeško okostje. Gre za okostje moža srednje velikosti. V čeljustih je bilo več plombiranih zob. Na okostju se pozna, da je ležalo tamkaj že več let, ker so kosti že močno preperle. Orožništvo poizveduje, kdo je pred leti izginil iz ondotnih vasi. Najbrže se je zgodila nesreča.

kč— Odhod g. Povšeta. Te dni odide iz Kočevja violinski mojster g. Povše, ki se je v Kočevju dalj časa mudil. Odhaja na novo službeno mesto v Čabar.

Iz Gor. Radgone

gr— Vsa društva, ki se nameravajo udeležiti velike sokolske slavnosti prihodnje nedelje v Gornji Radgoni, obveščamo, da je prometno ministristvo dovolilo za vse udeležence telovadce četrtnsko vožnjo, za vse ostale članstvo in občinstvo pa polovično vožnjo. Vsi udeleženci morajo pri vstopni postaji kupiti polovično, oziroma celo vozovnico z odtisom postajnega žiga. Voznih listov pri izstopu v Gor. Radgoni ne smejo oddati. Tukajšnje Sokolsko društvo jim bo potem izdalo pismena potrdila o udeležbi na letu, nakar se bodo lahko s pridržanimi vozovnicami vozili brezplačno nazaj. Te vozne olajšave veljajo za dobo od 5. do 9. t. m. Vsa društva, ki prispejo v Gor. Radgono v soboto zvečer ali nedeljo dopoldne ob 9.55, prosimo, da nam pošljejo natančne prijavnice zaradi oskrbe prenočišč in prehrane najpozneje do sobote 6. t. m. opoldne. Priprave so v polnem teku. Pridite!

Iz Laškega

l— Razširjenje banovinske ceste. Telenični oddelek banke uprave je napravil na predlog tukajšnjega okrajnega cestnega odbora načrt za razširjenje banovinske ceste v našem okraju. Tako bo na primer

razširjena cesta Tremerje—Zidani most v smarjetu pred šolo, v Ogečah ter v Tremerjah, kjer je cesta mestoma komaj 3 do 4 metre široka. Predlagali bi cestnemu odboru, da misli polagoma tudi na preložitve klanca v Ogečah čez tamošnja polja, ker je promet skozi to vas zaradi nerodno zidanih hiš in hudega klanca zelo otežkočen. Enako naj se razširi važno križišče cest pred laškim mostom v smeri proti Rimskim toplicam in naj se po možnosti odpravi hud ovinek nasproti hotela »Henkes« s tem, da se že enkrat podre tamošnji starinski kozolec, ki nikakor ni v okras našega mesta.

Iz Krškega

kr— Nove šole v srežu. V bližnji bodočnosti dobe nove šole naslednji okraji: Čatež, Globočice, Klenovik pri Škocijanu, Krška vas, Mrzlava vas, Podkraj pri Radečah in Šmarjeta. Komisijonelni ogledi so že izvršeni.

Iz Pragerskega

pr— Nova industrija. Trgovec in izvoznik g. F. Rigier je pričel z gradnjo motorne žage. Poslopje, kjer bo stal jarmenik, je že pod streho in tudi poslopje, kjer bo montiran velik Dieslov motor, bo v najkrajšem času gotovo. S to industrio je napravilo Pragersko v svojem razvoju zopet lep korak naprej. Po gradbeni delavnosti v zadnjem letu je pričakovati, da postane Pragersko v doglednem času ne samo važno trgovsko in gospodarsko, temveč tudi industrijsko središče.

Iz Mozirja

mo— Sudja nismo letos pričakovali skoraj nič, vendar ga bo vsaj za domačo potrebo. S strahom opazujemo na drevju vedno več škodljivcev. Treba bo proti njim energičnega boja, da naši sadovnjaki ne bodo uničeni.

Iz Slov. Bistrice

sb— Tombola Olepševalnega društva 24. avgusta je zelo dobro uspeša. Prodalo se je nad 5000 kart, društvo pa ima nad 15.000 Din dobička. Obisk je bil nenavadno velik in se čeni na 1000 ljudi. Najlepše dobitke so dobili siromašni viničarji in delavci, kar jim iz srca privoščimo. Odbor Olepševalnega društva se po tem potu iskreno zahvaljuje onim, ki so darovali dobitke, in vsem, ki so pripomogli društvu do tako lepega gnotnega uspeha.

sb— Ekshumacija trupel italijanskih vojakov. 1. t. m. je prispel v Sl. Bistrico Don Roberto Bruzone, ki mu je italijanska vlada poverila nalogo, da izkoplje kosti italijanskih vojakov, pokopanih na našem ozemlju. Na slovenjebiški pokopališču lišču je troje takih grobov.

Iz Ljutomera

lj— Ekshumacija italijanskih vojakov. V petek 29. avgusta je prispel v Ljutomer Don Roberto Bruzone, ki vodi ekshumacijo italijanskih vojakov na ozemlju Dravske banovine. Na tukajšnjem pokopališču so izkopali kosti osmih vojakov, to so Gerbac Giovanni, Cresina Giovanni, Jejis Giuseppe, Vecchich Giuseppe, Pascolo Francesco, Sancin Giorgio, Ciona Nicolo in Bernadeth Mario. Po imenih jih je vsaj pet bilo slovenskih krvi. Tudi v Cezanjevcih so ekshumirali truplo enega vojaka. Okostja so spravili v majhne krste ter jih odpremili v Ljubljano.

lj— Iz Amerike se je vrnil te dni gospod Adolf Misja, sin bivšega posojilničnega tajnika g. Antona Misje. Zivel je onstran velike mlake menda od 1. 1912.

Iz Gornjega grada

gg— Na dopust je odšel sreski načelnik g. Kandrič. Nadomestuje ga sreski načelnik g. Klobič iz Celja.

gg— Nadškofa g. dr. Jegliča sta v torek obiskala sarajevski in ljubljanski škof. Sarajevski škof se je že v sredo zjutraj s avtom odpeljal, dočim ostane ljubljanski škof dr. Rožman nekaj časa v Gornjem gradu na odhodu.

gg— Sokolski pešizet v Bočno je zaradi veselice gasilnega društva na Ljubnem predstavljene na nedeljo 14. t. m.

gg— 50 letnico rojstva je praznoval v soboto notar g. Fran Košenina. Poleg tega jubileja je obhajal tudi 25 letnico, odkar se je posvetil notarstvu, 20 letnico poroke in 10 letnico bivanja v Gornjem gradu. Iskreno čestitam!

gg— Za davico je zbolel neki triletni deček. Pripeljan je bil v celjsko bolnico.

Perje

kokošje, purje
gosje, naravno
in s strojem
čiščeno dovajla
v vsaki množni

E. VAJDA

Čakovec

296
Telefon
številka 59,
4, 3, 60.

GOSPODARSTVO

Podrobnosti z lovske razstave

Dirje koč.

Zelo važen del lovske razstave tvori »Divja koč.« V tem oddelku so prikazane gospodarske koristi našega lovstva. Divja koč, ki se bavi z vnovčenjem kožuhovine naših roparic in tudi s prodajo kož ostale divjadi, je razstavila le zbirko, kjer vidimo vse vrste kožuhovine, razdeljene po načinu, kakor jo sortirajo na velikih mednarodnih kožuhovinskih sejmihi. Lovci imajo tukaj priliko spoznati, kakšna mora biti roba za prvo vrsto, kakor tudi kakšno je slabo blago. Na steni visje vse vrste lisic, kunjeh, jazbecih, dehurjih in zajčjih kož. Nad temi pa je pribita krasna gamsova koža z dolgo hrbtno dlako, ki jo uporabljajo za gamsove šope. Nadalje je v paviljonu »Divje koč« izloženo blago za lovske kroje. Na tabelah, viseh na zadnji steni koje, pa vidimo grafično prikazano napredovanje naših kožuhovinskih sejmov.

Oddelke Nj. Vel. kralja in kraljice. Zelo oživljata našo lovsko razstavo močnejši nagačeni glavi severnega jelena in ameriškega vavpiti - jelena iz zbirke našega vladarja. O spretnosti najvišjih lovec na prajo močni rogovi gamsov, ki sta jih ustrelila kralj in kraljica in pa močnejše jelenje rogove. Sodniki, ki so sodili in ocenjevali jelenje rogove, so v svoji strogi klasifikaciji zaradi pomanjkanja točk hoteli preiti prvo oceno. Ko je pa dospelo rogov je jelenov, ustrelnih od našega vladarja, so bili pogoji dani tudi za prvo oceno. No, sila lepega močnega rogovja sta bila ustreljena pred par leti v Belju. V istem oddelku se nahajajo tudi afriške trojeje minietra Šveglja.

Skupina divjih petelinov. Nasproti kraljevega oddelka je prav mično sestavljena skupina divjih petelinov. V obliki polkroga so pribiti široko razpeti črni, tupatam belo pikasti repi, sredi katerih so pritrjene glave divjih petelinov, ob straneh pa sta razpeti krasni pahljaji iz repnega perja naše največje gozdne ptice. Posebno zanimanje obiskovalcev razstave vzbuja zbirka drobnih kamenčkov, najdenih v 86 petelinjih žlečeh. Kakor znano, rabi divji petelin, kakor tudi domača kuretna za prebavljanje droben pesek. Te kamenčke lovi radi zbirajo in shranjujejo kot spomin na lepe lovske urice, užite v gozdu v ranih pomladanskih urah. Trgovce gosp. Suster iz Ljubljane je zbral tak material skozi več let in nam svojo zanimivo zbirko posodil za našo razstavo. V treh primerih je gospod Suster našel v petelinjih žlečeh celo zebje lovskih čevljev, ki jih tudi vidimo v zanimivi zbirki. Za poučno stran petelinje skupine je skrbel gospod Jože Herfort, stud. med., ki se že skozi več let temeljito bavi z raziskavanjem divjih petelinov. Razstavil je več slik in nekaj preparatov, iz katerih se da sklepati o petelinji gluhosti. Poleg petelinje skupine so razstavili jerebi, in sicer eden nagačen kot tiho žitje, dva pa v naravni obliki, zbrani pa so tudi raznovrstni jerebi klici, kakor tudi priprave in material. Pozornost gledalcev vzbuja albinistična skupina, kjer je razstavljen delni in popolni albinizem. Čisto bele so: verice, šoja in sraka, delno belični pa fazani, lisica in srnjak. To skupino je med mnogimi drugimi zanimivostmi razstavila mariborska podružnica SLD.

— Priprave za uvedbo reform davka na poslovni promet. V finančnem ministrstvu se vršijo že priprave za sestavo pravilnika in uredb, s katerimi se bo izvedla reforma davka na poslovni promet po zakonu o skupnem davku na poslovni promet, ki je bil nedavno objavljen. Pomolčni finančni ministar dr. Letica se je pretekli teden mudil v Novem Sadu, kjer je razpravljal z zainteresiranimi gospodarskimi krogi o načini pobiranja skupnega davka na poljske pridelke, predvsem na moko. Pri tej priliki je imel v Novem Sadu predavanje, v katerem je poudarjal, da ukinitje te davčne oblike žal ni bilo mogoče. Tudi v drugih evropskih državah so obdržali to povojno obliko davka. Pri sestavi novega zakona je na ponovnih konferencah sodelovalo zlasti Udruženje vojvodinskih denarnih zavodov, ki je dalo tudi inicijativno za reformo. Do 1. januarja bo izdan podroben pravilnik, ki bo sestavljen s sodelovanjem zainteresiranih korporacij in strokovnih organizacij. Vlada namerava pravilnik z uredbami izdati v taki obliki, da ga bo mogoče po potrebi spremeniti ali dopolniti in prilagoditi praktičnemu življenju. Predvsem bo v pravilniku upoštevan princip, da se na isto blago plača davek samo enkrat in da se ustvari možnost davek vkalkulirati. — Za 12. t. m. je v finančnem ministrstvu sklicana konferenca predstavnikov zbornice in ostalih gospodarskih organizacij iz vse države, ki jo bo vodil pomočnik finančnega ministra dr. Letica. Na tej konferenci se bo razpravljalo o pripravi materiala za izdelavo pravilnika in uredb, s katerimi bo uveljavljen novi skupni davek na poslovni promet in bo določena višina davka za posamezne predmete in njihove prometne faze.

— Zakonski načrt o stabilizaciji dinarja. Iz Beograda poročajo, da se je v terek dopolne vršila v finančnem ministrstvu konferenca med finančnim ministrom dr. Svirglo ter njegovima pomočnikoma dr. Gospodetičem in dr. Letico. Na tej konferenci se je razpravljalo o zakonskem načrtu za stabilizacijo dinarja, ki je dobil končno stabilizacijo. Ta zakonski načrt ne bo predložen Vrhovnemu zakonodajnemu svetu, temveč bo takoj objavljen in uveljavljen, čim bodo izvršene priprave za stabilizacijo. **— Delno znižanje nakladalnih in razkladalnih rokov.** Generalna direkcija železnice je izdala odlok, po katerem se za čas od 10. septembra do 31. decembra t. l. uvedejo znižani šesturni nakladalni in razkladalni roki, in sicer: 1.) za vse industrijske tise brez oziroma na vrsto blaga in serijo vagonov; 2.) za vse postaje, na katerih se naklada in razklada sladkorna pesa, vendar le za pošiljke sladkorne pese; 3.) za vse železniške postaje v Beogradu in Zagrebu, brez oziroma na vrsto blaga in serijo vagonov; 5.) za vse luskne železniške postaje po odredbah luskne tarife v zvezi z lokalno tarifo, odsek VI.

— Nadzorstvo nad živili. K zakonu o nadzorstvu nad živili je minister za socialno politiko in narodno zdravje izdal obsežen pravilnik za izvrševanje tega zakona, ki je sedaj objavljen tudi v »Službenem listu kralja«. Banke uprave dravske banovine od 4. t. m. Pravitelniki vsebuje stroge določbe glede prodaje živil, ki zadevajo zlasti trgovce. Poleg splošnega dela vsebuje po-

sebne oddelke, ki se nanašajo na promet in trgovino z mlekom, sirom, sirovim maslom in maslom, margarino, ostale masti, olja, moko, žito, kruh in pecivo, jajca, m. konzerve, jaje, med in umetni med, pivo, kakao in čokolado, kavo, čaj, ribe, rake in žabe, ribje konzerve, droži in kvas ter očet. Na koncu so dodane še dodatne določbe glede pregleda trgovin za živila.

— Kongres jugoslovenskega plinarskega in vodovodnega udruženja. Jugoslovensko plinarsko in vodovodno udruženje bo imelo od 7. do 9. t. m. v Sarajevu svoj četrti letni kongres in peto glavno skupščino, na kateri bodo poleg vseh plinar in vodovodov v naši državi sodelovali tudi privatna podjetja. Zastopniki bodo poleg tega predstavili banke in uprav in higijskih zavodov, katerih delo gre paralelno s prizadevanjem tega udruženja. Iz inozemstva so prijavili svoje sodelovanje odlični predstavniki plinarske in vodovodne stroke, med drugim inž. Jedliček, ravnatelj plinarne v Pragi; inž. Werstadt, ravnatelj vodovoda v Plzni; inž. Bukovansky, ravnatelj plinarne in vodovoda v Brnu; nadalje dr. inž. Lempelius, predstavnik nemškega društva vodovodnih in plinarskih strokovnjakov v Berlinu; inž. Imhof, ravnatelj mestnih tehničnih podjetij v Linzu ter inž. Budzanjuk, višji inšpektor dunajske plinarne.

— Stanje Narodne banke. Iz izkaza Narodne banke od 31. avgusta je razvidno, da so se devizne rezerve nekoliko povečale (za 6 milijonov). Menični portfelj se je navzlic ultimatu dvignil le za 15 milijonov Din. lombard pa je ne glede na ponovno povečanje kontingenta nadalje nazadoval za 4,6 na 227 milijonov Din in se približuje najnižjemu lanskemu stanju. Gospodarstvo je krilo svoje denarne potrebe za ultimo iz žirovni vlog pri banki, ki so se zmanjšale za 86 milijonov Din. Ta razvoj potrjuje, da je treba vsaj s polodstotnim znižanjem lombardne obrestne mere zmanjšati napest med diskontno in lombardno obrestno mero na 1 %, kakor je v drugih državah običajna. Ker je tudi država dvignila za izplačila ob ultimatu 128 milijonov Din, se je obrok bankovcev dvignil za 241 milijonov na 5521 milijonov Din. Stanje od 31. avgusta je bilo naslednje (vse v milijonih Din): aktivna: kovinska podlaga 317,9 (+1,0), saldo raznih računov 1159,4 (+5,6), posojila na menice 1214,1 (+14,8), lombard 227,1 (-4,9); pasiva: obrok bankovcev 5521,3 (-241,4), žirovne obveznosti nasproti državi 126,3 (-128,5), ostale žirovne obveznosti 896,8 (-85,9), razne obveznosti 175,0 (-9,0).

— Neuspeh umetnega mednarodnega reguliranja cen. Dokler je bila svetovna gospodarska konjunktura kolikortoliko ugodna, je mednarodnim in nacionalnim ustanovam in drugim institucijam za umetno reguliranje cen prilično uspelo, zadostiti svojim nalogam. Čim pa je nastopila svetovna baissa za cene in bi bilo delovanje teh ustanov in interesu članov najbolj potrebno, je aparat večinoma odpovedal. Niti ameriški Federal Farm Board, ki je imel za vzdrževanje žitnih in bombažnih cen na razpolago 500 milijonov dolarjev (28 milijard Din), ni mogel preprečiti poloma tako na žitnem trgu kakor tudi na trgu bombaža. Prav tako je kanadski žitni pool navzlic popolnosti organizacije povsem odpovedal. Nič bolje ni šlo ameriškim močnikom, ki so vodili mednarodni kartel za baker; tudi oni so morali kapitulirati pred neizprosni zakon poudarje in povpraševanja in so morali razvoj cene dejansko prepustiti trgu. V tem pogledu je še bolj značilen polom angleške politike izvoznih restrikcij za kavčuk, ki so imele končno ta uspeh, da je Anglija izgubila vodstvo na svetovnem trgu kavčuka, ker se je produkcija kavčuka v državah izven angleškega imperija znatno dvignila, kar je končno imelo za posledico, da je cena katastrofalno padla na eno petino prejšnje cene. Cena kavi, ki jo je dolgo vrsto let reguliral brazilski valorizacijski institut, se je letos povsem izmuznila vplivu tega instituta in je doživela zelo občuten padec. Najnovejši primer pa je brez dvoma mednarodni železarski kartel, v katerem je evropska železarska industrija videla svoj čas rešiteljske težkoč za vso bodočnost, ki pa je danes le še na papirju. Niti popolna organizacija, niti ogromna denarna sredstva niso mogla trajno zaustaviti naravnega razvoja cen, ker je bil pač v vseh navedenih primerih železni zakon ponudbe in povpraševanja močnejši kakor te organizacije za reguliranje cen in njihove kalkulacije.

— Dobave. Prometno - komercialni oddelke direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 9. t. m. ponudbe glede dobave 50 komadov gorilcev in 20 komadov cevi za mešanje plina, glede dobave tiskovin ter glede dobave 300 povojnih platna. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 10. t. m. ponudbe glede dobave varnostnih elementov, žice za dinamno, vrvice, bakrene žice, gumijasti roka-vice, azbesta itd., glede dobave črne pločvine, 1000 kg krp za čiščenje, 100 komadov spiralnih svetlov ter raznega drugega materiala. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave 600 kg koruznih in 200 kg pšeninih otrobov, glede dobave 5000 kg koruze, 500 zavrtkov »Persila« in 25.000 kg pšenične moke. (Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI.)

BORZE

4. septembra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet zelo velik, zlasti v devizah New York, Berlin in Dunaj. Tečaj deviz se nadalje prilično čvrsti. Tako se je deviza Trst okrepila od 295,05 na 295,20, deviza New York od 56,18 na 56,19, deviza London od 274,36 na 274,44. Med efekti je bil za ključev v Stavbni družbi po 40.

Na zagrebškem efektnem tržišču je vojna škoda obdržala večerjajne višje tečaje, vendar je ostala brez prometa. Do zaključka je prišlo le v 7 % Blairovim posojilu po 86,75. Med bančnimi vrednotami je bil promet v Prastedionu po 925, v Jugobanki po 78 in v Poljedolski po 56, dočim je bila od industrijskih papirjev zaključena le Trboveljska po nekoliko višjem tečaju 399.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22,72. Berlin 13,51. — 13,61 (13,46). — Bruselj 7,8774. — Budimpešta 9,8878. — Curih 10,9590. — Dunaj 795,50. — 797,50 (797). — London 274,44. — New York 56,285. — 56,305 (56,295). — Pariz 221,76. — Praha 166,95. — 167,75 (167,35). — Trst 294,20. — 296,20 (295,20).

Zagreb. Amsterdam 22,72. Dunaj 795,50. Berlin 13,445. — 13,745. Bruselj 787,74. Budimpešta 987,78. — 990,78. Milan 294,222. — 296,222. London 274,04. — 274,84. New York ček 56,195. — 56,395. Pariz 220,503. — 222,503. Praha 166,95. — 167,85. Curih 10,944. — 10,97,4.

Curih. Zagreb 9,12875. Pariz 20,2325. London 25,04375. New York 51,6475. Bruselj 71,875. Milan 26,965. Madrid 54,5. Amsterdam 207,3. Berlin 122,83. Dunaj 72,725. Sofija 3,73. Praha 15,275. Varšava 57,75. Budimpešta 90,225. Bukarešta 3,075.

Effekti.

Ljubljana. 8 % Blair 97,5 bl., 7 % Blair 87,25 bl., Celjska 160 den., Ljub. kred. 122 den., Prastedion 925 den., Kreditni zavod 170—180. Vevče 124 den., Ruše 280—300. Stavbna družba 40 zaklj.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 438,5. — 439, kasa 438,5. — 438,75, za december 438,5. — 439,5, 8 % Blair 97,25 do 97,75, 7 % Blair 86. — 87,5, 7 % Drž. hip. banka 85,5. — 86, 6 % begluške 76. — 77; bančne vrednote: Prastedion 915. — 925, Jug 77,5. — 78, Union 191,25. — 192, Narodna 8050. — 8250, Srpska 186 den., Zemaljska 130. — 133, Poljo 56. — 56,5, Ljubljanska kreditna 122 den.; industrijske vrednote: Narodna šumska 25. — 30, Našička 1100. — 1200, Gutmann 150. — 160, Slaveks 60 den., Slavonija 200 den., Sečera 309. — 311, Brod vagon 110 den., Vevče 128 den., Isis 39. — 45, Dubrovačka 338 do 405, Oceacija 210. — 225, Trbovlje 397 do 400.

Beograd. Vojna škoda 453 zaklj., za december 463 zaklj., investicijsko 90. — 91,1, agrarne 56. — 56,5, 7 % Blair 89,25. — 89,5, begluške 77,25. — 77,75, Narodna banka 8120 zaklj.

Blagovna tržišča

LES

+ Ljubljanska borza (4. t. m.) Tendence za les nespremenjena. Zaključeni so bili 3 vagoni smrekovih hlodov in 1 vagon brodskega poda. Povpraševanje je za remelje (50 m³, 68/68 in 78/78, 5 m, ostrorobe, očeljene, I, II, III), za borove nadrijerje (75 m³ deb., od 20 cm širine navzgor, 3,20 do 8 m v razmazu 80 cm, monte) in za bukovne naravne plehe (neobrobene, suhe, 2—4 m, od 16 cm navzgor, 20, 25, 35, 40 in 50 m deb., I, II, in nekaj III).

Jesenska izvozna sezona se je sicer že pričela, vendar je zanimanje konsuma še vedno zelo rezervirano. Zaradi nizkih cen in slabih prodajnih možnosti zaostaja tudi

produkcija. Naši lesni industriji se omejujejo le na fiksna naročila, kajti odjemalci kupujejo le blago, ki ga trenutno potrebujejo, zato se le malo blaga pripravlja na zalogo. Tudi produkcija tramov je popustila. Drva in oglje se izvažajo v precejšnjih količinah, vendar pa se cene nikakor ne dvignejo, kupci pa zahtevajo prvovrstno kakovost.

ZITO

+ Ljubljanska borza (4. t. m.) Tendence za žito mlačna. Zaključkov ni bilo. Ponujali so (vse slov. postaja, plač. 30 dni): pšenice: baško, 80/81 kg po 227,5. — 230, 79/80 kg po 217,5. — 220, 78/79 kg po 212,5 do 215; koruzo: baško, rešetano, za promptno dobavo po 177,5. — 180; ječmen: baški, ozimni, 66/67 kg po 175. — 177,5; oves: baranjski po 205—207,5; rž: baška, 72 kg po 167,5. — 170; moka: baška 30: po 380 do 385.

+ Novosadska blagovna borza (4. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet: 27 vagonov pšenice, 15 vag. moke, 6 vag. otrobov, 3 vag. ovsa in 15 vag. koruze. Pšenica: baška, 79/80 kg 157,5. — 162,5, gornjebaška in banaška, 79/80 kg 157,5. — 162,5; banaška, Begej, 79/80 kg 157,5. — 162,5; sremska, slavonska, 78 kg 147,5. — 152,5 Oves: baški 133. — 135. Ječmen: baški in sremski, 63/64 kg 110. — 112,5. Koruza: baška in sremska 117,5. — 120; ladja Dunav 120. — 125; banaška 112,5. — 115. Moka: baška 30: in 300: 290. — 300; 2: 260. — 270; 5: 225. — 235; 6: 175—185; 7: 115. — 130; 8: 100. — 105. Otrobi: baški, sremski in banaški 80. — 85.

+ Budimpeštanska terminska borza (4. t. m.) Tendence čvrsta: promet živahen. Pšenica: za oktober 15,42. — 15,43 (obračunski tečaj 15,30), za marec 16,62. — 16,63 (16,80), za maj 17,35. — 17,36 (17,30); rž: za oktober 9,85. — 9,88 (9,80), za marec — (11); koruza: za september 15,45. — 15,50 (15,60), za maj 15,38. — 15,42 (15,40), tranzita za maj 13,80.

ZIVINA

+ Živinski sejem v Ljubljani. Na živinski sejem 3. t. m. je bilo prignanih 246 konj, 18 žrebet, 84 volov, 57 krav, 18 telet in 107 prašičkov za rejo; prodanih pa je bilo 40 konj, 6 žrebet, 50 volov, 35 krav, 16 telet in 64 prašičkov. Sejem je bil prav živahen, le prašičkov je bilo malo. Cene so ostale nespremenjene. Za kg žive teže notirajo: voli I. — 10 Din, II. 9 Din, III. 8 Din, krave debele 5—7 Din, krave klobasariče 4—5 Din, teleta 14,5. — 15 Din.

S P O R T

Internacionalni lahkoatletski miting ASK Primorje

V soboto in nedeljo, 6. in 7. t. m. s pr. četkom ob 15. se vrši po ASK Primorju na njegovem igrišču pripravljen miting, katerega se poleg elite jugoslovenskih atletov iz Beograda, Zagreba, Ljubljane in Maribora, članov klubov BSK, Haška, Concordija, Marathona, Ilirije, Železničarja in kompletne tima prireditelja udeležijo prvič v Ljubljani tudi mnogobrojni prvovrstni atleti iz Madžarske, Češkoslovaške in Avstrije. Avstrijski klubi: WAF in Haškoah z Dunaja, GAC iz Gradca in KAC iz Celovca bodo zastopani s svojimi velikimi »aduti«, avstrijskimi reprezentanti Janauschem, Blödyjem, Deutscherjem, Uniführerjem, Frieboom, Puglom, Lebanom itd.

Madžarska lahkoatletika bo izborna zastopana z internacionalcem Baloghom, članom MAFCa iz Budimpešte, rekorderjem v skoku v daljavo in skokih z marko čez 7 m njegov rojak Szabo, ki slovi tudi kot eden najboljših sprinterjev.

Češkoslovaška lahkoatletika bo zastopana z najboljšimi atleti letošnjega prvaka Moravske Slavije iz Brna.

To bo torej vsekakor najlepši miting zadnjih let v naši državi in je zaradi tega pričakovati rekorden obisk sportne publike.

Mariborski nogometni prvak v Ljubljani

V nedeljo 7. t. m. bo otvoril LNP jesensko nogometno sezono z zelo zanimivo tekmo. Ta dan bo nastopil v Ljubljani mariborski prvak ISSK Maribor in prejšnji podsavezni prvak ASK Primorje.

Oba kluba sta si stala nasproti že v mnogih prvenstvenih in pokalnih tekmah. V tekmah, ki jih je ISSK Maribor odigral v Mariboru, je večinoma odnesla zmago njegova enajstoročja. Nasprotno pa so Mariborčani na tujih tleh, čeprav so mogoče podlegli z malo razliko golov, pokazali, da so nasprotniki, ki je vsega uvaževanja vredni.

V zadnjih dveh, treh letih se je kvaliteta mariborskega nogometa zelo dvignila ter dosegla nivo ljubljanskega. Zategadelj pa so postale tekme med prvakom Maribora in vodilnim ljubljanskim kluboma napete in zanimive. Zato tudi ljubljanska moštva nekako z respektom in skoro strahom nastopajo na mariborskih tleh.

Nedeljska tekma utegne biti zanimiva tudi zaradi tega, ker se odigra med kluboma kot takima v znamenju revanše. Znano je, da je bilo moštvo ASK Primorje pred dobrim mesecem poraženo z visokim rezultatom po moštvi ISSK Maribora v tekmi, ki se je odigrala v Mariboru za pokal JNS. Vsakemu, ki pozna kondicijo naših nogometašev, se je zdel visoki rezultat neupravičen in nenormalen. Zaradi tega bodo prav gotovo skušali Primorjaši dokazati, da mariborski rezultat ne odgovarja njihovemu znanju.

Zeteli je le, da se za zmagovalca podsaveznega turnirja kvalificira moštvo, ki bo to po znanju in fair načinu igranja zaslužilo.

Nedeljska tekma se odigra na igrišču ASK Primorje, Dunajska cesta, ob 17. Pred tekmo se vrši internacionalni lahkoatletski miting, ena največjih prireditelj ter vrste pri nas, če ne v vsej naši državi. Vstopnina se obe prireditelji je skupna in običajna. Miting se prične ob 14.15.

Ilirija : VSV Beljak

Na praznik 8. t. m. (v ponedeljek) igra SK Ilirija prvič v jesenski nogometni sezoni na domačem igrišču. Dosežena tri jesenske tekme je odigrala v Mariboru, v Linzu, vse z zelo zadovoljivim uspehom: njeno moštvo je v dobri formi in pričakuje se lahko, da bo tudi proti VSV zaigralo dobro in uspešno.

Villacher Sportverein je sedaj neoporečno najboljše korosko moštvo. Igral je zadnje tri nedelje proti celovškemu prvaku

ku Austriji 3 : 2, z enakim rezultatom je zmagal nad KACom ter s 3 : 1 nad celovskim Rapidom. VSV se je odlikoval vedno po borbenosti in elanu, zadnje mesece pa je pod vodstvom dunajskega trenerja Pojarja vidno napredoval tudi v tehničnem in taktičnem pogledu.

Z ozirom na začetek sezone je določil odbor SK Ilirije znižano vstopnino.

Službene objave LNP

Iz seje poslovnega odbora dne 3. IX. t. l. Navzoči: gg. Stanko, Cek, Kovač P., Karčar, Kovač, J. Accetto. Odbor se vrstni red jesenskih prvenstvenih tekem za Maribor, kakor sledi: 28. IX. 1930 igrišče ISSK Maribor: SK Svoboda : ISSK Maribor, igrišče Rapid: SK Železničar : SK Rapid. 5. X. 1930 igrišče ISSK Maribor: ISSK Maribor : SK Železničar. 12. X. 1930 igrišče Rapid: SK Rapid : SK Svoboda. 19. X. 1930 igrišče ISSK Maribor: SK Rapid : ISSK Maribor, igrišče SK Železničar: SK Svoboda, igrišče SK Železničar: SK Svoboda, igrišče SK Železničar: SK Svoboda.

Tekme rezerv se odigrajo kot predtekme I. moštev. SK Svoboda, Maribor se oprosti rezervnih prvenstvenih tekem.

Odbor se naslednje prijateljske tekme: 7. in 8. IX. SK Svoboda, Ljubljana : SK Varaždin in Varaždin; 7. IX. SK Ilirija komb. sen. : SK Elan v Novem mestu; 8. IX. SK Ilirija : Villacher SV v Ljubljani; 8. IX. SK Ilirija rez. : SK Trbovlje v Trbovljah; 7. IX. SK Rapid : SK Sturm v Mariboru in SK Železničar : SK Atletik v Celju.

Glasom sklepa upr. odbora se SK Iliriji ne dovoli odigranja prijateljske tekme dne 7. IX. proti KAC, Celovec, ker je termin zaseden za podsavezno pokalno tekmo ASK Primorje : ISSK Maribor.

Tekma ASK Primorje : ISSK Maribor se vrši dne 7. t. m. ob 17. na igrišču ASK Primorje. Službojuči odbornik g. Logar Stane. ASK Primorje ima postaviti osem starejših rediteljev. Blagajno vodi ASK Primorje.

SK Javornik se obvešča, da prejme rešitev na dopis 42-30 z dne 27. VIII. t. l. čim prejme poslovni odgovor SK Diska.

Verificirajo se: s pravom nastopa dne 13. t. m.: za SK Krakovo Habić Rudolf, za SK Natakac Zic Franjo, za SK Trbovlje: Mahkovec Tone, Madžar Oskar in Hrubelj Tonček. S pravom nastopa v prvenstvenih tekmah dne 30. XI. 1931, v prijateljskih tekmah dne 30. novembra t. l. in v internacionalnih tekmah dne 7. t. m. se verificira za SK Ilirijo Domicelj Bogdan. S pravom nastopa v prvenstvenih tekmah dne 5. III. 1931, v prijateljskih tekmah dne 5. XII. t. l. in v internacionalnih tekmah dne 13. t. m. se verificira za SK Ilirijo Presinger Adolf. S pravom nastopa dne 13. t. m. se verificira za SK Natakac Mihelak Franc.

Poslovni odbor opozarja klube, da se plača za vsako verifikacijo nezgodni prispevek. Poziva se SK Ilirija, da vplača nezgodni prispevek za člana A. Presingerja. Poziva se ŽSK Hermes, da sporoči tekmo 8 dni LNP, ako obstoji kak zadržek proti verifikaciji člana Ehrlicha E. za drug klub. Tajnik II.

Pravilnik medklubskih odborov LNP

Ustrojstvo in teritorialni obseg M. O. 1. M. O. je izvršilni organ LNP za določeno okrožje. Medklubske odbore sestavlja po dvakrat toliko članov, kolikor je na dotičnem teritoriju članjenih klubov. Vsak klub ima pravico in ta odbor delegirati po enega zastopnika in se tako zasede polovico mest. Ostalo polovico članov imenuje U. O. LNP. Ta imenuje tudi iz gornjih članov predsednika M. O. z nalogo, da skliče prvo sejo, kjer se izvolijo tajnik in blagajnik izmed članov M. O. Na isti seji se izvolijo še kapetan M. O., ki v kolikor že ni član M. O., postane avtomatično član s pravico glasovanja. Na isti seji mora M. O. določiti osebe za propagando sporta na njih-

teritoriju. Služba odbornikov je častna in se ne plačajo odškodnine ali potni stroški.

2. M. O. ustanavlja in jim določa področje LNP. V kolikor gotov teritorij ni podrejen nobenemu M. O., ga upravlja direktno LNP.

3. Medklubske odbori bodo obstojali v Mariboru, Celju in Trbovljah.

a) M. O. Maribor obsega zaenkrat klube ISSK Maribor, SK Železničar, SK Rapid, SK Svoboda, SK Ptuj in SK Mura.

b) M. O. Celje obsega zaenkrat klube: SK Celje, Atletik SK, SK Olimp, SK Šoštanj.

c) M. O. Trbovlje obsega klube: SK Amater, SK Dobrna, SK Trbovlje.

Delokrog medklubskega odbora.

4. M. O. izvršuje vse sklepe in naloge LNP: zlasti izreba in izvede prvenstvene, pokalne in ostale tekme v smislu odredb LNP ter

KULTURNI PREGLED

Češka filharmonija v sezoni 1930/31

Češka filharmonija v Pragi prične se tu mesec z javnimi produkcijami, in sicer zopet pod mojstvom dirigentom Vaclavom Talichom, ki je bil zadnja leta pretežno zaposlen v tujini. Na prvem jesenskem koncertu se bo izvajal ciklus simfoničnih pesni-
stev B. Smetane »Má vlast«. Drugi koncert bo imel ruski program in bo posvečen Čajkovskemu, tretji pa švedskim simfoničnim skladbam. Četrty koncert, ki se bo vršil na čast zborovanju mednarodnih kritikov (od 19. do 22. septembra) prinese domač program (Suk, Novak, Ostrčil, Fink, Martinu). Peta produkcija bo posvečena češkemu glasbenim novostim in predstavi poslušalcem Rod. Zamrzelga simfonično suito »Kavkaz«, koncert za gosli od Ježka in zborovsko simfonijo od Kálkeja.

Na nadaljnjih produkcijah bodo dirigirali tudi dirigenti, predvsem Zemlinsky, ki bo vodil Mahlerjevo Deseto simfonijo tu Straussovo Alpsko simfonijo, dalje Steinberg, Bruno Walter in Malko. Sledeji bo dirigiral dva koncerta z novostmi skladateljev Respighija in Antheilja, poleg tega pa še Smetanovo »Vltava«, Straussovega »Don Juana«, Skriabinovo simfonično pesem »Ekstaza« in drugo. Šestdesetletnica Vitezstava Novaka proučaja Češka filharmonija s samostojnim koncertom pod Talichovo taktirko. Na programu bodo: uvertura »Korzar«, Serenada, Melanholična pesem o ljubezni, Pesem o večni tuzi in še ena skladba. Mi no tega ima Češka filharmonija na spore do Novakov »Vihar«, skupno s praškim »Hlaholom« pa se bo izvajala »Svatebna kraljica«.

V zimski sezoni bo dirigiral deset ab-
zentskih popoldanskih koncertov Vaclav Talich. Program obsega: Brahmsa, Haydna, Beethovna, Fibicha, Novaka, D'Indyja, Regeria, Brucknerja, Mahlerja, Foersterja, Dvořaka, Tocha, Blocha, Ostrčila, Tausman-
na, Ducas, Majakovskega ter Casello. Med sezono nastopi Češka filharmonija tudi v Berlinu, kar bo nedvomno utrdilo sloves te pomembne institucije, ki je postala pod vodstvom Vaclava Talicha evropski glasbeni faktor.

25letnica smrti jugoslovanskega prosvete-
lja Bosne, Dne 30. avgusta je minulo četr-
tstoletje, odkar je zatisnil oči fra Grga Mar-
tić, ena najmarkantnejših osebnosti Bosne
in Hercegovine. Rodil se je 5. februarja
1822 v Posušju pri Ljubuskem v Hercego-
vini. V mladih letih je pasel drobnico in
poslušal narodne pesmi, ki so mu bile lju-
be do konca življenja. Ko je bil 12 let star,
so ga oddali v samostan Křeševu, kjer je
v štirih letih dovršil ljudsko šolo in nižjo
gimnazijo. L. 1838. pa je odšel v Poževo,
kjer je študiral dalje, iz Požege se je napo-
til v Zagreb, kjer se je seznanil s preporo-
ditelji Gajem, Babukićem, Rakovcem, Sule-
kom in drugimi. V njih družbi se je navez-
al hirskega duha. Dopisoval je v »Danico Hirs-
sko«, »Kolo«, »Narodne novine«, »Srbski
narodni list« in druge liste. Kot teolog se
je seznanil v knjižnici odvetnika Jovana
Mataševića s srbsko in rusko književnostjo.
Potem so ga namestili v Travniku, kjer je
začel zbirati narodne pesmi. Služboval je
na raznih mestih iz služba ga je stala mno-
go borbe. L. 1868. je prišel tretjič v Saraje-
vo, kjer je ostal deset let, do avstrijske oku-
pacije Bosne. Po zasedbi se je umaknil v
samostan Křeševu, kjer je ostal do smrti.
Fra Grga Martić je bil idealen ljudski pro-
svetitelj in velik prijatelj škola Strass-
mayerja. Široka kultura in znanje jezikov
je napravilo iz Martića tudi plodovitega pi-
satelja za ljudstvo. Po Martićevi smrti se
je prelilo dosti črnila o vprašanju, je li bil
Martić Srb ali Hrvat. Na to vprašanje pa
je Martić sam odgovoril za življenja s svo-
jo jugoslovansko orijentacijo.

Galsworthy o Forsyte Sagi. John Gals-
worthy je dal nedavno nekemu obiskovalcu
izjavo o svojem najpomembnejšem delu,
Forsyte Sagi. Rekel je: Prvotno nisem imel
namenja napisati dolgega rodbinskega ro-
mana. Ko sem l. 1906. napisal prvi zvezek
poznejšega cikla Forsyte Saga, sem smatral
spis za zaključeno celoto. Šele sredi vojne
l. 1917. mi je prišlo na um, da bi bilo
prav, če bi razvijal usodo Forsyotov še dalje.
Napisal sem sedemnajst skic in v njih še
bolj kakor dotlej poglobil like mojih For-
syotov. V svojem monumentalnem delu sem
imel namen, prikazati prehod iz življenja
viktorske dobe v moderni čas, do eman-
cipacije. V celim ciklu romanov sta samo
dve ali tri osebe, ki sem jih posnel po re-
sničenju življenju. Stari Jolson ima poteze
mojega očeta, Soames, glavna oseba serije
romanov, pa je plod pesniške domišljije.

Skornji, ki jih je bil napravil L. N. Tol-
stoj. V Parizu je nedavno izšla knjiga P.
S. Botkina, potomca v ruski kulturni zgo-
dovini zelo dobro zapisane rodovine. Med
njegovimi diplomatskimi beležkami naha-
jamo tudi take zapisek: Pri Botkinu, ki je
bil slovit profesor na peterburški medicinski
fakulteti, so se vsako soboto shajali
znani pisatelji, učenjaki in umetniki. Nekdo
je prišel v goste pesnik Fet, ki je nosil
skornje, ki jih je bil lastnoročno sešil pi-

J. H. Rosny:

Mož, ki se je bal svoje žene

Bil je to zakon iz ljubezni, a star že
tri leta: kakor dobro vino, ki se začenja
kisati.

Charles Bidegrains se je poročil z
Jeanne Farbezovo v eni tistih dob,
ko strasti ne poznajo nobene ovire. Ona
je bila vrazje lepa, satansko zapeljiva:
skratka peklenški značaj. Občutljiva,
ljubosumna, maščevalna, naravnost na-
silna. Charles je imel grozovit strah
pred njo. Čas ponižnih žensk je že davno
za nami, tako za nami kakor sistem rde-
čekožev, ki so si dobavljali tuja lasišča
s tem, da so sočloveku razbijali lobanjo.
Sladke življenjske družice današnjih dni
— s kratkimi lasmi — sovražijo poniž-
nost svojih prednic. Danes ubijajo. Ubi-
jajo moža, ki jih dolgočasi, kakor tistega,
ki ga preveč ljubijo. Lahko posel, ki ga
opravljajo z majhnim samokresom. Nato
sledí sodna razprava z obtoženikini sol-
zami in s tresočim se glasom zagovorni-
kovim, ki vpije: »Objokujte to nesrečni-
co. Nje življenje je prava Golgota. Usmi-
lite se njene lepe, izgnane ljubezni!«
In oprostitna razsodba je včasih pravi
triumf. A mrtvec? Svet se počviža nanj.
Charles je prebiral v dnevniki poro-
čila o takšnih obravnava in s ije bil na-

satelj grof Lev Nikolajevič Tolstoj. Skornji
so bili prvotno namenjeni Turgenjevu, a
so mu bili premajhni, zato jih je odkupil
Fet, ki so mu ležali kakor vlti. »Kupil sem
jih in jih nosim, zaradi tega so še drago-
cenejši kakor popre, ko so bili novi,« se je
šalil Fet. Tedaj se oglašajo duhoviti Grigo-
rovič in pravi: »Afanazij Afanazijevič,
preden oddaste skornje v muzej, dovolite,
da jih jaz očistim — to bo njih vrednost
še bolj povečalo.« Na te besede se je ogle-
sil iz nekega kota godrnjavi satirik Salti-
kov-Sčedrin: »Fej, nesnage, treba bo še,
da se nalepi na skornje etiketa: Sešil jih je
Tolstoj, pomeril Turgenjev, nosil Fet, zli-
kal Grigorovič. Sčedrin pa jih je opljuval.«

Na mednarodnem kongresu kritikov v
Pragi se zbere v septembru nad 40 zastopni-
kov literarnega sveta iz Anglije, Francije,
Belgije, Nemčije, Danske, Poljske, Portu-
galske, Avstrije in Rumunije. Predavanja
in govore bodo imeli: Angež Green, Polja-
ka Nowiadomski in Glinski, Belgijec Le-
jeune, ki je bil sestavljal pravila za »Confe-
deration Internationale de la critique mu-
sicale, litteraire et cinematographique.«
Nemca Julij Bab in H. Holl, Dunajčana
Paul Stefan in Pisk. Čeških predavateljev
in govornikov bo več. Doslej so se pri gla-
ski k besedi: dr. J. Bartoš, Paul Eisner, K.
B. Jirak, dr. Löwenbach in Otto Pick. Ude-
ležencem kongresa se mu nudila vsestran-
ska priljubljenost, da se seznanijo z umetno-
stjo v Češkoslovaški. Na čelu praških kri-
tikov bodo znani kritiki: univ. prof. dr. B.
Fille, dr. Bartl in dr. Steinhart, ki bodo
izmenoma predsedovali prireditvi.

Emil Ludwig, avtor znamenitega »Napo-
leona« in drugih biografskih romanov, piše
dramo »Versailles«.

Tudi v Angliji narašča zanimanje za živ-
ljenjepis. Ne samo v Franciji in Nemčiji,
tudi na Angleskem se je začelo buditi si-
no zanimanje za leposlovno pisane biografije
kakor jih dajeja na svetlo Francoz Andre
Maurois in Nemec Emil Ludwig. Za letoš-
njo jesen se obeta v tem pogledu silno bo-
gata žetev. Napovedani so življenjepis o
Messalini, Juliju Cezarju, Rabelausu, Casa-
novi, Lutheru, Heineju, Irwingu, Carlyleu in
drugih znamenitih osebnostih. Tako preša-
ča biografski roman vse druge literarne
pavste. Menda bo res, da ljudje dandanes
najbolj iščejo osebnosti.

Stalna gostovanja beograjskega gleda-
lišča v Novem Sadu. Kakor poročajo pre-
stolniški listi, se je minul minule dni v
Novem Sadu intendant beograjskega Na-
rodnega gledališča Milan Predić, ki je ure-
jal zadeve zaradi stalnega gostovanja
članov beograjskega gledališča v Novem
Sadu. Ta gostovanja se začno takoj z je-
sensko sezono.

Smrt profesorja Jeana Brunhesa. V Pa-
rizu je umrl prošni ponedeljek Jean Brun-
hes, profesor na College de France in član
Francoskega instituta. Bil je svetovnoznana
kapaciteta zlasti kot zemljepisec in je v
tem svojstvu napisal dve pomembni deli:
»Geographie humaine« ter »La geogra-
phie de la France«.

Mednarodno literarno društvo Marka
Twaina. Dedišč slovitoga ameriškega hu-
morista Marka Twaina so osnovali med-
narodno društvo Marka Twaina z namer-
no, da zberejo v svoj krog vse humoris-
tične pisatelje sveta.

Češki pesnik Stanislav K. Neumann iz-
da na jesen pri založniku O. Girgali poli-
tično-kulturno knjigo »Križa naroda«. Če-
hi pričakujejo Neumannovo delo z velikim
zanimanjem.

Michelangelo »Sodni dan« v Sikstinski
kapeli v Rimu bo restavriran, ker se strop
mestoma krši in izgublja celota na mo-
numentalnosti. Obnovitvena dela bodo po-
verjena posebnim večšakom v slikanju na
presno.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Petek, 5.: Zaprtlo.
Sobota, 6.: Glavni dobitnik. Izven. Ljudske
cene.
Nedelja, 7. ob 16.: Skrivnost sv. maše. Iz-
ven. Ob priliki misijonskega kongresa.
Izven. Ljudske cene.
Ponedeljek, 8. ob 20.: Skrivnost sv. maše.
Izven. Ob priliki misijonskega kon-
gresa. Ljudske cene.
Torek, 9.: Zaprtlo.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob 20.

Petek, 5.: Zaprtlo.
Sobota, 6.: Hasanaginica. Slavnostna pred-
stava v splošno rojstnega dne Nj. Vis.
prestolonaslednika. Izven. Ljudske
cene.
Nedelja, 7.: Lohengrin. Izven. Ljudske
cene.
Ponedeljek, 8.: Prodana nevesta. Izven.
Ljudske cene.

SOKOL

Nekaj o premestitvah učiteljev — delavcev pri SKJ

Zagorje, avgusta.

Precej nejevoljnega začudenja je povzo-
čila pri nas vest, da bosta z začetkom bo-
dočega šolskega leta premeščena dva od-
lična sokolska delavca našega društva.
Eden je načelnik Sokola, izhoren in po-
žrtvovalec vaditelj, drugi pa agilen prosvetar.
Oba bi zelo težko pogrešali in težko našli
nadomestila zanj, posebno še, ker smo v po-
polni negotovitosti o namestnikih. Nimamo
namenja kritizirati dela nadrejene šolske
oblasti, ki ima za te premestitve gotovo
tehtne razloge, pač pa bi radi opozorili na
vrzel, ki bo nastala v našem društvu.

Zadnje čase čitamo v sokolski rubriki
o potrebi nameščanja dobrih Sokolov-de-
lavcev povsod tam, kjer jih ni. Zadržila,
da se bo povsod vpoštevala potreba po
kvalificiranih Sokolih, ki jih bodo, pred-
vsem učitelje, nameščali po potrebi. Mar
ni istotako nujno postojanje, ki že obsto-
je, krepiti in to še posebej v naši dolini,
kjer je mnogo dela in traja precej časa,
da se novinec vživi v razmere? Med tem
pa lahko nastane nepopravljiva škoda. Po-
seboj sedaj v dobi konsolidiranja, prekva-
šanja ljudskih množic, ki se le počast na-
gibljajo novim smernicam v življenju? Se-
daj je naravnost potreba, da ostanemo pl-
jonijski sokolske ideje na svojih mestih.

Na tak način, s premeščanjem, se pa le to
prava volja do dela, saj vemo, da je naj-
učinkovitejše delo onega, ki ve, da je za
daljšo dobo navezan na en kraj, ki mu ga
ni treba nadaljnjih utemeljitev. Prosimo
prošnjo. Najslabše je gospodarstvo tam,
kjer se večno menjavajo gospodarji. Tako
je tudi s sokolskim delom in meim, da
ni treba nadaljnjih utemeljitev. Prosimo
sokolsko staršinstvo, da se pozanima za
slične pojave, ki jih bo drugod najbrže tu-
di nekaj ter posreduje pri šolskih oblasteh,
da bodo obrnile pažnjo na vse one, ki se
aktivno udeležujejo pri SKJ in jih ne bo
premeščale, če res ni skrajna potreba z
ozirom na višje interese šolskega Naše mne-
nje je: na mestih naj ostanemo vsaj oni,
ki resno delajo, premesti naj se jih le na
lastno prošnjo ali pa na zahtevo višje sile.
Če pa je morajo biti premeščeni, naj se
pa gleda na to, da bo preskrbljeno za isto-
vreden nadomestek. Samo na ta način je
mogoče napredek našega podočeljskega So-
kolstva. Če pa igra vlogo vlog poimanka-
nje dobrih prednikov v podočeljskih dru-
štvih in da se zato rednica tam, kjer je
deloma mogoče, je pa treba pomisliti na
to, da bo potem agilen učitelj nekaj večni
popotnik, za svoje delo mu bo plačilo pre-
mestitev. Ali se ne vsiljuje vprašanje: ne
bo li popustila delavnost? Vsek delo, da
ima nekaj od tega, doba je pač taka. Ide-
alizem močno pojema, mislim idealizem
mase, saj med učiteljstvom je še mnogo
idealstov. Vendar, če pomislimo na nizke
gnotne prejemke učiteljstva, vidimo, da
postaja borba neenaka. Na eni strani ide-
list, na drugi masa. K vsemu se pridruži še
če omenjeno dejstvo: prestopanje. Tak
boj je težak. Zato pa, če se že mora gle-
dati na nivelizacijo razpoložljivih sil, bi
bilo prav, da se izvrši postopoma in v
skrajni potrebi. To so naše želje, ki naj bi
se vpoštevale na merodajnih mestih.

Razvoj Sokola v Št. Ilju

Na najsevernejši točki naše države je
zasijalo novo sonce. Sokol kraljevine Ju-
goslavije je razprostrl peroti preko Slove-
nskih goric ter začel bodriti in vzpodbujati
prebivalce št. Ilja in bližnjih goric k nove-
mu in boljšemu življenju. Ustanovitelj So-
kola v zavesti, da le v slogi je moč in v
razširjenjem sokolske ideje bratstva in lju-
bezni, so namah osvojili srca mnogih, ki so
zadnjih deset let ječali in morali prenašati
posledice strankarskega partizanstva.

Sokolsko društvo št. Ilj je položilo svoj
temelj dne 27. aprila t. l. in ta dan bo ostal
vsem rodoljubom iz št. Ilja in njegove oko-
lice v blagem spominu. Ob mnogostevnih
udeležbi, v navzočnosti g. poglavarja dr.
Ipravca in staroste Mariborske župe dr. Ko-
vačiča se je že tedaj razvil ustanovni ob-
ni zbor v malo narodno manifestacijo.

Sokol št. Ilj se zaveda, da ga čaka v raz-
voju še težak napor. Vendar se njegove vr-
ste jačijo, novi bratje in sestre pristopajo.
Danes šteje društvo 60 članov in 20 članic.
V kratkem času, par mesecev si je nabavil
še najnujnejše telovadno orodje. Velika za-
hvala v tem pogledu gre br. Stilleju, Bau-
mannu, br. Bučarju, Sladkogorski in Čerša-
ški tovarni ter mnogim drugim bratom, ki
so s svojo požrtvovalnostjo tudi v gnetnem
ozirom pripomogli Sokolu do tako lepega
uspeha. Zahvala tudi bratu Dimniku, ki je
odstopil dvorano za večerjane.

Prvi javni uspeh društva je bilo sodelo-
vanje naše čete pri nastopu v Jaremini 24.
t. m. Nastopile so naše vrste pod spretnim
vodstvom brata načelnika Šokota.

Sedaj pa stoji Sokol št. Ilj pred svojim
prvim javnim nastopom. Pripravlja se, ve-
žba, ker se zaveda, da je komaj še 14 dni

do velikega trenutka, ki bo moral javno do-
kazati, kaj je dosegel v tem kratkem času.
Dan sokolske manifestacije 14. t. m. bo pr-
va manifestacija Sokola kraljevine Ju-
goslavije po preteku 10 let našega osvobod-
nja v št. Ilju, skrajni točki naše severne
meje. Pozivljamo vsa sosedna sokolska in
narodna društva ter sploh vse Sokolu na-
klonjeno občinstvo iz bližnjih krajev, po-
sebejo iz Maribora, da pohiti 14. t. m. v št.
Ilj v Slov. gorah in tako manifestira v
skupnem delu in bratski ljubezni do vzvi-
šene sokolske ideje, ki bo združila vsa naša
srca pod jugoslovansko trobojnico svobod-
nega in močnega jugoslovanskega Sokol-
stva.

Sokolski nastop v Medvodah

Medvode, 31. avgusta.

Večletne, dokaj neprijetne peripetije so
sokolsko delovanje v medvodskem okoli-
šju prav do letošnje pomladi popolnoma
ukinile. Ni bilo usojeno, da bi bil s toli-
kimi napori zgrajeni Dom ostal last dru-
štva. Pa bodi pozabljeno — nov duh, ves-
selje do sokolskega dela, pridnost in po-
žrtvovalnost so zopet združili nad 150
članstva v novoustanovljenem društvu v
Medvodah. Ne dvomimo, da bodo bodoči
medvi medvoškemu Sokolu lepši, plodnej-
ši in trdnjši.

Za javni nastop, ki se je vršil v nedeljo
na prijazno urejenem travniku društvene-
ga staroste, medvodskega župana br. Jo-
žefa Sušteršiča je vladalo izredno zani-
manje. Medvode so bile v zastavah, gostje pa
so prihitali iz Svetij, Ladij, Sore, Pirnič,
Goričan in dr. Močna so bila zastopstva
sokolskih društev iz Ljubljane, št. Vida in
Skojfe Loke, ki je poslala nad 80 članstva.

Savezne vaje je izvajalo 48 članov. Za
članice (37), ki so nastopile vrlo lepo,
enotno in skladno je prišel moški nara-
ščaj (31). Zivahno odobravanje so želi
Škofjelovski z Naprejem (16). Ugajal je
ženski naraščaj (22), zgoli gosti ker Med-
vode žen, nar. nimajo. Samostojno je na-
stopila ženska deca iz št. Vida nad Ljub-
ljano (16). Domača deca (28) je izvajala
kombinirane vaje, ki so učinkovale prav
prijetno. Otroci so bili skrbno opravljeni
— deklice v belih oblekah. S predzadnjo
točko — 27 medvoških bratov in sester —
je Sokol učinkovito reprezentiral svojo
domačo telovadno silo. Bradlja, konj in
drg so zaključili nad 1 uro trajajoči na-
stop. Povdariti moramo, da so v splošnem
vsi oddelki nastopili izredno pripravljeni,
izvedba vaj je bila prav lepa, vzgledna
marsikateremu nastopu. Oddelke sta vo-
dila br. načelnik Podviž Vinko in načel-
nica s. Sešek Štefka, ki brez pretiravanja
zaslužita toplo pohvalo.

Zbrane goste, ki jih je bilo okoli 600,
je nagovoril vzorni tajnik društva brat
Vrtančnik Zdravko, želeč sokolski ideji
razmaha in poudarjajoč, da je preteklost
pozabljena: vsakemu dobromislečemu drž-
avljanu je pot v Sokola odprta. Članske
vrste se morajo še povečati, okrepiti in
zanesti v sleherni selo. Vsa udanost vla-
darju, Nj. Vel. kralju Aleksandru!
Telovadbe so se med drugimi udeležili
savezni načelnik br. dr. Viktor Murnik,
župni starosta br. dr. Ivan Pipenbacher in
župni načelnik br. Alojzij Vrhovec.

Po nastopu se je razvila na s, trakov
in cvetjem okrašenem senčnatem vrtu po-
leg telovadišča animirana sokolska zab-
ava, ki je v nekakšen, bratskem razpo-
loženju trajala do poznih ur. Godba So-
kola l. pod vodstvom br. Pokovca je ve-
selo ubirala melodije in le prehitro je pri-
šel čas ločitve.

Moralni uspeh prireditve je vsekakor
prvovrsten, menimo pa, da tudi materialni
ni slab.

Ima pa društvo oviro: nima telovadni-
ce. Dolžnost krajevnih činiteljev je, da se
pripravijo v novem šolskem poslopju te-
lovadni prostori. Tako zahteva telesna
vzgoja, ki je poverjena šoli in Sokolu. Za-
hvala pa gostilničarju br. Tonetu, ki daje
gostoljubno svoje zemljišče telovadcem
na razpolago. —jak

Sokolskim društvom župe

Maribor!

Rojstni dan Nj. Vis. kraljeviča Petra,
saveznega staroste, proučimo po krajev-
nih razmerah čim svečaneje; najmanj pa,
kar je treba opraviti ob tej priliki, so na-
govori pred vrsto pri vseh oddelkih v na-
vzočnosti čim večjega števila odbornikov.
— Zdravo!

Prosvetni odbor

Sokolske župe Maribor.

Sokolsko društvo Radovoljica priredi v
soboto, 6. t. m. ob pol 21. v Sokolskem
domu v proslavo rojstnega dne staršine
S. K. J., Nj. Vis. prestolonaslednika Petra,
svečano akademijo. Na sporedu je pozdrav
društvene staršine, predavanje o cilju
in smernicah sokolske ideje, pevске in glas-
bene točke ter simbolična endocianka
»Domovina kliče«, spisana nalašč za to
proslavo. Vstopnine k tej prireditvi ni!

tako nemogoča kakor dihanje v višini
deset tisoč metrov.

Ostalo mu je samo še to, da ubeži.
Odpotoval je v Marseille z namenom, da
se vkrcna na prvi parnik, ki bi se odpe-
ljal — a mu ni uspelo. Parnik se je za-
mudil za osem dni...

Slučaj in Jeanne sta zmagala. Jacques
je bil tako nepreviden, da je svoj načrt
razodel nekemu prijatelju. Prijatelj je
povedal novico neki prijateljici in kakor
vedno se je zgodilo tudi to krat, da so
obvestili Jeanne — seveda pod krhkim
pogojem popolne molččnosti. Tudi ona
je odpotovala v Marseille in v neki hotel-
ski sobi so po kratkem in glasnem pre-
piru počili usodni štirje strelji.

Obravnava je bila običajna. Jeanne se
je pojavila kot žrtev odurnega zapeljiva-
ca, ki je bil povzročil nje padec. Mična
ženska je jokala in se je celo kesala svo-
jege dejanja — a kaj naj bi bila storila?
Preveč ga je ljubila. Morala ga je ubiti,
da ga ne izgubi. In ubila ga je. Dva-
najst porotnikov je priznalo, da je bilo
prav tako. Jeanne je dobila drugega za-
konitega mučenika. Ne bo ga usmrtila
(dvakrat bi bilo nevarno), a ga bo spravi-
la v takšen obup, da se bo videlo ubo-
gemu možu najbolj pripravnno izvršiti sa-
momor.

Za članstvo je obisk obvezen in sicer za
one, ki imajo kroje, in kroju, za druge z
znakom. Vabimo pa k tej proslavi vse ob-
činstvo, društva in urade.

Sokolsko društvo Muta s Vuzenica pri-
redi v nedeljo 7. t. m. ob 15. javen nastop
na telovadišču Sokolskega doma v Vuzen-
nici. Sosedna društva, bližnja in daljna,
prisrčno vabljena. V primeru slabega vre-
mena bo nastop brezpogojno dan pozneje
8. t. m.

Sokolsko društvo v Borovnici priredi v
nedeljo 7. t. m. javno telovadbo združeno
z vrtno veselico. V primeru slabega vre-
mena bo prireditve v Sokolskem domu.

Sokolska četa Sv. Benedikt v Slov. gori-
cah. Po ustanovitvi SKJ se je tudi v naši
tih dolinici ustanovila marea t. l. »Kmet-
ska sokolska četa« (društva Sv. Lenart).
Četa je imela v začetku mnogo ločav, ker
bi jo radi nekateri nasprotniki zatrli že v
kali. Toda njih obrekovanja niso nam bila
v škodo, ampak le v korist: naša četa na-
preduje vidno od dne do dne. Po večme-
sečnem trudopolnem delu, čeludni pri ma-
lem številu članstva, se nam je posrečilo,
da smo imeli pri nas že preteklo nedeljo
24. t. m. sokolski nastop, katerega je v
glavni prireditvi sokolsko društvo Sv. Le-
nart. Poleg njih so nastopili tudi naši čla-
ni in ženska deca ter člani društva Sv. An-
ton in člani čete Sv. Ruperta. Prireditve je
v moralnem, kakor tudi v gnetnem oziru,
dastavno brez vstopnine, precej dobro iz-
pala.

Ker prejmejo vsi naraščalniki in nara-
ščajnice, ki so se udeležili vsesokolskega
zleta v Beogradu poseben spominski znak
z likom staroste staršine SKJ, Nj. Vis.
prestolonaslednika Petra, naj prijavijo vsa
sokolska društva pravočasno imena doti-
nih udeležnikov župnim upravam.

Radio

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV

Petek, 5. septembra.

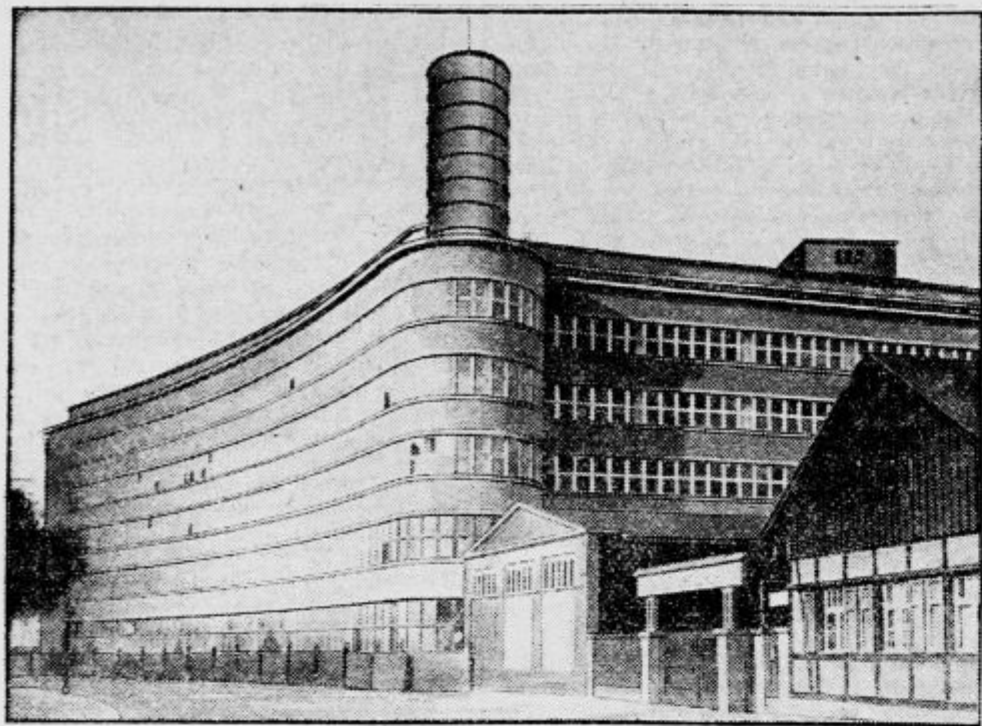
LJUBLJANA 12: Sprehod po šumarski
razstavi. — 12:30: Plošče. — 13: Napoved
časa, borza, plošče. — 13:30: Poročila iz
dnevnikov. — 18:30: Koncert radio - orke-
stra. — 19:30: Gospodinska ura. — 20:
Orgelski koncert Matije Tomca. — 21:
Pevski kvartet »Ljubljane«. — 22: Napoved
časa in poročila.

Sobota, 6. septembra.

LJUBLJANA 12:30: Plošče. — 13: Napo-
ved časa, borza, plošče. — 13:30: Poročila
iz dnevnikov. — 18:30: Koncert radio-or-
kestra. — 19:30: Tedenski pregled. — 20:
Prenos koncerta iz Beograda. — 22: Napo-
ved časa in poročila. — 22:15: Prenos z
Bleda.

BEograd 9: Prenos iz Saborne cerkve.
— 10: Prenos parade z Banjice. — 12:30:
Koncert orkestra. — 17:05: Popoldanski
koncert. — 17:30: Mladinski pevski zbor. —
18: Lahka godba. — 20: Prenos opere iz
gledališča. — ZAGREB 12:30: Plošče. —
20:30: Prenos iz Beograda. — 22:40: God-
ba za ples. — PRAGA 17: Jazz - band. —
19:35: Pevski koncert. — 20: Koncert na
citre. — 20:30: Prenos iz Brna. — 21:20:
Koncert godbe na pihala. — 22:25: Lahka
glasba. — BRNO 18:30: Koncert solistov. —
20: Lahka godba orkestra. 21:10: Prenos
iz Prage. — VARSAVA 20:15: Koncert
lahke glasbe. — 23: Godba za ples. — DI-
NAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15:15:
Stare dunajske melodije. — 17:40: Mozar-
tove klavirske sonate. — 20:05: Komedija.
— Več

Iz življenja in sveta

Moderno nemško stavbarstvo

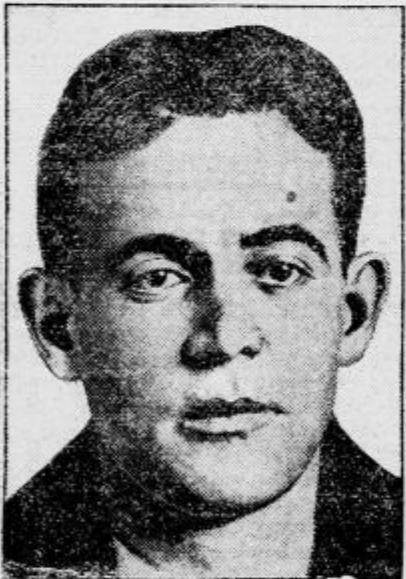
Poslopje konsumnega društva »Vorwärts« v Draždanih. Ogromna stavba ima prostore mesnice, hladilnice in prekajevalnice. V njej je tudi osredotočena uprava vseh konsumnih zavodov društva.

Kralj ameriških razbojnikov v Evropi

Karikatura ameriškega pravosodja — Morilca ne bodo izročili ameriškim oblastvom

Bolj ko marsikak političen dogodek vzbuja pozornost evropske javnosti pojava ameriškega prvaka v tihotapstvu Jacka Diamonda. Mož, ki je vodja ene izmed največjih organizacij za tihotapjenje alkohola, ima na vesti tudi nekaj umorov, ki mu jih pa oblast ne more dokazati in ga sodišče vselej oprosti krivde. Kadarkoli najde newyorška policija ubitega kakega znanega tihotapca, povabi na zaslišanje Jacka, ki pa se mu vselej posreči dokazati svojo nedolžnost. Pred kratkim pa bi bil skoraj prišel v pest pravici. Bil je namreč s svojim prijateljem Charliejem Greenom v nekem podzemskem baru, kjer se je sprl z lastnikom in glavnim točilem. Ze med prepriom je večina gostov strahoma pobegnila iz bara, dasi je kapelnik s svojo godbo skušal na vso moč preglasiti prepir. Nenadoma sta počila dva strela in lastnik bara ter njegov glavni točilec sta se zgrudila mrtva na tla.

Policija, ki je bila med tem obveščena, da se pripravlja nekaj nelegala, je našla v baru samo še dve trupli in kapelnika, ki se je trudil okoli mrtlič, da bi jima po možnosti le kako pomagal. Jack in Charlie sta seveda že davno odnesla pete. Po ameriškem zakonu lahko sodišče pridržijo v zaporu glavno pričjo, zato so kapelnika hitro zaprli. Vjeli so tudi Jacka, ki pa je položil kavejco 50.000 dolarjev in se svobodno dalje bavil s svojimi dobičkanosnimi posli. Kapelnik, ki ni mogel odšteti enake kavejce, je ostal seveda

Kralj ameriških razbojnikov

Jack Diamond, prvak ameriških zločincev, ki ga je nemška policija v Aachenu aretirala na prošnjo ameriških oblastí.

Johe:

Appendicitis

Vnetje slepiča, ali znanstveno *appendicitis*, je baje precej huda in sitna zadeva. Z gotovostjo trditi tega ne morem, ker sam še nisem izkusil, vendar pa tudi jaz mislim, da mora biti tako. Da tudi jaz o tem tako mislim, izhaja iz tega, ker sem bil nekoč že sam o sebi prav trdno uverjen, da se mi vna slepič.

Tedaj sem bil »zaljubljen« petošolec. Prav za prav nisem bil zaljubljen, ampak sem se zaljubljal zdaj v to, zdaj ono dečko. Za to ljubezen je vedelo samo moje vroče srce, vse skupaj se je godilo inkognito. Torej sem bil »zaljubljen« petošolec...

Bilo je pozimi, snega in mraza več ko dovolj. Studija je bilo tudi preveč, tem bolj, ker je pozimi tako prijetno sedeti v topli sobi, kaditi cigarete in čitati, čitati, karkoli...

No, zima ni tu samo zato, da bi človek sedel v topli sobi, kadil in čital, zima pride tudi zaradi preljubega naha, kašlja, zaradi hripe in angine, pa tudi zaradi vnetja slepiča.

Vsaj jaz sem bil tedaj prepričan, da tudi zaradi tega. Kako bi tudi ne bil! Na desni strani, spodaj v trebuhu, nu, pač tam, kjer je slepič, me je jelo čud-

no ščipati in boleti.

— Vnetje slepiča? — sem pomislil in se zgrozil. Z vestnostjo zdravnika sem rahlo otipaval razbolelo mesto. Bolečine niso bile prehude in tudi stalne niso bile, ampak so se periodično ponavljale. Spočetka me je bila groza, če sem le pomislil, da se bom moral dati operirati, vendar je ta groza kmalu prešla, ko sem jel motriti vso zadevo s »praktičnega« vidika: ako bom moral v bolnico, ne bo treba v šolo; zaradi prestane operacije bom postal nekako popularen pri sošolcih in sošolkah (!), profesorji pa bodo do mene obzirni. Edino, kar me je plašilo, je bilo dejstvo, da se v bolnici ne sme kaditi.

Ko sem povedal domačim, da imam najhujše vnetje slepiča, so mi ti odgovorili, da se mi sanja, pozneje pa so me imeli celo za simulant.

Sošolci so me takoj poslali k razredniku. Ta je napravil zaskrbljen obraz in mi takoj dal listič za šolsko zdravnico.

Ta je ordinirala šele drugi dan dopoldne. Ker pa so bile bolečine hude, sem istega dne, ko sem dobil listič od razrednika, šel k zdravniku v naši sosedščini.

Kakalnica je bila prazna. — Kaj vam je? —

O golobih

Prve vesti o golobih v Evropi čitamo v Homerju, ki jih v svojih pesnitvah čisto omenja. Vendar se iz Homerjevih opazk ne more sklepati, da li gre za divje ali udomačene golobe. Vendar je verjetno, da je bil v starem veku golob na Grškem že splošno razširjen, ker ima v grškem verstvu dovolj pomembno vlogo. Preročišče v Dodani je prerokovalo iz šelesta golobijh kril in iz njihovega leta. Ta krotka ptica pa je bila v Grčiji udomačena šele tedaj, ko je iz Azije v Korint in druga grška mesta prodrlo češčenje boginje Astarte. Okoli svetlišča Afrodit (Astarte) so živele cele jate golobov, ker je bil ta ptič simbol ljubezni. Zri-vovanje golobov bogovom je jako staro in že Abraham jih je daroval svojemu bogu. V Rim so prišli golobje preko Sicilije, kjer je na posvečeni gori Erix gneznilo mnoštvo belih golobov. Rimski pisatelj Varo omenja bele in sive golobe. Beli so bili krotki in domači, sivi pa so gnezdili po skalnatih votlinah. Kasneje sta se ti dve vrsti križali. Rimljani so ptico razširili po vsej Evropi. Tudi v krščanstvu je ohranil golob svoje posvečeno mesto ter na podobi božje trojice predstavlja sv. Duha. Haldejske izkopine iz 6. tisočletja pred našim štetjem nam kažejo enako sveto trojico: oče, sin in golob, samo da je golob pomenil mater in nje plodovitost. Ta trojica je bila tedaj bolj prirodna in človeškemu pojmovanju daleko pristopnejša. Tudi v muslimanskih deželah je golob zelo priljubljena ptica. Sicer nima nikakega posvečenega pomena, ker so muslimani, kakor židje, izraziti enobožci, vendar so nekakšen stalen pojav v džamijah in na dvoriščih muslimanskih svetišč.

William Hearst

Ameriškega časopisnega magnata Hearsta, ki je priptoval v Pariz, so francoske oblasti izgnale. Hearst je hud nasprotnik Versailleske mirovne pogodbe in je v zvezi s tem čisto silno napadal Francijo.

Zabava avstrijskih nadvojvod

V berlinskem »8-Uhr-Blatt« poroča ob priliki 100-letnice rojstva Franca Jožefa neka avstrijska plemenitašinja epizodo, ki prica o velikih pobožnostih bivših avstrijskih nadvojvod. Pri slavnostni črni maši za cesarico Elizabeto so v dvorni kapelici sedeli za cesarjem polnoštevilno vsi habsburški nadvojvode. Vsak izmed njih je imel okoli vratu red zlatega runa, znak pripadnosti k habsburški hiši. Eden izmed habsburških mladeničev si je dal nekaj opraviti s svojim redom. Skrit za molitveno knjižico je snel z zlate verzičice kostrunčka, ki je visel na koncu verzičice, in si je prizadeval, da bi postavil backa na klopi na noge. Dolgo se mu ni posrečilo in visokorodni mladeniči so z zanimanjem opazovali početje, prav primerno za črno mašo po pokojni cesarici. Prijela jih je strast in kmalu so vsi sneli z verzičice jagenčke ter se udeležili zanimive igre. Med seboj so brž sklenili stavo za 3 srebrne goldinarje, ki jih dobi, kdor prvi

— Gospod doktor, bojim se, da je vnetje slepiča! —
— Imate vročino? —
— Zdi se mi, da ne, gospod doktor!

— Imate apetit? —
— Imam, gospod doktor! —
— Slecite se! —
— Ko sem se slačil, sem se čutil neka-

ko krivega pred njim, češ, tudi on bo mislil, da sem simulant.

Vlegel sem se na ordinacijsko mizo. Doktor je otipaval desno stran trebuha, nad slepičem.

— Boli? —
— Ne! —
— Vnetje slepiča ni! —
— Ni?!

— Ampak samo prehlad, revmatizem!

— Kako naj se zdravim? —

— Denite v toplo vodo jodove soli in napravite obkladke!

— Ali moram ležati, gospod doktor?

— Ne! —

— In dieta? —

— Jejte normalno! —

— Koliko sem dolžan, gospod doktor?

— Kaj ste? —

— Student! —

— Studentom ne računam nič! —

Jako mi je žal, pa gospod je še vedno hripav in Vas ne more sprejeti — — — — —

Vem to, in ravno radi tega sem mu prinesel Kresival, da bi jutri vendar enkrat lahko z njim govoril.

KRESIVAL vedno si priprav če kašljaš al pa si hripav

postavi zatega backa na noge. Stavo je dobil mladi nadvojvoda Henrik Ferdinand, ki je od svojih soigralcev na tako lahek način zaslužil 18 srebrnih goldinarjev. Lepo je moralo biti na črni maši v časih zatega runa in srebrnih goldinarjev.

Ameriški prirodoslovci

Po dolgih preiskavah se je ameriškim učenjakom le posrečilo dokazati, da jamski tiger, sodobnik jamskega človeka starokamenite dobe, ni trpel na zobobolu. Kakor znano, je ta pra-mačka imela v zgornji čeljusti po dva dolga čkana, ki sta molela kakor dve zakrivljeni bodali globoko preko doljne čeljusti. Skrbna raziskavanja so dokazala, da ti tigri niso poznali zobobola. S tem je rešeno važno vprašanje in človeštvo bo imelo velike koristi od te velepomembne ugotovitve. Kakšna bo ta korist, nam ameriški učenjaki še niso razodeli.

Hitrost nekaterih živali

Angleški naravoslovec Roy Chapman Andrews poroča, da je v pušavi Gobi zasledoval z avtomobilom gazelo. Dasi je vozil s hitrostjo 50 milj na uro, mu je gazela vendar takoj izginila z obzorja. Ker je angleška milja več ko poldrugi kilometer, teče gazela s hitrostjo kakih 100 km na uro. Zajec doseže najvišjo hitrost kakih 50 milj na uro. Pri lovu na lisice tečejo psi okoli 40 milj na uro, ali lisica je hitrejša. Največjo hitrost dosežajo seveda ptice. Ameriški golob leti po cele ure s hitrostjo 120 km. Lastavica, ujeta v svojem gnezdu pri Anversu v Belgiji in izpuščena pri Compiègneu, je za 148 milj do svojega gnezda rabila 1 uro in 8 minut. Letela je tedaj z brzino 134 milj na uro.

Opuščeni otok

Časopisi so nedavno priobčili vest, da so prebivalci otoka St. Kilda polnoštevilno zapustili domovino svojih očetov ter se preselili na celino. O otoku so nekateri listi pisali, da leži ob obali Avstralije, kar pa ni točno. St. Kilda je majhen otočič skupine Hebridov na zapadni obali Škotske. Eden najmanjših otokov te skupine, ležeč daleč na zapadu, je St. Kilda, ki so ga naselili škoti šele v 18. stoletju. Otok je pust in skalnat ter je komaj zado-stoval za življenje nekolicim družinam skromnih škotskih hribovcev. Prebivalci se niso bavili z ribolovom, marveč z lovom na ptice in z ovčerejo. Borne kočje so si razsvetljevali z leščerbami, kjer je gorel ptičji loj, ob večerih pa so iz volne predli hlače in suknje, ki jih je kupovala neka newyorška ttrdka. V Ameriki je bila ta obleka zelo v modi in vsak boljši sportnik je moral imeti hlače in jopič iz volne z otoka St. Kilda. Letos poleti

pa je mladina napravila revolucijo proti starejšim ljudem, ki so ljubili svoj otok. Neka devotka z otoka je namreč bila za nekaj tednov v Glasgowu ter je po povratku domov pripovedovala take čudeže o prelepem življenju na celini, da se je mladež naveličala svojega bornega življenja. Sklicala je zborovanje in z večino glasov sklenila, da se vsi otočani preselijo na Škotsko. Prebivalci je bilo na otoku 37 in vsi so sedaj zapustili svojo negostoljubno domovino.

Iz dežele prohibicije

V mestu Louisville države Kentucky, ki je znana po svojih ljubiteljih krepkih pijač, so postali štirje možje žrtve svoje strasti. Pri domači veselici so v pomanjkanju žganja spili steklenico lasne vode, ki je vsebovala denaturirani spirit. Štirje zmed pivcev so umrli med groznimi mukami, dva, ki sta bila deležna le nekaj požirkov, pa se še borita s smrtjo.

Prijazna ponudba

Hollywoodski listi prinašajo oglas: »Dramaturg išče za junaka novega filma izvirno, popolnoma novo smrt. Ne potrebujem izmišljotin, temveč samo osebnost, zajamčeno pristne doživljaje. Za dober migljaj plačam v gotovini 100 dolarjev takoj po odstopu avtorske pravice.«

Najlepše dete Severne Amerike

John R. Le Huquet iz Britske Kolumbije je bil proglašen na deski tekmi za najlepše dete Zedinjenih držav in Kanade. Deček je dobil nagrado 1500 dolarjev.

— Najlepša hvala gospod doktor! —

V čakalnici šolske zdravnice je bilo vse polno dijakov in dijakinj. Po večini so bili, kakor je bilo videti, simulantje, zdravih lic in živih oči. Sepetaje so se pogovarjali med seboj, zakaj so prišli semkaj: ta zaradi matematike, oni zaradi francoske šolske naloge itd.

Zdravnica je bila velika, suha in je bila v belem plašču še večja videti. Naočniki so jo delali strogo.

— Vi imate vnetje slepiča? —
— Zdi se mi, da, gospa doktorica! —
— Slecite se! —

Ko je z neznansko važnostjo otipavala razbolelo mesto na trebuhu, mi je šlo na smeh; zakaj tedaj sem bil jaz tudi simulant.

Njen obraz je bil resen.
— Vse kaže, da je vnetje slepiča. Trebuh je sumljiv!

Napravil sem zaskrbljen obraz, dasi mi je v resnici šlo na smeh.

— Kaj naj napravim, gospa doktorica? —

— Sedaj bo treba še čakati razvoja. Polagajte na razbolelo mesto mrzle obkladke!

— Mrzle? — sem začudeno vprašal, ker mi je bil zdravnik nasvetoval gorke.

— Mrzle! —

— Kakšno hrano smem uživati? —

— Pred vsem tekočo! —

— Ali moram ležati v postelji? —

— Dobro bi bilo, toda sola! —

— V šoli ne bom dosti zamudil! —

— Potem ostanite tri dni v postelji!

S težavo sem se zdržal smeha, kajti komaj sem čakal uradnega dovoljenja, da smem ostati doma.

Ostal sem tri dni doma. Na boleče mesto nisem dajal ne gorkih ne mrzlih obkladkov. Diete nisem držal, ampak sem jedel vse, kar so mi dali. Vse te tri dni sem pridno čital in kadil, nakar sem zopet šel v šolo.

Od tistih dob sem skeptik, kar se zdravnikov tiče. Izvzeti so seveda kirurgi in zobozdravniki. V splošnem sem zdrav, ako na kdaj malenkostno obolim, se zatečem po pomoč k našemu hišniku. Ta pozna več »svojih« zdravih, tako n. pr. proti kašlju mleko in maslo skupaj zavreto, brinovo olje, itd. Njegova specialiteta pa je zdravljnje revmatizma in sicer tako, da se toleče po golem telesu — s kopirvami. Seveda si jaz ne preganjam revmatizma na ta način. Zanima me, kdaj in kakšen lek bo iznašel proti apendicitis...

W. Mastermann:

Kdo jo je umoril?

Roman

»Tudi jaz sem bil v Indiji,« je počasi rekel Sinclair.

»Res? To je zanimivo. Po tem takem inava gotovo mnogo skupnih znancev. Skoda, da ne utegneva pokramljati o starih časih.«

Sinclair je podal stotniku roko in med tem, ko je držal njegovo roko še v svoji, je pripomnil:

»Ali ste morda po naključju srečali kakega častnika z imenom Fortescue — ali, ne, počakajte — Forester se je pisal, mislim?«

»Nikoli ne,« je odločno rekel Farrar. A Sinclair je začutil, kako se je roka, ki jo je držal v svoji, živčno zdrnila.

5. poglavje.

Sinclair odpotuje.

Takoj po svojem prihodu v London se je Sinclair zglasil pri starejšini, ki ga je že nestrno čakal v svoji pisarni v Scotland Yardu.

Boyce je bil postal zadnja leta velik mož, zlasti zato, ker je vpisoval uspešno Sinclairjevo delo na svoj lastni račun. Njegova soba nikakor ni kazala tiste spartanske preprostosti, ki navadno odlikuje delavnice vseh, tudi najvišjih angleških vladnih uradnikov. Boyce je bil sibirski. Pravi perzijanec mu je pokrival tla, pisalno mizo so mu krasili sloni iz slonove kosti, srebrni črninik in

ebenovinasta skrinjica za smotke. Kot sobe je izpolnjevala vložena omara, o kateri so dobri znanci policijskega oblastnika trdili, da je v njej polno izbranih likerjev.

Boyce je bil velik, debel mož s pričenojo se plešo; videti je bilo, da mehkužno sovraži vsakršni napor.

Težek vonj po smotkah, narahlo pomešan s parfumom, je udaril Sinclairju naproti, ko je vstopil. Boyce mu je pomolil tolsto roko v pozdrav.

»Zal mi je, Sinclair, da sem vas moral odpoklicati sredi obravnave,« je z oljnatim glasom rekel Boyce. »A kakor veste, je stvar važna, mednarodno pomembna. Saj vam je znano, da želi indijska vlada vaših uslug v aferi bhiporskega radže.«

Sinclair si je bil pridobil za svojega večletnega delovanja v indijski policijski službi kaj dober sloves.

»Stvar je zelo kočljiva,« je nadaljeval Boyce. »Ves ugled vladajočih knezov v Indiji je na kocki. S prekletim taktom se bo treba lotiti posla. Smotko izvolite?«

Sinclair si je postregel iz skrinjice, ki mu jo je podal Boyce. Nehote se je namuznil. Bhiporsko zadevo je bil zasledoval od kraja do konca z največjo pozornostjo.

»Dajva, pregledajva še enkrat ves slučaj,« je nadaljeval Boyce in se udobno zleknil v svojem naslanjaču. »Gotovo se spominjate, da so v Bhiporju pred kakimi šestimi meseci odpeljali indsko deklico najvišje kaste iz hiše njenega očeta. To ne bi bilo samo po sebi nič posebnega, če ne bi bil v teku zadeve umorili njenega očeta Alija Tegaintega (teh imen si za vruga ne morem zapomniti). To je bilo ono, kar se ne bi bilo smelo zgoditi.«

Boyce je izpuhalval velike oblake dima in gledal Sinclairja s svojimi brezizraznimi ribjimi očmi.

»Sum je padel na mladega radžo, ki bi mu bili ljudje kar prisodili kaj takega, in govorili so že o preiskovalni komisiji, da, celo o njegovem odstavljenju, ko so naši ljudje izsledili dva bivša častnika, izmed katerih je bil postal eden po svoji odslovitvi iz vojske strah vesoljne Indije. Mož je iz dobre hiše in na oko sišajen dečko, kakor po navadi taki ljudje, pri tem pa lopov najslabše sorte, vsak las na njem je kanjalja. Morda ste že kdaj kaj čuli o njem. Forester mu je ime, pravi peklenšček v človeški podobi, eden tistih čudnih ptičev, ki uganjajo zločine iz same ljubezni do stvari. Saj me razumete, kaj mislim.«

Sinclair je pokimal. Kar zabavalo ga je.

»Oni drugi nepridiprav je tudi prišel pred vojno sodišče, a kakor je videti, je potem izginil s površja.«

»Kaj pa nagih dejanja, ali je znan?« je vprašal Sinclair.

»Prav za prav ne. Dekle je bilo krasičica, seveda le po indskih pojmihi. Boyce je globoko preziral »črnce«, kakor je imenoval vse britske državljane, ki se niso prištevali gospodujočemu anglosaškemu plemenu.

»Ali sta delala sporazumno z radžo, ali pa sta imela sama svoje namene — izsiljevanje ali rop. To je tisto, kar moramo dognati. Če se namreč izkaže, da je radža nedolžen pri vsej stvari — in v tem trenutku je videti tako — tedaj je stvar dokaj preprosta.«

»Potemtakem se moram peljati v Indijo?« Sinclair se je bil naveličal poslušati.

»Ne, v Carigrad.«

»Kam, prosim?«

»V Carigrad. Do Carigrada so sledili Foresterja, a tam se je izgubil. Dekle ima s seboj.«

»Pa oni drugi?«

»Njegovo bivališče je neznano. Galvno je, da se polastite dekleta in jo pripravite do tega, da pove, kako je bilo. Sporazumejte se s Stevensom, načelnikom naše tajne policije v Carigradu. Skušajte dognati, kar le morete, ter poročajte indijski policiji in meni. Najvažnejše pa je, da stvar ne prodre v javnost — zakaj skandala se moramo za vsako ceno ogniti.«

»Ali naj takoj odpotujem?«

»Da, indijski podkrali to nujno želi. Minister notranjih zadev se strinja s tem. Tisto neumno zadevo v Littleworthu pa mirno prepustite Curtisu. Če bo treba, mu bomo dodelili enega svojih ljudi. Sicer pa mislim, da ne bo

posebna umetnost dobiti storilca v roke.«

»Rad bi bil sam vodil to stvar do konca,« je zamišljeno pripomnil Sinclair.

»Saj res, Sinclair, kakor vidim po časopisnih poročilih, ste rekli, da poznate morilca. To je najbrže pomota s strani poročevalcev, ali ne?«

»Kakopak, pomota je: nikoli nisem trdil, da bi poznal morilca.«

»Dobro. Odpravite se tedaj na pot. Naj vam izplačajo toliko denarja, kolikor ga potrebujete. Tu imate posebni potni list ministrstva za vnanje zadeve, ki vam bo na mejah prihranil mnogo neprilik. In poročajte nam prav marljivo.«

Sinclairja se je polastila nenadna slutnja preteče nevarnosti. Najrajši bi bil odklonil naročilo, a zavest dolžnosti je kmalu spet zmogala v njem.

»Ali bi mi storili uslugo, gospod Boyce?« je vprašal, ko je bil že pri vratih. »Namreč, da bi mi brzojavili, če bi prišlo v Littleworthski aferi do kake aretacije?«

»Prav rad.« Boyce je bil presenečen. »Videti je, da se jako zanimате za ta slučaj.«

»Tako zelo, da se bom vrnil tisti mah, ko bi ga prijeli.«

Boyce je zastrmel vanj z odprtimi ustmi.

»Zdi se mi, da veste več, nego hočete povedati.«

»Vem ne, a videl sem več. In to ni popolnoma isto.«

SOLSKKE KNJIGE

za osnovne, srednje in meščanske šole

KNJIGARNA TISKOVNE ZADRUGE V LJUBLJANI, PREŠERNOVA ULICA ŠT. 54

Iz uradnih in drugih službenih objav

Dražbe nepremičnin. Dne 1. oktobra ob 9. dopoldne bo pri okrajnem sodišču v Celju, oddelek III., na predlog zahtevajočih stranke Franca Zangerja v Celju dražba nepremičnin: zemlj. knj. Leveč v l. št. 85; hiša z gospodarskim poslopjem, zemljišča in pritlikline v skupni vrednosti 140.021 Din. Najmanjši ponudek 80.014 Din. Sem spadajo pritlikline, konj, 1000 hmeljskih dregov, poljski voz, konjska oprema in drugo gospodarsko orodje; vadij znaša 12 tisoč 202 Din. — Pri okrajnem sodišču v Ptuj bo 10. oktobra ob 9. dražba nepremičnin zemlj. knj. Stojnici v l. št. 317. Cenilna vrednost 14.385 Din; najmanjši ponudek 9890 Din.

Proglasitev za mrtvega. Deželno sodišče v Ljubljani je uvedlo postopanje, da se proglasi za mrtvega Janez Pogačar, posestnik iz Radomelj št. 11, rojen tamkaj leta 1869, ki je odstopoval l. 1913. v Ameriko in je njegovo bivališče že od l. 1914. neznano.

Ofertalne licitacije. Banska uprava razpisuje prvo pisмено ofertalno licitacijo za izvršitev regulacijskih del na Muri v obmejnem pasu na dan 24. septembra ob 11. v prostorih tehničnega oddelka v Ljubljani. Turjaški trg 1/II. Tamkaj so na razpolago tudi načrti in proračuni. — Banska uprava razpisuje nadalje prvo pisμένο ofertalno licitacijo za izvršitev regulacijskih del na Ljubljani v Ljubljani, Novi trg 1. Načrti in proračuni so na razpolago v mestnem gradbenem uradu, Solški dvorci št. 2.

Advokatska komora v Ljubljani objavlja, da je g. Andrej Salj z dnem 29. avgusta t. l. vpisan v imenik advokatov s sedežem pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah.

Čevlji „DOKO“

Praktični kupec pravi: »Cena se hitro pozabi, kvaliteta pa nikdar!« Zato se mašinško izdelani čevlji nikdar ne morejo primerjati ročnemu izdelku — in to so »DOKO« čevlji. Z njimi dosežete najboljšo trpežnost, ugodnost nošnje, zanesljivo najboljšo blago, lahko hojo in brezkonkurenčnost. To je vse ono, kar vam nudijo čevlji »DOKO«. Dobite jih pri tvrdki

I. Čarman, Prešernova ul. 9 dvorišče.

VSA PLESKARSKA IN SOBOSLIKARSKA DELA

izvršuje najsolidneje in po konkurenčnih cenah 11600

JOSIP MARN

LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 9

Iz Slovenjgradca

sg— Plebiscitna žalna manifestacija 12. oktobra. Pripravljali odbor se je konstituiral takole: predsednik dr. Vinko Železnikar, podpredsednik Josip Druškovič, za Sokolsko društvo upravni odbor, za moško podružnico CMD Miloš Grmovšek, za žensko podružnico CMD ga. Papisova, za SPD in Rdeči križ g. Ivo Kvac, za gasilsko društvo Alojz Krajnc, za orkester Ferdo Šentjanc, za Olepševalno društvo Voršič, za Učiteljsko društvo Leopold Kopac, za Jugoslovensko Matiko Milan Tominec, za Ko-

L. MIKUŠ

Mestni trg 15
Tvorilnica dežnikov,
zaloga sprehajalnih
— palic —

Svetovno znane originalne

WECK-ove ČAŠE

in aparati za vkuhanje se dobe v sledečih veletrgovinah: Celje: Jos. Jagodič; Maribor: Karl ... in Pinter & Lenard;

Glavna zaloga za Jugoslavijo: »FRUCTUS« Ljubljana, Krekov trg 10. 60a

Javna dražba.

Danes ob 15. uri se bo vršila javna dražba pri tvrdki »ADRIA« na Glincah.

Prodalo se bo:

**60 vreč nežganega ječmená
1 osebni avto
1 železna blagajna
1 pisalni stroj itd.**

Vabimo interese, da se javne dražbe udeležite.

lo jugoslovenskih sester gđ. Vavpotova, za Pevsko društvo Josip Druškovič, za Šahovski klub dr. Makso Pohar. Prva seja imenovanega odbora se bo vršila 10. t. m. v dvorani Sokolskega doma.

sg— Smrtna kosa. V mesecu juliju so umrli v javni bolnici: Hugo Haring, trgovski potnik iz Hamburga. Blodnik Anton, posestniški sin z Gradišča, Plevnik Martin dninar iz Golave buke.

sg— Živinski sejem, ki se je vršil zadnji ponedeljek je bil izredno slabo obiskan. Povsod se pozna veliko pomanjkanje denarja, katerega vzrok je predvsem v krizi lesne industrije.

AMERIKANCI, POZOR!

Hišo

V LJUBLJANI.

enonadstropno, preurejeno za industrijo ali obrt, tudi v stanovanjske svrhe uporabljivo, ob glavni cesti, kjer se gradi cestna železnica, z vrtno od 5000 m².

ugodno prodam.

Oferte samo resnih interesentov na ogl. oddelek »Jutra« pod »Posestvo 3«. 12608

Modni kangarni
sportni ševstvi
za fina oblake
velika izbira, ugodne
cene.

R. Miklavc

»PRI SKOFU«
Ljubljana
10445

Pristopajte k Vodnikovim družbil

»Sem samo pel čreka«

ČE NIMAM DOBRE KAVE
DOBITE DNEVNO SVEŽE PRAŽENO LE

PRI TVD. **B. MOJCH**
LJUBLJANA, VODNIKOV TRG 5.

Nabavka apotekarskega materijala.

Glavno Sanitetsko Slagališče u Zemunu izvršice putem druge ofertalne licitacije, po niže navedenim odobrenjima Gospodina Ministra Vojske i Mornarice nabavku sledećeg apotekarskog materijala i to:

Na dan 10. septembra 1930. godine.

Po odobrenju Gospodina Ministra Vojske i Mornarice L. A. p. Br. 10044 od 14. avgusta 1930. god.

1. Razne lekove (droge).

Na dan 13. septembra 1930. godine.

Po odobrenju Gospodina Ministra Vojske i Mornarice L. A. p. Br. 10296 od 18. avgusta 1930. god.

1. Razne lekove (kemikalije) in zejtime eterične.

2. Razne zejtime masne.

Na dan 18. septembra 1930. godine.

Po odobrenju gospodina Ministra Vojske i Mornarice L. A. p. Br. 9414 od 31. julija 1930. god.

1. Razne kapsule, pastile i pilule.

2. Hininske pastile.

3. Razne lekove (kemikalije).

Na dan 20. septembra 1930. godine.

Po odobrenju gospodina Ministra Vojske i Mornarice L. A. p. Br. 9701 od 6. avgusta 1930. godine.

1. Razne lekove (kemikalije).

Licitacija održaće se označenih dana u kancelariji Glavnog Sanitetskog Slagališta u Zemunu u 11 časova.

Kaucija, za naše državljane 5 %, za strance 10 %, polaže se na dan licitacije do 10 časova označenih dana.

Uslovi mogu se dobiti svakog dana — sem nedelje i praznika — od 7 do 14. časova u kancelariji slagališta uz taksu i uz propisno taksiranu molbu.

Ponudjači, koji nemaju svoje fabrike, dužni su prilikom potpisa ugovora priložiti i pismenu obavezu dotične fabrike, iz koje misle materijal dobaviti, da će ista — ako na dotičnom ponudjaču ostane licitacija — izvršiti izradu materijala.

U ponudi treba označiti poreklo robe (domaće ili strani proizvod).

Iz kancelarije Glavnog Sanitetskog Slagališta u Zemunu,

Br. 5494. od 27. avgusta 1930. god.

11889

